

KARMØY KOMMUNE

Innkalling

Utvalg:	Kommunestyret
Møtested:	Kommunestyresalen
Dato:	19.09.2022
Tid:	Kl. 16:30

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Orientering:

Benchmarking v/ Rune Devold

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel	
065/22	Fritak fra politiske verv - Odd Magne Brandt Hansen (SV)	
066/22	Interkommunalt arkiv i Rogaland (IKA) - ajourført selskapsavtale og forslag til eierstrategi	
067/22	Ekstra låneopptak av startlån i 2022	
068/22	Søknad om garanti for kassakreditt og lån for tilknyttet tribuneprojekt - Avaldsnes Toppfotball	
069/22	Kompensasjon for økte energiutgifter i kirken	
070/22	Godtgjørelse for bruk av sykkel eller gange i forbindelse med kommunale møter	
071/22	Europasøknad	
072/22	Lovlighetskontroll av vedtak i kommunestyrets sak 053/22: Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030	
073/22	Tiltak for å bedre rekruttering av leger til Karmøy kommune	
074/22	Ny skole sone 2	
075/22	Drifts- og ressursanalyse pleie- og omsorgstjenester	
076/22	Barneverntjenesten - tilstandsrapport 2021	
077/22	Gnr. 64, bnr. 816 - Forlengelse av festekontrakt	
078/22	Plan 3042 - sluttbehandling - Ytraland industriområde/Sundvegen 561 - 74/77 mfl. - detaljregulering	
079/22	Plan 5101 - sluttbehandling - Stølsbakken - detaljregulering	
080/22	Endring av tittel på kommunens øverste administrative leder	
081/22	Samlesak for referatsaker	
082/22	Samlesak for spørsmål	
083/22	Kjøp av tomtearealer fra Hans Holst og Anna Eegs legat	U. off.

Karmøy, 07.09.2022

Jarle Nilsen

Ordfører

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
065/22	Kommunestyret	19.09.2022

Fritak fra politiske verv - Odd Magne Brandt Hansen (SV)

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret innvilger Odd Magne Brandt Hansen, Sosialistisk Venstreparti, fritak ut valgperioden fra sitt verv som medlem i kommunestyret, formannskapet, klagenemnda og valgstyret.
2. Sosialistisk Venstrepartis 1. varamedlem, Hilde Karine Slotnes, rykker opp på fast plass i kommunestyret, og varamedlemmene på plassene etter henne rykker én plass opp.
3. Valgstyret foretar nytt valgoppgjør for å supplere varamedlemslisten for Sosialistisk Venstreparti til kommunestyret.
4. _____ velges som nytt medlem i formannskapet/klagenemnda/valgstyret.

Saksutredning

Fritak fra politiske verv.

Kommuneloven § 7-9 (2) viser til at dersom en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for den folkevalgte, kan kommunestyret etter søknad frita den folkevalgte for vervet. Hansen ønsker fritak fra sitt verv i kommunestyret, formannskapet, klagenemnda og valgstyret med den begrunnelse som er gitt i vedlagte søknad.

Vilkårene for midlertidig fritak anses oppfylt, jf. kommuneloven § 7-9 (2).

Kommunestyret - opprykk

Kommuneloven § 7-10 (3) viser at dersom medlemmer av kommunestyret trer endelig ut, skal varamedlemmer tre inn i den ordenen de er valgt. Første vara vil da rykke opp til fast plass i kommunestyret, og øvrige varamedlemmer vil rykke én plass opp. Valgstyret må deretter foreta et nytt valgoppgjør for å supplere varamedlemslisten.

Formannskapet, valgstyret og klagenemnd– valg av nytt medlem

Formannskapets må velges blant kommunestyrets faste representanter jf. kommuneloven § 5-6(2). Av kommuneloven § 7-10 (4) og § 7-10 (6) følger det at dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyret trer endelig ut skal det velges et nytt medlem. Bestemmelsen gjelder

således både for formannskapet og øvrige organer. Kommunestyret har gjennom flere valgperioder valgt å sette sammen klagenemnda og valgstyret slik at disse utvalgene er personidentiske med formannskapet. Dette gjelder også for inneværende periode.

Ved nyvalg er det partigruppen selv som foreslår kandidat. Kandidaten skal da tilhøre samme gruppe som den uttredende tilhørte. Forarbeider viser her til at dersom flere grupper har samarbeidet ved valget, vil de defineres som én samlet gruppe. Kommunestyret selv foretar det formelle valget, såfremt kandidaten oppfyller kriteriene til valgbarhet, samt krav til organets sammensetning.

Det er viktig å merke seg kravet om kjønnsbalanse i § 7-10 (4) siste setning: «Hvis dette vil føre til at ett kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det, hvis det er mulig, velges et nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn». Unntaksregelen «hvis det er mulig» er imidlertid svært snever, og er i hovedsak tatt inn grunnet kravet om at formannschaftsmedlemmene må være faste kommunestyrerepresentanter.

Formannskapet i Karmøy kommune er valgt etter forholdstallsmodellen jf. kommuneloven §§ 7-5 og 7-6 og organet i sin helhet har derfor ikke 40 prosent kjønnsbalanse. Kravet etter § 7-10 (4) gjelder imidlertid likevel slik at man ved nyvalg må etterstrebe kjønnsbalanse så langt det er mulig.

Vedlegg:

Søknad om fritak fra politiske verv

Saksbehandler: Robert Bergh

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
083/22	Formannskapet	05.09.2022
066/22	Kommunestyret	19.09.2022

Interkommunalt arkiv i Rogaland (IKA) - ajourført selskapsavtale og forslag til eierstrategi

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner revidert selskapsavtale for IKA IKS.
2. Kommunestyret godkjenner eierstrategi overfor IKA, med følgende endringer som innarbeides i Karmøy kommunes eierstrategi for IKA Rogaland for å sikre samsvar mellom eierstrategien og Karmøy kommunes vedtatte eierskapspolitikk:

I kapittel 4 strykes avsnittet «Styret», og det påfølgende avsnittet om valgkomité endres til følgende:

- Valgkomité og styresammensetning

Representantskapet oppnevner valgkomiteen og fastsette kriterier for komiteens arbeid. Valgkomiteen skal påse at det er et lovlig sammensatt styre. Kriteriene for valgkomiteens arbeid bør videre omfatte forventinger til kollegiets kompetanse utfra IKAs behov og strategi. Styret bør blant annet ha kompetanse og erfaring innenfor offentlig forvaltning, herunder innsikt i den politiske og administrative organiseringen/beslutningsprosesser i eierkommunene, fagkunnskap knyttet til kjernevirksomheten, samt kompetanse og erfaring knyttet til styrearbeid. Sammensetningen av styret og dets samlede behov for kompetanse og erfaring varierer over tid avhengig av IKS sine utfordringer. Det er representantskapets ansvar å utforme et godt forankret mandat for Valgkomiteens arbeid. Karmøy kommune vil arbeide for at valgkomiteen på oppdrag fra selskapets eierorgan skal finne og foreslå kandidater til styret i selskapet som sikrer en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring. Arkivfaglige utfordringer kan være ulike hos eierne. Det forventes derfor at valgkomiteen også hensyntar rammene for styresammensetningen på en god måte, slik dette er definert i selskapsavtalen. Karmøy kommune vil arbeide for at valgkomiteen skal komme med en begrunnet innstilling om valg av styre, med bakgrunn i de kompetansekrav eierne har stilt til styret som kollegium.

3. Kommunestyret delegerer fullmakt i henhold til IKS-loven § 4 til representantskapet i IKA IKS til å foreta og godkjenne den rent tekniske oppdatering av eierbrøken i selskapsavtalen § 5 i samsvar med faktisk folketall hvert 4. år. Krav til rapportering på bruk av delebert fullmakt følger av selskapsavtalen § 5.

Saksutredning

Sammendrag

Interkommunalt Arkiv i Rogaland (IKA) ble stiftet 1. januar 1976 av 13 deltakere. I 1992 fikk Norge en arkivlov. Iverksettelsen av den fra 1999 medførte et økt fokus og krav til på bevaring og oppbevaring av offentlige arkiv. Lov om interkommunale selskaper ble vedtatt i januar 1999, og IKA ble omdannet til interkommunalt selskap (IKS). Siden har flere kommuner kommet til som eier i IKA, i tillegg til et par IKS 'er og Rogaland fylkeskommune. I 2022 er det 25 eier i selskapet.

Selskapsavtalen har blitt oppdatert med opptak av nye/uttreden av deltakere. Revidert IKS lov og ny kommunelov underbygger behovet for en fullstendig gjennomgang og ajourføring av selskapsavtalen, slik at den bringes i samsvar med lov- og regelverk. Dette arbeidet er nå fullført, og ajourført selskapsavtale følger vedlagt, se vedlegg 1.

Med grunnlag i de siste sakene behandlet av kommunestyre, fylkesting og representantskaper hos deltakerne i IKA IKS er det også fremkommet behov for å utarbeide en eierstrategi overfor selskapet. Eierstrategien har til hensikt å tydeliggjøre eiernes forventninger til IKA, men også å skape nødvendig forutsigbarhet fra eierne om styring av virksomheten til bruk for styret i deres arbeid. En eierstrategi overfor et selskap kan utformes på flere måter. Forslaget som fremmes her (vedlegg 2), bygger på en mal utarbeidet av kommunedirektørene på Jæren og i Strand samt fylkeskommunen. Malen har sitt utgangspunkt i lov- og regelverk om eierstyring, evaluering av gjennomførte selskapskontroller og KS sine anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll.

Det legges også her til grunn at eierstrategien tas opp til evaluering og oppdatering en gang i valgperioden, ellers ved behov. Dette etter samme struktur som er lagt i eierstrategiene overfor selskaper som Lyse AS, IVAR IKS og Rogaland brann- og redning IKS.

Arbeidet med ajourføring av selskapsavtalen og utformingen av eierstrategien har blitt gjort i samarbeid med administrasjonen i IKA, når det gjelder faktagrunnlag og de formelle sidene ved virksomheten. Blant annet er det sett hen til ny arkivlov og endringene som følger av den. Dette har resultert i at selskapets formål er oppdatert slik at det samsvarer med lovverket. Videre har det underveis vært et styremøte der det ble gitt innspill både til selskapsavtalen og forslaget til eierstrategi. Innspillene som fremkom er tatt med inn i videre arbeid. Representantskapet ble orientert om arbeidet i møtet 20.4.2022.

Praktisk er det kommunedirektøren på Jæren, Strand samt fylkesdirektøren sin administrative arbeidsgruppe for eierskap som har arbeidet frem selve dokumentene. Den 27.4.2022 ble det avholdt et felles teamsmøte der administrative representanter fra 18 av selskapets 25 eiere deltok. Hensikten var å ha en felles gjennomgang, foreta avklaringer/oppklaring og drøfte eventuelle endringer/innspill. Selskapsavtalen og eierstrategien ble deretter oppdatert og ferdigstilt.

Styret behandlet i møte 3.mai 2022 de endelige dokumentene (protokoll vedlegg 3). Av mottatt uttalelse fremgår det konkrete endringsforslag til selskapsavtalens § 10.1 og § 10.2 om styret og til fire punkter til eierstrategien. I tillegg har styret foreslått noen språklige og begrepsmessige presiseringer i eierstrategien.

Styrets merknader er gjennomgått og i hovedsak innarbeidet i de endelige dokumentene som fremlegges i saken. De punktene som foreslås løst annerledes enn styrets anbefaling er kommentert særskilt nedenfor.

Ajourført selskapsavtale og forslag til eierstrategi overfor IKA IKS fremmes for endelig godkjenning av kommunestyrene/fylkestinget/representantskapet i IKS' ene hos selskapets eiere. Målet er at representantskapet kan fastsette de to styringsdokumentene i løpet av høsten. Representantskapet har selv lagt til rette for at dette møtet kan avholdes digitalt, ved behov. Iverksettelsen av ajourført selskapsavtale fordrer jf. IKS-loven tilslutning hos samtlige eiere. Eierstrategien står bak selskapsavtalen i hierarkiet av styringsdokumenter i IKS. Mens en selskapsavtale må være en felles

avtale mellom eierne, er en eierstrategi i utgangspunktet den enkelte eiers strategi for sitt eierskap.

Saks- og faktaopplysninger

Ajourført selskapsavtale

Arbeidet som er utført har lagt til grunn gjeldende lov- og regelverk. Ytterligere arbeid med revisjon av Lov om interkommunale selskaper med forskrifter ble satt i gang av Regjeringen Solberg, blant annet som følge av bestemmelser i EØS-avtalen. Spørsmålene om blant annet konkurs, skatteposisjon, nærings- og markedsrelaterte har blitt utredet. I høringsbrev av 25.5.2022 fremmet regjeringen Støre forslag til endringer i loven. Her foreslås både endringer i økonomibestemmelser og forskrifter, men også andre deler av loven slik som de styrende organ. Høringsfristen er 23.9.2022. Virkninger av eventuelle nye endringer må innarbeides i selskapsavtalen for IKA ved en fremtidig oppdatering.

2.1 Formålet § 4: er bearbeidet og målrettet oppgavene som følger av ny Arkivlov. Videre er det lagt til rette for at eventuelt økt omfang av oppdrag for andre enn eierne, kan løses ved å etablere et 100 % eid datterselskap.

På den måten ivaretas at IKA forblir skattefritt selskap og egenregi posisjonen på tjenesteleveranse til eierne opprettholdes. Forholdet til regelverket om offentlig støtte vil med dette også være løsbart og ikke stille IKA i økt risikoutsatt posisjon.

2.2 Eiere, eierandeler, innskuddsplikt § 5 er uendret, med unntak av at det foreslås at eierne delegerer myndighet til representantskapet til å forestå rent teknisk oppdatering av eierbrøken i henhold til folketallsutviklingen, en gang i valgperioden. Kommuneadvokaten i Sandnes har bistått i juridisk vurdering av løsningen. I samsvar med denne foreslås delegasjonen av slik myndighet som eget punkt i innstillingen, nedenfor.

2.3 §9 Representantskapet, § 10 Styret og §11 Daglig leder er søkt ryddet, i tillegg er bestemmelsene ajourført i henhold til lov- og regelverk. Hensikten er å samle det som angår hvert organ for seg slik at det skal være enkelt å kunne bruke selskapsavtalen.

Endringen fra dagens selskapsavtale om styrende organ er i hovedsak:

- Valgperioden for representantskap og for styret følger kommunestyrets valgperiode på 4 år.
- Valgkomiteen og dens oppgaver tydeliggjøres, mandatet gis av representantskapet.
- Regler om når organene er beslutningsdyktige, regler for avstemninger, gjennomføring av møtene mv. er ajourført i samsvar med IKS lovens bestemmelser. *Styret sin uttalelse* om klarere presisering av når styret er beslutningsdyktig er innarbeidet.
- Styret foreslås opprettholdt med 5 medlemmer, herav 1 medlem valgt av og blant de ansatte. Dette avviker fra forskriften til IKS loven som setter grensen på over 30 ansatte for å kunne kreve medlem i styret. Forslaget om å videreføre dagens praksis er innarbeidet, men det krever samtlige eiere sin godkjenning for å være gyldig. Kommuneadvokaten i Sandnes har bistått med juridisk vurdering av dette spørsmålet og måten det skal behandles på. Begrunnelsen for å videreføre dagens praksis med en ansatterepresentant er hensynet til IKA som kompetansebedrift. Det har vært styrende for forslaget.
- Sammensetningen av styrets øvrige 4 medlemmer har vært gjenstand for ulike syn og grundige drøftinger. *Styret fremholder i sin uttalelse* det bør være en mer generell formulering, i stedet for veldig detaljert, om at sammensetningen av styret gjenspeiler ulike eierkategorier og eiernes geografiske spredning. Hovedfokus for øvrig må være

styrets kompetanse jf. KS sin anbefaling nr. 9. Videre foreslår styret at det hjemles bruk av numeriske varamedlemmer i stedet for personlige. Dette for å sikre kontinuitet og kompetansen i styret (KS anbefaling nr. 142).

Flere av eierkommunene har fremholdt at utfra pro-rata ansvaret som følger av selskapsformen og omfanget av årlig driftstilskudd som ytes til IKA må også de ulike eierkategoriene vektlegges i sammensetningen av styret. I tillegg at geografisk spredning gis en betydning da de arkivfaglige utfordringene og behovene kan være ulike i de ulike regionene. Spesielt endringene til økt digitalisering fremover understreker dette. At styret har kompetanse, kunnskap og innsikt om bredden i utfordringsbildet er vesentlig for styringen av selskapet fremover.

Løsningen som foreslås er at det for det første i selskapsavtalen § 9.4 Valgkomiteen fastsettes at det er representantskapet som skal fastsette Valgkomiteens mandat. Til arbeidet med valg av nytt styre må representantskapet definere slik som behovene for kompetanse og kapasitet som skal forventes av styrets medlemmer. Videre at mandatet sikrer en sammensetning med komplementær erfaring og kompetanse. Selskapets behov i forhold til formålet skal vektlegges i mandatet.

For det andre at selskapsavtalen om § 10.1 Styrets sammensetning definerer at av de 4 eiermedlemmene skal det, i tillegg til kriteriene nevnt i § 9.4, tilstrebes at bredden i eierskapet reflekteres ved at både de ulike eierkategoriene og eiernes geografiske spredning er representert i styret. Minst et styremedlem skal velges blant de forslåtte fra de til enhver tid seks eiere med størst eierandel og pro-rata ansvar i selskap.

Videre foreslås det at velges numeriske varamedlemmer til styret, slik styret foreslår. Ordningen prøves ut i kommende valgperiode. I evalueringen etter tre år er det viktig å få frem fakta om hvilke fordeler og ulemper løsningen har hatt for styrets funksjon og arbeid. Evalueringen vil gi svar på om det har tilført til forventet bedre kontinuitet og økt kompetanse.

2.4 § 14 om Økonomistyring er oppdatert i henhold til lovverket og tydeliggjør krav til rapportering, styring og budsjettprosessen.

2.5 § 17 og § 18 gjelder opptak av nye og uttreden av eiere. Her er det tatt inn frister for når søknader må være fremsatt og tiden frem til ny trer inn/ eksisterende eier trer ut. Endringer er lagt til 1.1 i kalenderåret. Frister er satt utfra hensynet til at selskapet må kunne få tilpasse seg endringene driftsmessig og økonomiske, samt at slike beslutninger tilligger det øverste organ hos eierne å ta.

Forslag til eierstrategi

Eierstrategien består av to hoveddeler.

Del 1 er felles fakta- og kunnskapsgrunnlag om IKA IKS og dets virksomhet.

Rammer for virksomheten som følger av lov- og regelverk fremgår, videre presenteres selskapet og utvalgte nøkkeltall om produksjon og økonomi i selskapet.

Styrets forslag om å ta denne delen ut og legge den som vedlegg er ikke imøtekommet. Et felles fakta- og kunnskapsgrunnlag er vesentlig grunnmur for eierstrategien (del 2) og understøtter de eierstrategiske valg.

Del 2 er eiernes strategi overfor IKA IKS. Innledningsvis klargjøres formålet med eierskapet i IKA og motivet for dette, blant annet at eierskapet ikke er økonomisk motivert og ikke har forventning om utbytte. Deretter defineres og tydeliggjøres eiernes forventning til IKA sitt kjerneområde og kjernevirksomhet. Forventninger knyttet til organiseringen av selskapet fremgår av punkt 3,

herunder også behovet for og styringen av et eventuelt datterselskap.

Punkt 4 tar for seg eierstyringen og forventninger til selskapsledelse i IKA. Her utdypes blant selskapsavtalens bestemmelser om de styrende organ og økonomistyringen i selskapet. Videre fremholdes krav om meroffentlighet, etiske retningslinjer og forventningene om likebehandling av eierne i selskapet. Lik informasjonstilgang, involvering mv. av eierne er et grunnleggende prinsipp for å kunne utøve en forutsigbar og tydelig eierutøvelse overfor IKA. Dette konkretiseres med eiernes utviklingsmål og resultatkrav overfor IKA.

I punkt 6 fremholdes eiernes utviklingsmål med og resultatkrav til selskapet. Dette omfatter blant annet forventninger om at IKA prioriterer arbeidet med digitalisering av den samlede arkivfunksjonen fremover. For IKA betyr det både å bygge kapasitet og kompetanse. Samarbeid med KRDS for å oppnå effektive og fremtidsrettede løsninger for IKA kan være ett av tiltakene. Nye digitale løsninger og arbeidsmåter i fagsystemer og dokumentarkiver hos eierne, aktualiserer at IKA bør se på om selskapet i fremtiden kan håndtere både datafangst og dokumentcenterfunksjoner for eiere som ønsker det. Å innhente erfaringer fra løsningen som Stavanger byarkiv /dokumentsenter har kan være nyttig innspill i arbeidet.

I eiernes tilslutning til at IKA flyttet inn i Arkivenes hus ble det satt mål om blant annet stordriftsfordeler. I eierstrategien tas disse forventningene opp og det tydeliggjøres at eieren forventer at IKA går videre med å få vurdert hvordan samarbeidet med de andre arkivorganisasjonene i bygget kan forbedres og styrkes. I lys av oppdraget som er gitt i ny arkivlov er det naturlig at det også blir gjort en vurdering av muligheter/begrensninger av et tettere organisatorisk samarbeid, eventuelt sammenslåing (fusjon) av virksomheter. Det tilligger styrets ansvar å initiere slikt utredningsarbeid, som del av arbeidet med oppdatering av styringsdokumenter og strategiplanen for IKA. Resultater fremmes for representantskapet, før eventuelle saker oversendes til eierne for nødvendig endelig behandling.

Her fremgår det at det ikke er samsvar mellom eierandel og årlig driftstilskudd som den enkelte eier yter for tjenestene levert av IKA i dag. Innen utgangen av denne valgperioden må IKA i samarbeid med eierne legge frem et forslag til en harmonisering mellom eierbrøk og årlig tilskudd for tjenestekjøpet. Det har blitt startet et underlagsarbeid om dette som en del av utarbeidelsen av eierstrategien. Så langt er det ingen opplagte modeller for omforent løsning som peker seg ut som egnet. Det er ulike kriterier som må vektlegges som f.eks. pro-rata ansvar, økonomiske konsekvenser for årlig tilskudd, styringsmuligheter for den enkelte eier, men også konsekvenser for representantskapets styring og reglene om stemmegivning.

Rådmannens vurdering

Samlet er det rådmannens vurdering at ajourført selskapsavtale og forslaget til eierstrategi i hovedsak gir både eierne, styret og selskapet et godt styringsverktøy. Selskapet utfører sentrale tjenester til eierne og kravene som stilles i ny arkivlov understreker betydning av at det er orden og forsvarlig utøvelse av tjenestene.

Økte krav til digitalisering, tilgjengeliggjøring, men også innskjerpede krav til håndtering av personopplysninger gjør at IKA står overfor både behov for utvikling og omstilling fremover. Rådmannen er positiv til at styret har startet på arbeidet med digitalisering.

I løpet av arbeidsprosessen har det blitt konstatert at det er manglende samsvar mellom eierandel og årlig driftstilskudd som den enkelte eier yter for tjenestene levert av IKA i dag. Det foreslås at det gjøres en utredning av dette innen utgangen av valgperioden, for å finne frem til harmonisert modell. IKA har en bredt sammensatt eierstruktur, og dette må det tas hensyn til i det videre arbeidet. Det er derfor naturlig at en arbeidsgruppe med deltakere av de ulike eierkategoriene gis oppgaven med å utrede dette i samarbeid med administrasjonen i IKA. Resultatene må fremmes for behandling av eierne i løpet av 1. halvår 2023, slik at eventuelle endringer er på plass før ny valgperiode trer i kraft.

Valgkomité og styresammensetning

På et punkt mener rådmannen at den foreslåtte eierstrategien strider mot både KS sine anbefalinger for eierstyring og Karmøy kommunens vedtatte eierskapsmelding. Den foreslåtte eierstrategien går lengre enn selskapsavtalen i å legge føringer for styresammensetningen. I selskapsavtalen er det lagt noen føringer ved at det skal tilstrebes at bredden i eierskapet reflekteres ved at både de ulike eierkategoriene og eiernes geografiske spredning er representert i styret. I den foreslåtte eierstrategien går en lengre i å spesifisere dette. Det står blant annet at det skal legges til grunn at styret *«fremover i hovedsak består av folkevalgte eventuelt indirekte folkevalgte med kompetanse/erfaring med særlig relevans for IKA sin virksomhet»*.

Rådmannen mener det er ikke er i samsvar med anbefalingene for god eierstyring, da det kan legge uheldige føringer for valgkomiteens arbeid. Dette er også spilt inn fra dagens styre som har anbefalt at formuleringen bør erstattes med at det bør tilstrebes *«en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring»*, dette med utgangspunkt i KS sine anbefalinger. Det er viktig å understreke at et styreverv er et personlig verv, der styremedlemmene ikke representerer verken politiske partier eller kommunen/den enkelte eier – mens skal ivareta selskapets interesser og eierne kollektivt på best mulig måte ut fra selskapets formål. KS sine anbefalinger er at eierne gjennom eierorgan bør sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Det må tilstrebes at styret skal ha en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring ut fra de langsiktige strategiene som er lagt for selskapet.

Dette er bakgrunnen for at Karmøy kommune har vedtatt en eierskapsmelding. Der legges det vekt på å vurdere styresammensetningen som en helhet, og at eiernes rolle blir å gi valgkomiteen klare signaler på hvilke kompetanse de ønsker og deretter gjøre vedtak etter et begrunnet forslag fra valgkomiteen. Valgkomiteen skal ha som ansvar å sikre riktig sammensetning av styret på bakgrunn i de kompetansekrav eierne har stilt til styret som kollegium. KS sine anbefalinger er også at valgkomiteen er de som på oppdrag fra eierne skal finne og foreslå kandidater til styret i selskapet. Det er ikke til hinder for at folkevalgte kan velges til styremedlemmer, men dette bør ikke være en begrensning og et utgangspunkt for valgkomiteens arbeid.

Rådmannen mener kommunestyret ikke kan vedta en eierstrategi som er i strid med kommunens egen vedtatte eierskapspolitikk. En eierstrategi trenger heller ikke være enstemmig, da ulike kommunen kan ha ulike syn på enkeltelementer i strategien. Rådmannen foreslår at avsnittet om styrer i Eiermeldingens kapittel 4 strykes. Avsnittet om valgkomite er med små justeringer i hovedsak dekkende og i tråd med KS anbefalinger og Karmøy kommunes vedtatte eierpolitikk. Det foreslås at avsnittet blir som følger:

- Valgkomité og styresammensetning

Representantskapet oppnevner valgkomiteen og fastsette kriterier for komiteens arbeid. Valgkomiteen skal påse at det er et lovlig sammensatt styre. Kriteriene for valgkomiteens arbeid bør videre omfatte forventinger til kollegiets kompetanse utfra IKAs behov **og strategi**. Styret bør blant annet ha kompetanse og erfaring innenfor offentlig forvaltning, herunder innsikt i den politiske og administrative organiseringen/beslutningsprosesser i eierkommunene, fagkunnskap knyttet til kjernevirksomheten, samt kompetanse og erfaring knyttet til styrearbeid. Sammensetningen av styret og dets samlede behov for kompetanse og erfaring varierer over tid avhengig av IKS sine utfordringer. Det er representantskapets ansvar **å** utforme et godt forankret mandat for Valgkomiteens arbeid. **Karmøy kommune vil arbeide for at valgkomiteen på oppdrag fra selskapets eierorgan skal finne og foreslå kandidater til styret i selskapet som sikrer en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring.** Arkivfaglige utfordringer kan være ulike hos eierne. Det forventes derfor at valgkomiteen også hensyntar rammene for styresammensetningen på en god måte, slik dette er definert i selskapsavtalen. **Karmøy kommune vil arbeide for at valgkomiteen skal komme med en begrunnet innstilling om valg av styre, med bakgrunn i de kompetansekrav eierne har stilt til**

styret som kollegium.

Vedlegg:

Vedlegg_1_Ajourført_Selskapsavtale_30mai2022

Vedlegg_2_Forslag_Eierstrategi_IKA_30mai2022

Vedlegg_3_Protokoll_styremøte_IKA_030522

Vedlegg_3_Styret_IKA_030522_Språklige_begrepsmessige_presiseringen_eierstrategien

Saksbehandler: Mette Kibsgaard

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
082/22	Formannskapet	05.09.2022
067/22	Kommunestyret	19.09.2022

Ekstra låneopptak av startlån i 2022

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner at Karmøy kommune tar opp et ekstra lån på 40 mill. kroner fra Husbanken for videreutlån til boligetablering i 2022. Samlet budsjettert videreutlån for 2022, inkludert ubrukte og rebudsjetterte budsjettmidler fra 2021, blir da på 137,4 mill. kroner.

Låneopptaket er hjemlet i Kommuneloven (KOML) § 14-17, som gir kommunene adgang til å ta opp lån til videre utlån.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2022:

Bruk av lån til videreutlån økes med -40 000 000 kroner.

Videreutlån økes med 40 000 000 kroner.

Avdrag på lån til videreutlån økes med 1,3 mill. kroner.

Mottatte avdrag på utlån av videreutlån økes med 1,3 mill. kroner.

2. Kommunestyret godkjenner at det settes av 800 000 kroner til tapsfond for startlån, tilsvarende 2 % av dette ekstra låneopptaket. Avsetningen finansieres av og beholdes på ubundet investeringsfond, men på en egen konto for å holde det adskilt fra resterende ubundet investeringsfond. Samlet saldo på tapsfondet blir da på 8,3 mill. kroner.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Startlån et viktig boligsosialt virkemiddel som bidrar til at langvarige vanskeligstilte på boligmarkedet kan få lån til egen bolig eller til å beholde boligen sin. Kommunen søker om startlån hos Husbanken og låner midlene videre til søkere som oppfyller kriteriene. Behovet for startlån meldes inn til Husbanken årlig i januar og det kan søkes om ytterligere startlånsmidler igjennom hele året.

Husbankens låneramme i 2022 er 21 mrd. kr. (20 mrd. kr. i 2021) og startlån er den høyest prioriterte låneordningen. Norske kommuner lånte ut 13,5 mrd. kr. i startlån i 2021. Husbanken oppfordrer kommunen til å benytte startlånet og unngå at søkere får avslag om startlån pga. manglende

utlånsmidler i kommunen.

I vedtatt budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022-2025 for Karmøy kommune er 70 mill. kr. avsatt til startlån. I tillegg vil det bli utbetalt 27,4 mill. kr. i år som ble vedtatt i fjor.

Utlånsrammen ble brukt opp etter første halvår 2022 og det søkes derfor om utvidelse av rammen med 40 mill. kr. til å dekke inn forventet behov for resten av 2022.

I saken gis en kort status for startlån i forhold til bruk og behov samt vurdering av risikoen for tap i startlånsporteføljen.

Nøkkeltall er vedlagt sist i saken.

Saks- og faktaopplysninger

Status for startlån i Karmøy kommune

Karmøy kommune har de siste årene økt budsjettramme for startlån fra 40 mill. kr. (2019) til 50 mill. kr. (2020 og 2021) og til 70 mill. kr. i 2022. Likevel har midlene ikke vært tilstrekkelig til å dekke behovet for startlån. Kommunestyret vedtok sommeren 2020 og 2021 en utvidelse av rammen med 40 mill. kr. slik samlet utlån var på 90 mill. kr. per år.

Samme situasjon gjør seg gjeldende i år. Årets utlånsramme er fordelt og det er behov for å utvide rammen slik at det er startlånsmidler til resten av året.

Hittil i år har kommunen mottatt 144 søknader om startlån. Herav har 58 søkere fått innvilget startlån, 62 har fått avslag og 27 søknader ligger på vent i forhold til nye midler. Det mottas nye søknader fortløpende.

Det er utbetalt 65,5 mill. kr. i startlån til 47 husstander så langt i 2022. Lånene brukes til å kjøpe bolig, gjøre nødvendige tilpasninger eller utbedringer på bolig eller til refinansiering. 63,8 % av de som har fått startlån i år er barnefamilier. Samtidig ligger det finansieringsbevis for 27,8 mill. kr. som vil bli utbetalt i løpet av 2022.

Vurdering av behov for startlån resten av 2022

Kommunen har siden 2018 mottatt ca. 250 søknader om startlån i snitt per år og gitt rundt 60 % avslag. I hovedsak har startlånet blitt fordelt til søkere som har uføretrygd. Dette betyr at mange andre langvarige vanskeligstilte innenfor målgruppen har fått avslag pga. manglende midler gjennom årene. Dette gjelder enslige forsørgere og/eller personer med lav lønnsinntekt. Med økt ramme fra 2020 har kommunen i midlertid hatt utlånsmidler til å prioritere flere innen disse gruppene.

Det forventes at behovet for startlån resten av 2022 vil være på minst 40 mill. kr. Som nevnt ovenfor ligger 27 søknader på vent hvorav de fleste kvalifiserer for startlån. Samtidig vil det komme inn nye søknader resten av året, inntil 100 søknader til om 2022 blir på nivå med de to foregående år.

Kapasitet til saksbehandler er tatt med i behovsvurderingen. Kommunen inngikk i juli 2021 avtale med Intrum (tidl. Lindorff) om låneadministrasjon i forbindelse med startlån. Fra før håndterte Intrum kommunens tapssaker som går til inkasso, men nå utarbeider de også lånedokumentene. Overdragelse av disse oppgavene betyr at saksbehandler har mulighet til å følge opp flere saker. Saksbehandler er ajour med saksbehandlingen, men mangler nå midler å fordele til de som fyller vilkårene til startlån. Avslag gis fortløpende til de som ikke fyller vilkårene.

Et høyt utlån av startlån er i henhold til nasjonale mål. Det er derfor uheldig om det må gis avslag på søknader om startlån på grunn av manglende midler. Tilstrekkelig utlånsmidler gjennom hele året er viktig for å ivareta kontinuitet i startlånsordningen. Dette medfører også at personer i målgruppen

får hjelp til å kjøpe bolig når de trenger det i stedet for å måtte vente til midler er tilgjengelig neste år eller året etter igjen. Jevnere fordeling gjennom året medfører jevnere arbeidsbelastning for saksbehandler samt at en unngår at de samme låntakere byr over hverandre på samme bolig.

Vurdering av tapsrisiko

Per 31. juli 2022 er låneporteføljen samlet sett på 374,8 mill. kr. fordelt på 415 lån. Dette er mer enn en fordobling i forhold til 2018 hvor utlånet var på 173,2 mill. kr.

Risikoen for tap øker naturligvis i takt med låneporteføljen. Likevel er det erfaringsmessig veldig lite tap og mislighold forbundet med startlån både her i Karmøy kommune og nasjonalt. Det er ingen tapsførte lån hittil i år. I 2021 ble ett lån på 62.772 kr. tapsført, i 2020 ble ett lån på 978.659 kr. tapsført, mens det i 2019 ikke ble tapsført noen lån. I forhold til mislighold er det på nåværende tidspunkt tre lån (av 415 lån) som har gått til inkasso med et samlet restansebeløp på 453.047 kr. Noe av dette vil muligvis bli tapsført, men det er mer sannsynlig at sakene vil bli løst i samarbeid mellom låntakere, Intrum og kommunen.

Selv om låntakerne er langvarige vanskeligstilte med lav betalingssevne har de stor betalingsvilje. Erfaringsmessig tar låntakere kontakt for å få til en nedbetalingsordning dersom de har problemer med å betale avdragene. Kommunen tar også ut restanselister månedlig og kontakter de som har betalingsvansker for å finne en løsning. Dette kan være avdragsfrie perioder, eller å forlenge nedbetalingstiden. Det oppleves en liten øking i antall henvendelser om avdragsfrihet grunnet økte strømpriser i vintermånedene samt rundt juletid. Antallet av refinansieringssøknader ligger stabilt. Her er det svært få saker som får innvilget startlån da de ofte ikke har sikkerhet inn forbi boligverdien. I disse sakene henvises til økonomiske rådgivning hos NAV. Saksbehandler har et tett samarbeid med økonomisk rådgiver på NAV. Andre risikodempende tiltak er fastrenteavtaler på 3, 5 eller 10 år og autogiroavtale for betaling av lån. Tapsrisikoen reduseres samtidig ved at kommunen og Husbanken har en avtale om fordeling av tap. Kommunene har tapsrisikoen for de første 25 prosent av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pantet. Forsinkelsesrenter tas ikke med i tapsdelingen. Husbanken har tapsrisikoen for et eventuelt restbeløp etter realisering av pantet. Dette innebærer at Husbanken dekker deler av tapet hvis tapet er større enn 25 prosent av gjenstående gjeld før salget.

Frem til 2020 kunne kommunene søke Husbanken om å sette av midler fra tilskudd til etablering på et tapsfond. Fra 2020 er tilskudd til etablering overført til kommunerammen og kommunene må selv avsette midler til tapsfond. Kommunestyret vedtok derfor i juni 2021, i sak 073/21, at det skulle opprettes et nytt ubundet tapsfond for startlån. Risikoen ble vurdert til 2 % av samlet utlån, dvs. i 6,1 mill. kr. i 2021. Disse midlene står ennå urørt og restmidler fra bundet tapsfond (270.518 kr.) vil bli brukt først. Som beskrevet ovenfor har tap de siste tre årene vært på ca. 1 mill. kr., dvs. rundt 0,3 % av den total utlånsrammen. En rundspørring i lokale banker viser at bankenes tap på utlån ligger på under 1 %.

Det er vanskelig å forutse fremtidig tapsrisiko, men på bakgrunn av vurderingene gjort i denne saken og den aktuelle økonomiske situasjonen (økte renter, strømpriser, generell levekostnader) vurderes tapsrisikoen som noe forhøyet. Derfor foreslås det å videreføre 2 % av total utlån satt av til ubundet tapsfond.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener det er viktig at kommunen følger opp sitt ansvar med tanke på å hjelpe flere vanskeligstilte inn på boligmarkedet. Karmøy kommune bør derfor foreta nytt opptak av startlån i Husbanken på 40 mill. kr. inneværende år. Nytteverdien av den økte lånerammen vurderes høyere enn beregnet risiko for tap.

Vedlegg:

Nøkkeltall for startlån, Karmøy kommune

	2018	2019	2020	2021	2022 Pr. aug.
Utlån av startlån (låneporføljen), i mill. kr.	173,2	209,1	282,1	327,2	374,8
Antall lån	403	363	383	404	415
Tapsførte lån, i kr.	-	0	978 659	62 774)	0
Startlån utlånsramme, i mill. kr.	40	40	90 (50+40)	90 (50+40)	70
Antall husstander med søknad om startlån	246	243	261	244	144
Startlån utbetalt, i mill. kr.	44,8	48,8	92,2	64,2	65,5
Antall husstander som har fått utbetalt startlån	36	46	78	55	47

Kilde: Kommunens egne tall og Husbanken

Saksbehandler: Øystein Hagerup

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
068/22	Kommunestyret	19.09.2022

**Søknad om garanti for kassakreditt og lån for tilknyttet tribuneprosjekt - Avaldsnes
Toppfotball**

Saksframlegg ettersendes.

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
080/22	Formannskapet	05.09.2022
069/22	Kommunestyret	19.09.2022

Kompensasjon for økte energiutgifter i kirken

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret bevilger 887 000 kroner til Karmøy kirkelig fellesråd for å dekke kirkens økte energiutgifter i 2022. Bevilgningen finansieres med bruk av midler fra kommunens disposisjonsfond.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Karmøy kirkelig fellesråd har søkt Karmøy kommune om kompensasjon for økte energiutgifter i 2022. I søknaden vises det til uttalelse fra statsråd Kjersti Toppe og brev fra barne- og familiedepartementet, der det forventes at kommunene bidrar til å løse utfordringen kirken har med energiutgiftene. Karmøy kirkelig fellesråd søker om en kompensasjon på 1,25 mill. kroner for å dekke delen av den estimerte utgiften på 2,4 mill. kroner som overstiger budsjettet på 1,15 mill. kroner i 2022.

Vurdering

Kommunene har ikke fått økte rammer over statsbudsjettet til å dekke økning i egne energiutgifter. Kommunene kan dermed ikke uten videre finansiere kirkens økte energiutgifter. Derimot har økt nasjonal skatteinngang bidratt til at anslagene for de frie inntektene til kommunene er økt i RNB, som for Karmøy kommune sin del er utgjør 58 mill. kroner. Dette kan være en mulig måte å finansiere en kompensasjon til kirken.

For å løse utfordringen med økte energiutgifter internt i kommunen vedtok kommunestyret i sak 64/22, å bruke 21,508 mill. kroner av det økte utbytte fra Haugaland kraft. Energibudsjettet til kommunen ble med dette økt med 77,1 %. Av det økte utbytte, ble 3,35 mill. kroner ikke brukt i driftsbudsjettet, men avsatt til disposisjonsfond. Med en lik håndtering av utfordringen til kirken som er gjort internt i kommunen, vil det utgjør en økning i tilskuddet til kirken på 0,887 mill. kroner (77,1 % av budsjett på 1,15 mill. kroner). Dette kan finansieres med restmidlene fra utbytte som er avsatt til disposisjonsfond.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen foreslår i denne saken at kommunen håndterer utfordringen som kirken har med økte strømudgifter tilsvarende det kommunen har gjort internt. Dette vil utgjør en kompensasjon til kirken på 0,887 mill. kroner og finansieres av midler fra disposisjonsfondet.

Vedlegg:

Søknad om kompensasjon for økte energiutgifter

Auka utgifter til straum i kyrkjebygg

Saksbehandler: Lene Yvonne Kvilhaug

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
079/22	Formannskapet	05.09.2022
011/22	Hovedutvalg administrasjon	01.09.2022
070/22	Kommunestyret	19.09.2022

Godtgjørelse for bruk av sykkel eller gange i forbindelse med kommunale møter

Rådmannens forslag til vedtak:

Det innføres ikke godtgjørelse for bruk av sykkel eller gange i forbindelse med kommunale møter.

Hovedutvalg administrasjon 01.09.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HUA- 011/22 Vedtak:

Det innføres ikke godtgjørelse for bruk av sykkel eller gange i forbindelse med kommunale møter.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Krog (MDG) la på vegne av MDG, KrF, Venstre, Arbeiderpartiet og SV - Sosialistisk Venstreparti frem følgende oversendelsesforslag i kommunestyret 08.02.21:

Likestilling av godtgjørelse for sykling/gange og bruk av privatbil i forbindelse med kommunale møter.

Per dags dato er det ulik sats for godtgjørelse ved bruk av ikke-motoriserte fremkomstmiddel (som det å sykle eller gå) og bil ved egentransport til f. eks kommunale møter.

Både i et bærekraft- og folkehelseperspektiv er det store fordeler ved å erstatte bilkjøring med bruk av sykkel eller det å gå. Bruk ikke-motoriserte transport i forbindelse med gjennomføring av kommunale møter er svært lav i dag. For at det i alle fall ikke skal være noe økonomisk insitamant for å bruke bil i stedet for alternativ miljø- og menneskevennlig egentransport, bør godtgjørelse for dette og bruk av privatbil likestilles. Da økt sykkelbruk og gange til kommunale møter kun vil komme til erstatning for dagens bilbruk, vil ikke de samlede «transport-utgiftene» øke, slik at tiltaket ikke vil medføre noen budsjettmessige konsekvenser.

Det foreslås derfor følgende:

-Godtgjørelse for bruk av sykkel, eller det å gå, likestilles med bruk av bil i det kommunale møteregulativet.

Kommunestyret vedtok å oversende forslaget til formannskapet uten realitetsbehandling. Formannskapet vedtok i sitt møte 15.03.21 å oversende forslaget til rådmannen for utarbeidelse av sak.

Saks- og faktaopplysninger

Kommuneloven § 8-3 viser til at folkevalgte har krav på å få dekket sine direkte utgifter og økonomiske tap som følge av politiske verv. Av forarbeidene følger det at det er de nødvendige utgiftene som skal dekkes. Dette fordi at de folkevalgte ikke skal lide et økonomisk tap i utførelsen av verv som folkevalgt, samt at alle skal gis lik mulighet til å ta del i demokratiet.

I gjeldende forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder i Karmøy kommune § 24 fremgår det følgende:

«Medlemmer av folkevalgte organ får utbetalt kjøregodtgjørelse etter innsendt krav i henhold til regulativ. Krav om kjøregodtgjørelse fremsettes fortløpende (...).»

Hverken kommuneloven eller gjeldende lokal forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder gir folkevalgte rett på godtgjørelse utover direkte og nødvendige utgifter. For sykkel og gange vil ikke den folkevalgte ha et legitimert økonomisk tap og dermed heller ikke krav etter lov og forskrift.

Loven viser imidlertid kun til et minstekrav. Kommunestyret står selv fritt til å utvide godtgjørelsesordningen til også å gjelde for ikke økonomisk tap. En slik godtgjørelsesordning vil imidlertid være skattepliktig og må inkorporeres i kommunens systemer for utbetaling av lønn og godtgjørelser.

I ut fra et bærekrafts- og folkehelseperspektiv vil det være positivt om godtgjørelse for bruk av sykkel eller gange i større grad kan bidra til å motivere folkevalgte til å benytte disse fremkomstmetodene. En innføring av en slik ordning vil videre kunne ha stor symboleffekt, uavhengig av i hvor stor grad godtgjørelsen benyttes. Videre vil forslaget om lik sats heller ikke kunne sies å ha budsjettmessige konsekvenser da man per i dag har krav på kjøregodtgjørelse, snarere tvert om ved at sykkel og gange ikke utløser krav om bompengedekning. Rådmannen mener imidlertid at en slik ordning da også vil måtte gjelde for tjenestereiser for kommunens ansatte, der dette er formålstjenlig, om en slik ordning innføres.

I Karmøy kommune, som de fleste andre kommuner, benyttes imidlertid statens reiseavtaler for kjøregodtgjørelse. Frem til 2016 fikk man etter dette reiseregulativet godtgjørelse for bruk av sykkel og gange. Kommunal- og distriktsdepartementet viser til at dette trolig ble tatt ut av avtalen grunnet lite bruk, samt at sykkel/gange ikke vil gi spesielle utgifter. De viser videre til at det kun gis godtgjørelse for motorisert fremkomstmidler, ikke el-drevet/elektrisk slik som elektrifisert motorsykkel, moped eller sykkel.

Til tross for at symboleffekten ved å innføre en ordning om godtgjørelse for bruk av sykkel eller gange til møtevirksomhet vil være stor, mener rådmannen at man likevel bør følge statens reiseavtaler. Endring i godtgjørelse for bruk av sykkel/gange evt. øvrig el-drevet fremkomstmiddel bør komme fra nasjonalt hold ved revidering av statens reiseavtaler.

Dersom kommunestyret imidlertid ønsker å gå inn for en slik endring som fraviker fra statens reiseavtaler bør dette også innarbeides i kommunens egne reglementer for ansatte og det må utarbeides en endringsforskrift til forskrift om godtgjørelse og velferdsgoder for folkevalgte i Karmøy kommune. Videre bør rimeligheten av forslaget om lik sats som for dagens kjøregodtgjørelse

vurderes.

Rådmannens konklusjon

Det innføres ikke godtgjørelse for bruk av sykkel eller gange i forbindelse med kommunale møter.

Saksbehandler: Vignleik Winje

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
081/22	Formannskapet	05.09.2022
071/22	Kommunestyret	19.09.2022

Europar søknad

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret ønsker å legge til rette for økt samskaping og ønsket byutvikling. Kommunestyret bevilger 670 000,- NOK til deltaking i Europar-konkurransen fordelt over to år (2022-23). For inneværende budsjettperiode, 2022, bevilges 250 000,- NOK.

Saksutredning

Om Europar og bakgrunn for saken

Europar-konkurransen er en internasjonal og åpen konkurranse for arkitekter, landskapsarkitekter og byplanleggere under 40 år. Ved å presentere kommuner og utbyggere for ambisiøse tverrfaglige team, lar Europar kommunene konkurrere om de beste arkitektene — mens arkitektene prøver å sikre seg de mest spennende oppdragene.

Temaet for European 17 – Living Cities 2 er «Care», og er en oppfordring til tverrfaglig undersøkelse av fremtidens byer og tettsteder i en tid preget av kriser: FNs klimapanel har erklært kode rød for menneskeheten. De nyeste rapportene fra klimapanelet forsterker dette budskapet, og viser at det haster å skape mer klimarobuste byer og tettsteder samtidig som vi fremmer bærekraftig samspill mellom mennesker og natur.

Mer enn 600 team forventes å melde seg på årets European-konkurransen, der de ulike teamene leverer forslag til tomter fordelt over hele Europa. I Norge har man tidligere hatt god oppslutning for konkurransen.

European er en tidligfase innovasjonsprosess. Her kan ulike tomter i hele Europa forvente et stort mangfold av ideer og forslag. Kommunene bygger nettverk, får oppmerksomhet og faglig utvikling.

I Norge velges det ut 3-5 tomter per år. Gjennom å delta vil Karmøy kommune få et skreddersydd innovasjonsløp som identifiserer utfordringer og nye tilnærminger, strategier for medvirkning, faglig støtte og utforming av innovative anskaffelser. Gjennom juryering vil det bli kåret ett eller flere vinnerforslag som kan utvikles videre.

Karmøy kommune ble kontaktet av Europan Norge med en forespørsel om, og oppfordring til å delta i Europan konkurransen. Ideen har vært administrativt vurdert og diskutert med flere relevante private aktører i Åkrehamn. For å rekke en eventuell deltakelse har administrasjonen sendt inn en søknad, med forbehold om politisk forankring og aksept. Søknadene er antatt og Karmøy kommune sin tomt er godkjent for deltakelse.

Om kommunestyret bevilger finansiering, stiller både private næringslivsinteresser og fylkeskommunen seg positive til å bidra økonomisk, samt delta i arbeidet.

Karmøy kommune har vedtatt en samfunnsdel, hvor visjonene er *Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune*. Som en direkte oppfølging av denne og en rekke målsettinger fra planen, kan en deltakelse i Europan bidra til ønsket næringsutvikling og byutvikling med fokus på bærekraftige og levende bysentra. Kommunen vil kunne ta en proaktiv rolle gjennom dette arbeidet, ved å styrke samskapingen mellom private og offentlige aktører.

En kjent utfordring for Åkrehamn, er mangelen på en helhetlig plan og gode nok vilkår for å utvikle en bærekraftig og levende by. Denne utfordringen sammen med ambisjonen om at kommunen ønsker å bidra til økt samskaping, gjør at rådmannen anbefaler at kommunestyret bevilger finansiering av European konkurransen.

Hensikt

I tillegg til at Karmøy kommune kan forvente gode ideer og innspill til den videre utviklingen av Åkrehamn, er kanskje den største gevinsten at deltakelse i European er et samskappingsprosjekt hvor fylket, kommunen og de private deltar.

Gjennom en deltakelse, vil de tre mest sentrale aktørene for å lykkes med en positiv utvikling av byen sitte rundt det samme bordet og få anledning til å diskutere, vurdere og samarbeide om å skape gode rammevilkår for ønsket utvikling.

Kommunen har tidligere gått ut, ovenfor private eiendomsutviklere og tomtebesittere og signalisert at den ønsker å utforske muligheten for et felles by- og eiendomsutviklingselskap. Erfaringen fra European vil i så henseende gi et godt grunnlag – gitt at tomteavgrensingen som er spilt inn til European innbefatter både private og offentlig eiendom.

Praktisk informasjon

Arbeidet har oppstart høsten 2022 med juryering og kåring av vinnerforslag høsten 2023. Videre blir det workshops og utstilling i perioden des. 2023 – høsten 2024.

Tids- og ressursbruk ved deltagelse i E17

European Norge

Dette er et tentativt anslag over forventet tidsbruk for tomterepresentanter i E17. Det er viktig å sette av tilstrekkelig kapasitet for å få godt utbytte av deltakelsen. Vi anbefaler en prosjektgruppe på minst 2-3 personer. Tidsbruk avhenger av kompleksiteten i konkurranseprogrammet.

Periode:	Aktivitet:	Tid:
Vår 2022	Forberedelse av tomteprospekt	Relativt
9. juni 2022	Nasjonalt tomteseminar: Presentasjon av konkurranseområde og mulig oppgave. Styret i European Norge avgjør hvilke kommuner som inviteres til deltakere i E16.	1 dag + forberedelser
Juni 2022	Samarbeidsavtale	Relativt
15. Aug. 2022	Kartgrunnlag og foto: Klargjøring av pakke med kart, sosi, bilder, ortofoto og dronefoto av tomt til European Norge.	Relativt
Okt. 2020	Interseptions Forum: Organisering av reise og forberedelse av presentasjon av tomt.	2 dager + reise + forberedelser
Høst 2022	Utarbeidelse av konkurranseprogram: Konkurranseprogrammet blir laget i samarbeid med sekretariatet. European lager disposisjon, layout, bidrar til å formulere oppgave, leser korrektur og redigerer. Tomterepresentanten skal bidra med tekster om lokale forhold, utkast til oppgaveformulering og finne passende illustrasjoner. Delta løpende på møter og workshops. I løpet av prosessen blir det laget ca. 3 utkast og dokumentet er på omlag 30 sider. Merk at arbeidet varierer etter konkurranseområdet og oppgavens omfang. Fremdrift avtales på oppstartsmøte.	Sept. 2022- Feb. 2023 Relativt. Sett av godt med kapasitet.
	Lokal workshop: Byene organiserer en workshop i sammenheng med utarbeidelsen av konkurranseprogrammet. Dette gir nyttig input og bidrar til å skape lokalt engasjement. European stiller med en eller flere representanter og gir råd til planlegging av workshop.	1 dag + forberedelser
Vår 2023	Konkurransegjennomføring: Tomterepresentant arrangerer beforing for deltakere og bidrar med å svare på spørsmål som kommer inn i forbindelse med konkurransen.	
Høst 2023	Juryering 1). Jurymøte: Forberedelse av juryering. 1) Tomterepresentantene presenterer de innkomne forslagene for juryen og må derfor bruke tid på å bli kjent med prosjektene. Byene har ofte en lokal medvirkningsprosess i sammenheng med dette. 2) Tomterepresentantene organiserer juryeringen for sin tomt i samarbeid med European Norge.	3 dager + forberedelser
	Lokal utstilling: Byene oppfordres til å lage en lokal utstilling i sammenheng med juryeringen. Det varierer hvor lenge denne står (2 uker og 2 måneder).	Relativt
	Forum of Cities and Juries og 2. jurymøte: Organisering av reise og forberedelse av presentasjon av tomt.	4 dager + reise + forberedelser
Des. 2023	Prissermoni for norske tomter og workshop: Workshoppen er et møte mellom byen og teamet bak vinnerforslaget, på møtet diskuteres oppdraget. Byen bør i forkant av møtet ha klart et oppdrag, og kunne presentere en fremdriftsplan.	2 dager + reise + forberedelser
Feb. 2024	Lokal Workshop: Lokal workshop, oppstartsmøte og tomtebeforing med teamet bak vinnerforslaget i byen.	2 dager + forberedelser
Høst 2024	Interseptions Forum: Organisering av reise og forberedelse av kunnskapsoverføring til neste runde av European.	2 dager + reise + forberedelser

2022

2023

Tomtesøk

Programutvikling

Konkurranse

Juryering

Forum 1
**Interseptions Forum
for Cities and
Winners**

Forum 2
**Forum for Cities and
Juries**

Deltakeravgiften er 1 270 00 fordelt over to år, i tillegg kommer det noen kostnader knyttet til reise, arrangementer og produksjon av en kort presentasjonsfilm. Kostnadene er tenkt fordelt mellom de tre involverte, og de private er utfordret til å bidra med 600 000,- NOK. Fylket har signalisert at de kan bidra med 100 000,- NOK – så da gjenstår 670 000,- NOK som formannskapet eventuelt bevilger. Innbetalingen fordeles på tre faser: Programutviklingsfase (480,- innbetaling 1. september 2022), Konkurransfase (375,- innbetaling 1.

februar 2023) og juryeringsfase (415.- innbetaling 1. august 2023)

Rådmannens konklusjon

Rådmannen vurderer at en deltakelse i European vil kunne støtte opp flere av kommunens overordnede mål. Særlig satsningsområdene knyttet til *Bærekraftige byer og tettsteder* og *Samarbeid for å nå målene*. En deltakelse i European vil kunne gi gode rammer for økt samskaping mellom privat næringsliv og det offentlige.

Vedlegg:

Avtale om finansiering ved deltakelse European konkurranse 2022

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
072/22	Kommunestyret	19.09.2022

Lovlighetskontroll av vedtak i kommunestyrets sak 053/22: Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret omgjør vedtak i KST sak 53/22 – Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030.

Kommunestyret opprettholder tilslutningen til de syv satsningsområdene med tilhørende mål og delmål, og ber rådmannen starte en prosess som involverer kommunestyret for å utarbeide en revidert arealstrategi med politisk og faglig forankring.

Saksutredning

Kommunestyret vedtok kommunens samfunnsdel 2021-2030 i henhold til PBL § 11-2 i møte den 13.06.22, i KST-sak 53/22 - Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030.

Krav om lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i KST-sak 53/22 – Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, ble mottatt 22.06.22, og signert av tre av kommunestyrets medlemmer.

Etter kommuneloven § 27-1 kan tre eller flere medlemmer av kommunestyret sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Kravet må fremsettes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i forvaltningsloven § 30 gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Dersom organet opprettholder vedtaket, sendes saken til departementet for endelig avgjørelse.

Krav om lovlighetskontroll er signert av tre av kommunestyrets faste medlemmer, og fremsatt innen fristens utløp. Vilkårene for lovlighetskontroll anses dermed som oppfylt.

Myndighet til å foreta lovlighetskontroll av kommunale vedtak er delegert til Statsforvalteren. Dersom kommunestyret opprettholder vedtak i KST sak 53/22 – Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, skal saken oversendes Statsforvalteren i Rogaland for lovlighetskontroll.

Som en direkte oppfølging av lovlighetskontrollen kunne rådmannen lagt frem to alternative vedtak:

Alternativ 1:

Kommunestyret omgjør vedtak i KST sak 53/22 – Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030.

Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030 legges ut på høring, jf. pbl. § 11–14.

Alternativ 2:

Kommunestyret opprettholder vedtak i KST sak 53/22 – Fastsettelse av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030.

Saken oversendes Statsforvalteren for lovlighetskontroll jf. kl. § 27-1.

Felles for dem begge, er at KST da har til hensikt å formelt få et gyldig vedtak av samfunnsdelen med de endringer som ble gjort, 13.06.22 i arealstrategien, i sak 53/22.

På sensommeren mottok Karmøy kommune et brev fra fylkesdirektøren, saksnr.: 2020/43215, som gjør at rådmannen vil oppfordre Kommunestyret til å vurdere et tredje alternativ. I brevet beskrives det i klartekst hvordan fylkeskommunen vil måtte forholde seg til vedtatt arealstrategi. Slik fylkesdirektøren leser arealstrategien legger Karmøy kommune opp til en arealbruk som ikke er i tråd med nasjonale og regionale føringer for samordnet bolig- areal- og transportplanlegging. De fremholder at dette vil kunne gi et potensielt økt konfliktnivå og mindre forutsigbarhet i det videre arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel og senere planprosesser. Det trekkes frem at arealstrategien, slik den nå foreligger, ikke signaliserer noen reell prioritering og at den fremstår som et lite egnet arealpolitisk styringsverktøy. Arealstrategien hevdes også å være i direkte motstrid med regionale handelsbestemmelser. Med henvisning til både plan- og bygningsloven og forvaltningsloven trekkes det frem at endringene som er gjort er såpass store at planen skulle vært sendt på høring, samt at fylkesdirektøren mener det er betenkelig at det fattes vedtak som i stor grad ser bort fra det faglige grunnlaget, uten at det er framsatt nye faglige argumenter og uten at endringsforslaget er utredet.

Slik rådmannen leser brevet, er det et forsøk fra fylkeskommunen på å veilede kommunen, og en invitasjon til samarbeid. Fylkesdirektørens merknader må leses som et varsel om konflikt med regionale interesser, og kommunen oppfordres til å bearbeide arealstrategien i tråd med regionale føringer før den så sendes på ny høring. Helt fra oppstarten med rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel har hovedformålet vært «**å styrke og forankre samfunnsdelens posisjon som Karmøys viktigste styringsdokument, samt styre kommunen som samfunn og organisasjon i en retning som er forankret i FNs bærekraftsmål.**» Rådmannen oppfatter at det er en bred politisk og faglig forankring for kommunens syv prioriterte satsningsområder med tilhørende mål og delmål – dette gjør at disse vil kunne fungere godt som **Karmøys viktigste styringsdokument**. Kontroversen og utfordringen har i all hovedsak dreid seg om samfunnsdelens arealstrategi. For at samfunnsdelen, samlet sett skal fungere som styringsverktøy, bør sammenhengen mellom satsningsområdene, regionale- og nasjonale føringer og arealstrategien være mer samstemt. Det er Kommunestyret som har myndighet til å vedta sitt eget styringsdokument, men det endrer ikke på det faglige ansvaret som fylkeskommunen har for å påse at Karmøy kommune også følger de regionale føringene.

Konklusjon

Rådmannen mener det ville vært hensiktsmessig å ta på alvor de tilbakemeldingene som kom i brevet fra fylket, og vil anbefale Kommunestyret å omgjøre vedtaket i sak 53/22.

Rådmannen understreker, at det ikke er innsigelsesrett på en samfunnsdel og kommunen kan i prinsippet vedta det innhold den måtte ønske. Likefult henstiller rådmannen oppmerksomheten til hvilke utfordringer det vil kunne gi kommunen, næringsliv og innbyggere, ref. brev fra fylkesdirektøren.

Rådmannen anbefaler derfor at det startes en prosess som involverer kommunestyret med mål om å utarbeide en arealstrategi innenfor rammene av det politiske og faglige mulighetsrommet.

Vedlegg:

Anmodning om lovlighetskontroll av vedtak i sak 053/22 - jmf. kommuneloven §59

Vedr. behandling av kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi i Karmøy kommune

Saksbehandler: Aslaug Irene Skjold

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
088/22	Formannskapet	05.09.2022
073/22	Kommunestyret	19.09.2022

Tiltak for å bedre rekruttering av leger til Karmøy kommune

Rådmannens forslag til vedtak:

For å bedre rekrutteringen av leger til Karmøy kommune vedtar kommunestyret følgende:

1. Tiltakspakke for rekruttering som er skissert i saken. Merkostnader på anslagsvis 8 mill. kroner innarbeides i rådmannens forslag til budsjett- og økonomiplan for 2023. Dette er midler som vil være i tillegg til demografiendringer som legges til helse- og omsorgstjenestens budsjett.
2. Oppstartstøtte på 200 000 kroner pr lege pr år i 2 år innføres umiddelbart slik at det gjelder nyrekruttede leger fra og med 1. oktober 2022. Dette belastes kommunestyrets disposisjonspost.

Tiltakene revideres i forbindelse med statsbudsjett 2023 og årlige budsjett og økonomiprogram.

De enkelte tiltakene avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet med tiltaket/tiltakene.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I møte 04.04.2022, sak 37 *Orientering om legesituasjonen i Karmøy*, vedtok kommunestyret følgende:

Kommunestyret ber om at det arbeides videre med økonomiske og organisatoriske tiltak for å bedre rekruttering av leger til Karmøy kommune.

Vedlagte innspill fra ALU datert 31.01.22 vurderes, og forslag til tiltak drøftes og utarbeides i samråd med leger som praktiserer i Karmøy kommune.

Hovedutvalg helse og omsorg blir orientert om aktuelle tiltak når møtet mellom kommunen og allmennlegeforeningen har funnet sted. Kostnadene må estimeres på tiltakene som foreslås. Dette bør skje før september slik at partiene har mulighet til å se på mulige løsninger i budsjettarbeidet.

I sak 056/22 til kommunestyret den 13.06.22 vedrørende fastlegeordningen vedtok kommunestyret strakstiltak for å øke kommunens handlingsrom. Det ble avsatt inntil 3 mill. kroner til å starte et arbeid med overtakelse av hjemler som det ikke har lyktes å rekruttere til. I tillegg ble administrasjonen bedt om å starte planlegging av utvidelse kommunalt legesenter, alternativt å etablere et nytt kommunalt legesenter fra 2023. Dette for å sikre innbyggerne fastlegjetjenester.

Prosess for å utvikle utvidede tiltak for rekruttering og stabilisering av legetjenesten

Kommunestyret i Karmøy kommune har vedtatt egen plan for legetjenesten 2018 – 2024 den 12.11.2018. Administrasjonen har i en årrekke arbeidet med rekrutteringsutfordringer til legetjenesten og mange tiltak er satt i verk underveis.

Karmøy kommune har de siste årene hatt tiltakende rekrutteringssvikt til fastlege i privat næringsdrift og til leger i kommunale stillinger (fastleger og sykehjemsleger).

Ut fra de økte utfordringene ble det i april 2022 nedsatt en gruppe bestående av representanter fra legene og representanter fra administrasjonen. Mandat for arbeidet var å fremme forslag til tiltak som forventes å bidra til økt rekruttering og gi en stabil og robust fastlegetjeneste i Karmøy kommune. I perioden fra april til august er det gjennomført 3 møter i gruppen og det er gjennomført et sonderingsmøte med kommunalt legesenter. Legeforeningen har hatt møte i allmennlegeutvalget (ALU) og gitt innspill til arbeidet, og kommunen har hatt møte i legenes samarbeidsutvalg (LSU) i perioden.

Innførte tiltak

Plan for legetjenesten skisserer status, utfordringer og tiltak for legetjenesten i perioden. Legeplanen er fulgt opp med en rekke tiltak som videreføres.

Iverksette tiltak ut fra plan for legetjenesten 2018- 2024		
Tiltak	Beskrivelse/hensikt	Resultat/finansiering
Rekruttering av fastleger og øke fastlegedekning	Opptrapping ut fra legeplan. Antall hjemler økt fra 27 i 2018 til 30 i 2021. Flexibilitet ut fra lokale og praktiske forhold og hva som er mulig.	Den 30. hjemmelen har det ikke lyktes å rekruttere i.
Rekruttering av fastleger kommunalt	Bygnes legesenter driftes kommunalt som supplement til privat næringsdrift.	Det er 5 fastleger tilsatt i fastlønnsstillinger ved Bygnes legesenter
Rekruttering av fastleger	Offensiv publisering i sosiale medier, aktiv rekruttering av LIS1, «jungeltelegraf» og direkte henvendelser.	På tross av økt fokus på rekruttering er det manglende rekruttering. Pr d.d. er det svikt i rekruttering til 7 ledige hjemler i privat drift og ett vikariat i kommunal drift
Rekruttering av fastleger	Øke antall LIS 1 til kommunen som et rekrutteringstiltak.	Antall LIS1 er økt fra 2 i 2019 til 5 fra 1. september 2022
Spesialisering innen allmenntillegger (ALIS)	Opprettet ALIS stillinger og inngått ALIS avtaler ut fra nye legers kompetanse. Tilrettelagt for ALIS med støtte til spesialisering.	Pr 2022 har vi 4 ALIS under utdanning og en vikar. Tilskudd fra Helsedirektoratet, støtte til utdanning. Godkjent for sykehuspraksis ved Norheim sykehjem.
Fastleger som planlegger å pensjonere seg	Dialog vedr tiltak før pensjon. Bedret arbeidssituasjon for eldre leger.	Foreslå individuelle tiltak som deleliste, solopraksis flyttes til legesenter, redusere oppgaver. Rekrutteringssviktken vanskeliggjør tiltak. 2 leger arbeider etter fylte 70 år.
Driftsform flerlegesenter	Bidra til større legesenter som trolig rekrutterer bedre. Flexibilitet i hva som er mulig. Redusere antall solopraksiser.	Åkra legesenter utvidet til 6 leger. Norheim legesenter utvides i løpet av 2022 til 4 leger. Skudenes legesenter pusses opp, mulighet for 3-4 leger.
Videreføre egne tilsatte sykehjemsleger	Reduserer arbeidsoppgaver for fastleger. Fastlegene slipper sykehjemsarbeid.	Opprettet 6,7 årsverk sykehjemslege. Rekruttering vanskelig, midlertidige løsninger benyttes. 2 årsverk ledig.
Tilsatt lege i ROP tjenesten	Redusere arbeidsoppgaver for fastleger.	Opprettet 0,5 årsverk. 0,3 årsverk ledig.

Bakgrunn fastlegeordningen

Kommunens kostnader knyttet til finansiering av fastlegeordningen begrenser seg i utgangspunktet til basistilskudd og evt grunntilskudd. Kommunen blir ikke direkte kompensert for dette, men skal finansiere dette via frie inntekter (rammetilskudd fra staten og skatteinntekter). Pasienters innbetaling av egenandel og trygderefusjon (Helforefusjon) tilfaller fastlegene og er ikke finansiering

av kommunens kostnader ved fastlegeordningen. (Refusjon og egenandel knyttet til pasienthåndtering i kommunale fastlegestillinger tilfaller helt eller delvis kommunen). Satsene for legefinsiering vedtas i årlige nasjonale forhandlinger mellom legeföreningen og KS. Fastlegeordningen nasjonalt og lokalt er i en krise. Situasjonen er utfordrende for pasienter, fastlegene og kommunen. Ipsos og Samfunnsøkonomisk analyse, har på oppdrag fra KS, utført en nasjonal kartlegging av kommuners egenfinansiering av fastlegeordningen. Rapporten beskriver at det er en økning av kommuner som ser seg nødt til å innføre kostbare tiltak til egenfinansiering utover den ordinære fastlegeordningens hovedmodell som er privat næringsdrift. Dette gjelder også de siste år mellomstore og store kommuner. Kommunale fastlønstillinger, kommunale leieavtaler for lokaler og andre ekstraordinære overføringer til fastlegene er blant løsningene enkelte kommuner tilbyr. Merkostnader for å opprettholde et godt fastlegetilbud i en kommune vil medføre strammere rammer for å finansiere andre lovpålagte oppgaver i kommunen, ifølge Ipsos-rapporten.

Regjeringen varsler den 11.08.22 at de nedsetter et ekspertutvalg som skal gi konkrete forslag til tiltak for å styrke fastlegeordningen. Regjeringen varsler nye tiltak i neste års statsbudsjett som skal bidra til at alle skal kunne ha en fastlege å gå til, og at yrket igjen blir attraktivt for fagfolkene. Samtidig vil det vurderes hvordan ordningen kan gjøres bærekraftig fremover. Ekspertutvalget skal gi regjeringen konkrete forslag til både organisering og finansiering av fastlegeordningen. I tillegg skal utvalget vurdere om det er oppgaver som kan løses av annet personell under ledelse av fastlegen, eller om det er oppgaver som kan flyttes ut av ordningen.

Foreløpig vet vi derfor ikke hvilke tiltak eller endringer som kommer for fastlegeordningen i statsbudsjettet for 2023.

I Karmøy kommune opplever vi konsekvenser av manglende rekruttering til flere hjemler. Innbyggerne opplever en ustabil legetjeneste, usikkerhet om det er vikar, redusert kapasitet og ingen ledige listeplasser for innbyggere som er tilflyttet eller ønsker å bytte fastlege. Flere nasjonale rapporter (bla Evaluering av fastlegeordningen av EY og Vista Analyse 2019) har beskrevet bakgrunnen for krisen som en kombinasjon av økende arbeidsmengde og manglende oppfølging av rammebetingelsene helt fra 2012. Oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten, volumøkning i etablerte arbeidsoppgaver, medisinske og teknologiske muligheter for økt behandling, forventningsendringer i befolkningen og økende levealder har gitt økt arbeidsmengde uten at det er fulgt opp med tilsvarende statlig finansiering og muligheter for å øke fastlegeantallet.

Karmøy kommune har en fastlegeordning der de fleste fastlegene følger hovedmodellen for fastlegeordningen som er at fastleger driver næringsdrift ut fra ASA 4310. Fastlegene mottar et månedlig basistilskudd ut fra antall pasienter på fastlegelisten. For pasientbehandling mottas refusjon fra Helfo og egenbetaling fra pasientene. Fastlegene organiserer driften og dekker alle utgiftene ved legekantoret.

Mange unge fastleger ønsker i dag kommunal ansettelse uten å ha forpliktelse til å drive næringsdrift i tillegg til sitt legearbeid. Dette gir sosial trygghet og mulighet til å utføre arbeidet innenfor en normal arbeidstid. Karmøy kommune har etablert et kommunalt legesenter som supplement til privat næringsdrift.

Fastlegeordningen er grunnlaget for de fleste andre legetjenester i kommunen.

Fastlegeforskriften gir fastlegen (både privat og kommunal) en tredelt rolle:

- Fastlegetjenesten
- Legevakt
- Kommunale oppgaver som sykehjemslege og helsestasjonslege

Ved oppstart som fastlege inngår fastlegen en individuell avtale med kommunen der fastlegen forpliktes til disse tre rollene. Rekrutteringsvikt til fastlegehjemlene har derfor stor betydning og

ringvirkning for de andre legeoppgavene i kommunen, spesielt rammer det legevakta som i hovedsak bemannes av fastleger. Ved planlegging av fastlegeordningen og tiltak for å styrke denne må det også tas hensyn til de andre legeoppgavene.

Status legesituasjonen

- Totalt 8 ledige legestillinger i Karmøy fordelt på 6 ledige fastlegehjemler i næringsdrift og 2 ledige sykehjemstillinger. Det er også behov for å øke antall fastlegehjemler utover dette.
- Ingen ledige listeplasser i kommunen fra april 2022.
- Stor sårbarhet ved plutselig og langvarig fravær, spesielt sårbart ved solopraksis.
- Få søkere til fastlegehjemler og tilbakemelding om belastning fra eksisterende leger.
- I en av hjemlene er det en søker som stiller krav om gjenkjøpsgaranti (se tiltak).
- Flere er skeptiske til å kjøpe seg inn i næringsdrift. Spesielt trekkes fram frykt for å ikke få verdiene tilbake og å påta seg ansvar for leie av lokaler og personell.
- Flere leger ønsker å redusere sine lister.
- Flere leger ønsker fritak fra legevakt pga totalbelastning og/eller helseutfordringer.
- Legemangelen i landet gir høye forventninger til inntekt og til kommunens tilrettelegging for å rekruttere.
 - Kommunen har fra 1. september 2022 fått tildelt to ekstra LIS1 og har nå 5 LIS 1 (tidligere turnuslege). LIS1 er fordelt på Åkra legesenter, Kopervik legesenter, Bygnes legesenter, Norheim legesenter og Haugaland medisinske Senter.
 - Avklart med LSU at vi ikke kan vente til ledige hjemler er besatt, men må gripe muligheter og opprette nye hjemler (0 hjemler) ved de legesentrene som har behov og hvor det er interesserte leger.
 - Sak om strakstiltak: Prosesser er satt i gang. Karmøy kommune har gjort avtale om å overta en hjemmel fra Haugland medisinske senter. På bakgrunn av at to leger ved Avaldsnes legesenter har søkt og fått innvilget flytting til Haugaland medisinske senter, opprettes nytt kommunalt legesenter på Avaldsnes fra 1. oktober 2022. Det er tilsatt ny lege (ALIS) som vil bidra til å dekke opp liste uten lege i kommunen. Driften av Bygnes og Avaldsnes kommunale legesenter vil ses i sammenheng for å drifte lister uten lege.

Legevakt

- Haugesund legevakt: Forpliktelse til at 6 fastleger fra Karmøy deltar i vaktordning. Det er pr august 3 fastleger, inkludert vikar, som deltar. En av dem som deltar har sagt opp. Vakter for seks leger blir dermed fordelt på de legene som deltar og medfører økt vaktbelastning for gjenværende leger.
- Karmøy legevakt: Har jevnlig store utfordringer med å dekke vakter, dette medfører økt vaktbelastning og pålagte vakter ved fravær. Det benyttes i stor grad vikarleger utover fastlegene.

Helsestasjon

Rekruttering av fastleger har betydning for bemanning på helsestasjonen. Det er fastleger som dekker deltidsstillinger ved helsestasjonene som sin kommunale oppgave. Det er i perioder utfordrende å bemanne stillingene. For tiden er det ingen ledige stillinger.

Sykehjem

Det er prioritert å tilsette egne sykehjemsleger for å øke kontinuitet, kapasitet og oppfølging av sykehjemspatientene og redusere arbeidsbelastningen/kommunale oppgaver for fastleger. Det er problematisk å rekruttere og to ledige stillinger dekkes opp av vikarer fra sykehuset og øvrige sykehjemsleger. Det vil være et økt behov ved åpning av nytt sykehjem i Skudeneshavn.

Samfunnsmedisin

De samfunnsmedisinske funksjoner er fordelt på tre stillinger kommuneoverlege (100 % stilling), smittevernlege (30 % stilling) og medisinsk faglig rådgiver legevakt (20 % stilling), totalt 1,5 årsverk. Siden kommunestyrets behandling av fastlegeordningen i juni 2022 har det skjedd en utvikling slik at alle stillingene innen samfunnsmedisin er besatt og fører til en økning av ressurser:

- Smittevernlege: Besatt i 40 % stilling fra juni (økt fra 30 % stilling)
- Kommuneoverlege:
 - Nyopprettet 40 % stilling fast besatt fra juli 2022
 - Tilsatt ny i 100 % stilling fast fra november 2022

De samfunnsmedisinske funksjonene vil dermed økes til 2 årsverk.

Behov og formål med rekrutteringstiltak

I Karmøy kommunes plan for legetjenesten 2018 – 2024 er hovedmålet: ***Karmøy kommune skal ha en faglig god og lett tilgjengelig primærlegetjeneste som sikrer innbyggerne god forebygging, utredning, diagnostikk og behandling og ivaretar tverrfaglig samarbeid innad i kommunen og med spesialisthelsetjenesten, til beste for pasienten.***

På bakgrunn av den økende rekrutteringssvikten og fastlegekrisen i landet er det nødvendig å supplere legeplanen med nye ekstraordinære tiltak for å oppnå økt rekruttering og stabil og robust fastlegetjeneste i Karmøy kommune.

Rekrutteringstiltak må bidra til at administrasjonen får handlingsrom for å kunne rekruttere når det er muligheter og gi klarhet rundt hva som skal skje med pasientlister hvor kommunen ikke lykkes med å rekruttere inn ny lege.

Karmøy kommune skal også i framtiden ha en god fastlegedekning med reell mulighet for innbyggerne til å bytte fastlege, dersom de ønsker det, og redusert sårbarhet i legetilbudet ved legers fravær eller når leger slutter. Et viktig delmål er å ha en robust struktur og kapasitet i fastlegetjenesten til å dekke behovet i befolkningen og kunne håndtere kollegialt fravær og fravær av lengre varighet. Karmøy kommune bør tilstrebe å tilby attraktive stillinger/hjemler med akseptabel arbeidsbelastning for fastlegene og dermed unngå at fastleger velger å slutte. Hovedmodellen med fastleger i privat næringsdrift bør understøttes, og kommunalt legesenter/-sentre bør være et supplement.

Rekrutteringsutfordringene til fastlegeordningen og konsekvensene det får for legevaktdekningen i Karmøy kommune medfører behov for tiltak som omfatter legevaktordningen.

Ulike tiltak for å rekruttere, beholde og utvikle legetjenesten

Legeforeningen ved Allmennlegeutvalget (ALU) har gitt to innspill (i januar og i juni) til ønskede tiltak og viser til andre kommuners tiltaksplaner. Innspillene er vedlagt. Nedenfor beskrives tiltakene og det gjøres vurderinger av hvert enkelt tiltak ut fra følgende kriterier og viktige moment:

- Lovlighet av tiltak
- Effekt av rekruttering på kort og lang sikt
- Effekt for å beholde og stabilisere fastlegeordningen
- Gevinst av tiltak for legen, innbyggerne/pasientene og for kommunen
- Tilsiktede og utilsiktede konsekvenser av tiltak
- Nye tiltak bør ikke undergrave næringsmodellen
- Nasjonale tiltak – usikkert hva som kommer av tiltak. Det er stort påtrykk fra legeforening, KS og kommune-Norge og statsforvaltere. Lokale tiltak må justeres i tråd med nasjonale tiltak i statsbudsjettet for 2023

Oppstartstilskudd til nytilsatte leger

Nyrekruttede fastleger som starter i næringsdrift må betale for opparbeidet pasientliste (goodwill)

og utstyr/inventar i praksisen. Dette er en investering mange nye leger vegrer seg for.

Legeforeningen anbefaler å innføre et oppstartstilskudd til nye leger i innspill fra januar 2022. Det foreslås å gi et etableringstilskudd på 200 000 kroner til nyrekrutterte fastleger som overtar en fastlegepraksis det første og andre året etter overtaking.

Et etableringstilskudd kan bidra til å redusere den økonomiske risikoen ved oppstart i praksis. På bakgrunn av at det ikke er lovlig å innføre gjenkjøpsgaranti (beskrives senere) vil dette være et aktuelt og virksomt rekrutteringstiltak. Økt rekruttering av nye leger til kommunen vil bedre tilgangen til fastlegetjenester for innbyggerne. Tiltaket kan oppleves som urettferdig for leger som har startet i privat praksis tidligere. Det kan muligens føre til at økt nivå på goodwill/overgangsbetingelsene fra avtroppende lege. Det vurderes imidlertid at tiltaket ikke påvirke næringsmodellen i større grad eller ha store utilsiktede konsekvenser.

Kostnad: Ved tilsetting av tre nye leger årlig til privat drift vil tiltaket koste 600 000 kroner det første året og 1,2 mill. kroner for det andre året.

Tiltaket anbefales.

Tiltaket avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet i tiltaket. Inngåtte avtaler vil innfris.

Forsterket basistilskudd til alle leger i næringsdrift opp til 1000 innbyggere

Fastlegene mottar pr dd et basistilskudd på 675 kr pr innbygger på listen opp til 1000 innbyggere, deretter 544 kr for innbyggere over 1000.

Legeforeningen (ALU) har forslått å øke basistilskuddet med 60 % opp til 1000 på innbyggerlisten, og henviser til at Tromsø i 2021 innførte et eget stabiliseringstilskudd for fastleger avgrenset til medio 2025. Tilskuddet vil reduseres i takt med nasjonal økning av basistilskudd som kommer etter mars 2021. I ordningen har Tromsø også innlemmet et krav om å redusere listestørrelse i takt med nye tilsetninger av fastleger. Sola kommune har innført et forsterket basistilskudd med 23 % økning med en nedtrapping i takt med nasjonal økning av basistilskudd. Forutsetningen er at legene gjennomfører spesialistutdanning innen normert tid.

Fordelen med et forsterket basistilskudd er at den kan stabilisere fastlegeordningen slik at fastleger blir motivert til å stå i jobben, inntil andre tiltak virker, og/eller det kommer nye nasjonale tiltak. Dersom tiltakene kobles med å redusere listestørrelsen i takt med oppbygging av nye hjemler vil det også redusere arbeidsmengden for leger. Økt basistilskudd vil også bidra til å bedre driftsøkonomien for legene. Tiltaket vil komme alle leger i næringsdrift til gode og vil virke stabiliserende.

Ulempen ved tiltaket er at det er et kostbart tiltak. Tiltaket fører til at kommunen overtar en større del av statens ansvar for å finansiere fastlegeordningen. Siden vedtaket i Tromsø i mars 2021, har staten allerede økt basistilskuddet med 14,5 % fra 577 kroner mars 2021 pr innbygger til 675 kroner pr innbyggere. Det er grunn til å tro at denne økningen vil fortsette i statsbudsjettet for 2023. En økonomisk fordel med tiltaket er at det trolig vil fases ut i takt med oppbygging av nasjonale tiltak.

Kostnad: Karmøy kommune utbetaler månedlig 2,03 mill. kroner dvs. årlig 24,3 mill. kroner i basistilskudd til fastlegene. Ved å betale 60 % forsterket tilskudd til fastlegene, som Tromsø kommune, vil dette utgjøre en total kostnad på 14,6 mill. kroner for Karmøy kommune. Ved å betale 23 % forsterket tilskudd, som Sola kommune, vil tiltaket ha en kostnad på 5,6 mill. kroner i Karmøy kommune. Karmøy kommune har ikke økonomiske rammer til å innføre tilsvarende styrking som Tromsø eller Sola kommuner. Det er likevel ønskelig å prioritere tiltaket og det foreslås å sette av 2,4 mill. kroner til formålet i 2023.

Tiltaket anbefales

Tiltaket avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet.

Økt grunntilskudd ved oppstart i 0 hjemmel

Dersom kommunen skal ha mulighet til å følge opp legeplanen med økt antall fastleger i kommunen må det opprettes nye fastlegehjemler. Flere unge leger kvier seg for å gå inn i fastlegeordningen. Driftskostnadene starter med en gang, mens inntektene lar vente på seg når legen starter ny praksis i 0 hjemmel. Staten har innført et grunntilskudd som tilsvarer basistilskuddet ved 500 innbyggere på listen.

Legeforeningen anbefaler i innspill fra januar 2022 å innføre ekstra grunntilskudd (basistilskudd) for leger i 0 hjemler.

Det er vanskelig å rekruttere til 0 hjemler for tiden. Det foreslås derfor å øke grunntilskuddet inntil innbyggertallet overstiger 800 på listen. Grunntilskuddet vil trappes naturlig ned i takt med at innbyggertallet på listen øker og vil være avgrenset til 2 år etter oppstart. Grunntilskuddet kan gis når en lege blir rekruttert til kommunen. Kommunen vil stille krav om at innbyggere kan flyttes til listen dersom det er aktuelt.

Legeplanen har skissert at det er behov for 6-8 leger i perioden fra 2018-2024. Fram til 2021 er det rekruttert tre nye leger. Det høyest prioriterte tiltaket for tiden er å få besatt ledige legehjemler. Det er likevel svært viktig å gripe muligheten og tilsette leger der det er interesserte leger som ønsker å starte praksis. Det er avklart med LSU at vi ikke kan vente til ledige hjemler er besatt, men må opprette nye hjemler (0 hjemler) ved de legesentrene som har behov og hvor det er interesserte leger. Dette vil bedre kapasiteten innen fastlegeordningen i kommunen, selv om det kan føre til at enkelte geografiske områder får bedre dekning enn andre. Det vil også bedre antall leger som deltar i legevakt.

Kostnad: Inntil 202 500 kroner årlig i to år pr rekruttert fastlege. Ved rekruttering av to nye 0 hjemler årlig vil kostnaden være inntil 810 000 kroner årlig. Kostnaden vil være mindre da tilskuddet trappes ned i takt med økt antall innbyggere på listen. Ved at listeinnbyggere fra «liste uten lege» overføres til 0 hjemlene vil dette ha en begrenset kostnad, og det foreslås å avsettes 200 000 til tiltaket i 2023.

Tiltaket anbefales. Tiltaket avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet i tiltaket.

ALIS støtte i spesialisingsløp: Nasjonal ALIS

Kommunen har i forbindelse med spesialistforskriften fått ett betydelig mer ansvar tilknyttet spesialisering av allmennleger. Kommunen er registrert som utdanningsvirksomhet med det ansvar og de oppgaver det medfører, blant annet plan og tilrettelegging av ett helhetlig utdanningsløp for den enkelte kandidat, veiledning og supervisjon.

Forskrift om spesialisering pålegger leger å gjennomføre en spesialistutdanning. Kommuner som er registrert utdanningsinstitusjon og har leger under spesialisering i allmennmedisin i ny ordning for spesialistutdanning kan søke Helsedirektoratet om tilskudd. Tilskuddet skal stimulere flere leger til å gjennomføre ALIS-løpet. Det må inngås en ALIS-avtale mellom den enkelte lege og kommunen om ALIS-løpet. Tilskuddsordningen skal bidra til å dekke kommunenes merkostnader ved inngåelse av ALIS-avtale. For ALIS i privat næringsdrift dekker kommunen utgifter til utdanning og andre læringsaktiviteter, kompensasjon for fravær, kompensasjon for lavere produksjon. I tillegg skal den dekke kommunens utgifter til veiledning. For ALIS i kommunal drift dekkes tilsvarende kommunens utgifter til utdanning for legene. Fra 2022 kan det gis tilskudd på inntil 300 000 årlig i inntil 5 år, uten kommunal egenandel, i tillegg dekkes kostnader til veiledning av legene (veiledning 4 timer pr måned i 10,5 måneder).

Kostnad: Kostnaden for kommunen vil være administrative utgifter for å følge opp tiltaket, jfr tiltaket «administrativ ressurs». Støtten til legene vil dekkes av Helsedirektoratets tilskuddsordning.

Tiltaket anbefales. Tiltaket avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet i tiltaket.

Kommunal overtakelse og flytting av ubesatte hjemler og kommunalt legesenter

Kommunen har et lovpålagt ansvar å tilby innbyggerne fastlegetjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1, jf. § 3-2 nr. 4. Etter § 3-1 siste ledd kan kommunen yte fastlegetjenester enten ved at kommunen selv yter tjenestene eller ved å inngå avtale med private tjenesteytere. I fastlegeforskriften er det presisert at fastlege etter forskriften er uavhengig av om legen er ansatt i kommunen eller er selvstendig næringsdrivende.

Legeforeningen foreslår kommunal overtakelse av hjemler som det ikke er søkere til. Etter ASA 4310 punkt 5.6 har legen rett til å overdra praksisen sin. Til praksisen regnes relevant utstyr og inventar, husleieavtaler og kompensasjon for opparbeidet praksis (goodwill). Overdragelsesbetingelsene avtales mellom fratredende og overtagende lege, og kommunen er ikke part i denne avtalen. For å sørge for at legen får mulighet til å overdra praksisen skal den ledige hjemmelen lyses ut med eksisterende lokalisering, med mindre annet avtales med fratredende lege, jf. ASA 4310 punkt 5.2. Det er ingen grenser for hvor mange ganger kommunen er pliktig å kunngjøre. Det er grunn til å anta at ordningen med fastlege i næringsdrift fungerer bedre for et legesenter med stabil drift enn for solopraksis og legesenter med få leger og hyppige utskiftninger av leger.

Legeforeningen og KS er enig om at kommunen ikke har plikt til å tre inn i overdragelsesansvaret og betale legen kompensasjon for verdien av praksisen. Legeforeningen mener imidlertid at dersom legen ikke klarer å overdra praksisen har kommunen plikt til å skaffe vikar og dekke alle driftsutgiftene. Samtidig hevder Legeforeningen at kommunen ikke kan lyse ut nye fastlegehjemler eller ha vikar i andre lokaler, så lenge fratredende lege ikke har fått overdratt praksisen sin. Dette innebærer i realiteten at kommunen må innløse hjemmelen på legens betingelser.

KS sin forståelse av rammeavtalen er at så lenge praksisen ikke er overdratt er avtroppende lege ansvarlig for driften og de avtaler om husleie, ansettelse av hjelpepersonell, investeringer i utstyr mv., som legen har valgt å inngå. Dette er også rimelig da kommunen ikke har noen mulighet til å påvirke hvilke investeringer og avtaler legen velger å inngå.

Kommunens «sørge for» ansvar begrenser seg til at fratredende leges listeinnbyggere får tilbud om fastlegetjenester. For å oppfylle ansvaret kan kommunen skaffe vikar, jf. ASA 4310 punkt 14. Kommunen kan også oppfylle sitt «sørge for» ansvar på annen måte for eksempel ved at listeinnbyggerne tilbys fastlegetjenester ved et kommunalt legesenter.

Etter utløpet av driftsavtalens oppsigelsestid, vil legen fortsatt ha rett til å overdra praksisen sin. Dersom legen har sagt opp alle avtaler med legepraksisen og ikke lenger har noen eierandel eller på annen måte har en tilknytning til praksisen, stiller KS spørsmål om legen i det hele tatt har noen praksis å overdra.

Mange kommuner har valgt å kompensere leger for å overta hjemmel selv om hjemmelen ikke reelt har en markedsverdi. Ipsos og Samfunnsøkonomisk analyse, har på oppdrag fra KS, utført en nasjonal kartlegging av kommuners egenfinansiering av fastlegeordningen. Ipsos-rapporten er basert på svar fra 237 av landets 356 kommuner. Denne rapporten viser at tre av ti kommuner har gitt økonomisk kompensasjon til fratredende lege ved innløsning av hjemler de siste 5 årene. I 2021 kompenserte de fleste kommunene rundt 600 000 (medianverdien på kompensasjonen) til legene.

Flere nye fastleger signaliserer at de er skeptiske til å gå inn i næringsdrift og å investere i legesenter, hvor de er usikre på om de vil få tilbake de investerte midlene, dersom de senere velger å slutte som fastlege eller om livssituasjonen deres endres. Dersom det ikke er søkere til hjemmelen som kan overta, vil denne situasjonen bli fastlåst over lang tid. Dette er ikke pasientene eller Karmøy

kommune tjent med. For å få avklaring på fastlåste situasjoner bør kommunen vurdere å inngå avtale med den enkelte lege om overtakelse. Overtakelse av "fastlåste hjemler" og etablere en større andel leger i kommunale legesentra vil gi et større rom for å kunne rekruttere fastleger til kommunen, samt å gi mulighet til å flytte aktuelle hjemler til større legesentra og mer attraktive lokaler.

For å kunne ivareta pasienter uten lege, der det ikke lykkes å tilsette vikar i næringsdrift, er det arbeidet med å utvide eksisterende kommunale legesenter eller å etablere et nytt kommunalt tilbud. Det har nå åpnet seg en mulighet til å etablere et kommunalt legesenter på Avaldnes. Bakgrunnen er at to leger ved Avaldsnes legesenter har fått innvilget flytting av sin praksis til Haugaland medisinske senter (HMS). Formålet deres er å stabilisere egen drift, klare å stå i fastlegejobben og unngå oppsigelse av sine fastlegehjemler. Kommunen har allerede overtatt vikardriften av den 3. hjemmelen ved Avaldsnes legesenter med vikar i deltid. Muligheten er derfor tilstede for å etablere et kommunalt legesenter i eksisterende lokaler. Samtidig har kommunen inngått avtale om innløsning av en hjemmel ved HMS (som det ikke har lyktes å rekruttere i) som vil flyttes til Avaldnes. Hjemmelen bemannes med vikar i deltid.

Formålet med å opprette Avaldsnes kommunale legesenter er å kunne benytte legesenteret til sikre fastlegetjenester til pasientlister uten lege/vikarlege i næringsdrift. Hjemmel uten lege kan flyttes til Avaldsnes for å driftes derfra en periode. Dersom det er mulig vil det vurderes å flytte lister ut til private praksiser. I utgangspunktet vil det ikke opprettes nye lister kommunalt. Legesenteret på Bygnes kommunale legesenter og Avaldsnes kommunale legesenter vil driftes som to enheter og ha tett samarbeid. Det kan bli aktuelt med samlokalisering av de kommunale legene på Bygnes på et senere tidspunkt.

Etablering av faste kommunale legestillinger er en kostbar ordning for kommunen. Samtidig gir det ikke stor effekt når det gjelder antall pasienter da leger i kommunale stillinger, oftest unge leger i etablerings- og spesialiseringsfasen, ønsker færre pasienter på listene. Rekrutteringssituasjonen og kommunens ansvar for pasienter på legelister «uten lege» har likevel gjort dette tiltaket nødvendig. Erfaringsmessig er det også lettere å rekruttere til disse stillingene. Administrasjonen har derfor valgt å utvide den kommunale driften for å ha mulighet til å dekke ubesatte hjemler som kommunen må ta over. Faste kommunale stillinger gir også muligheter til å tilby ALIS stillinger til unge nyutdannede leger.

Det er avsatt inntil 3 mill. kroner til å dekke innløsning av fastlegehjemler, samt oppstart av drift for kommunalt legesenter i 2022, jfr. sak til kommunestyret den 13.06.2022 «Fastlegeordningen – strakstiltak for å øke handlingsrommet for kommunen». Det foreslås å avsette 3 mill. kroner til formålet også i 2023

Kostnad for overtakelse av hjemler: Det inngås individuelle avtaler med den enkelte lege. Ved overtakelse mellom leger har ulike forhold betydning for vurdering av verdi: listelengde, antall utlysninger og søkere til fastlegehjemler generelt i kommunen og til den aktuelle hjemmel, standard på lokaler, stabilt hjelpepersonell, om fastlegelisten/legen er populær, eventuelle subsidier fra kommunen og eventuell mislighold av forpliktelser i fastlegeavtale og leieavtale. Kommunen vil gjøre de samme vurderingene og inngå individuelle avtaler mellom legen og kommunen. Dersom det ikke blir enighet vil nasjonal nemd (voldgift) oppnevnt av legeföreningen benyttes (ASA 4310, pkt 5.6). Det må også tas høyde for at det vil være aktuelt å ta over fastlegehjemler i 2023 eller at igangsatte prosesser i 2022 ikke blir ferdigstilt før 2023.

Kostnad til drift av kommunalt legesenter: En fastlønnet fastlege i Karmøy kommune mottar årslønn for 100 pst stilling tilsvarende 37,5 timer pr uke, og har mulighet til å beholde en viss prosentandel av HELFO-refusjon over et visst månedlig inntjent beløp. Fastlønnte leger betaler ikke for husleie og lønn til personale og andre driftsutgifter. Drift av det kommunale legesenteret dekkes av kommunen og deler av utgiftene dekkes av basistilskudd, refusjon og egenbetaling. Driftsutgifter for nytt kommunalt legesenter på Avaldsnes vil tas med i budsjettforslag for 2023.

Tiltaket er vedtatt og påbegynt i 2022, tiltaket anbefales videreført i 2023

Det vil i tillegg være behov for å tilsette avdelingsleder for blant annet å drifte Bygnes og Avaldsnes kommunale legesenter på heltid, jfr. tiltak «Administrativ ressurs».

Administrativ ressurs

Fra 2018 kom det store endringer i spesialistforskriften som medførte at kommunen ble en utdanningsvirksomhet, og kommunen har fått ansvar for å tilrettelegge for og følge opp spesialiseringen til fastlegene. I 2022 har vi 6 leger i ny spesialiseringsordning ALIS. Det vil være realistisk å øke dette antallet dersom Karmøy kommune skal lykkes med å rekruttere nye fastleger til kommunen.

Ledelse av to kommunale legesentra og oppfølging av ALIS-leger i kommunen vil kreve økte administrative ressurser. Det vil derfor tilsettes avdelingsleder som vil håndtere dette.

Kostnad: 900 000 kroner årlig.

Tiltaket anbefales.

Utvidet kollegial vikarordning – kompensasjon for å dekke legeløse lister utover 8 uker i privat næringsdrift

Når en fastlege sier opp fastlegeavtalen med kommunen har han/hun rett til å drifte praksisen med vikar inntil det er tilsatt ny lege også utover oppsigelsestiden på 6 måneder. I flere av legelistene er det nå fastleger som ikke klarer å skaffe vikar, og de har fraskrevet seg ansvaret for legelisten og ber kommunen stille opp med vikar. Kollegial vikar har en plikt til å dekke opp fravær i inntil 8 uker ved fravær. Kommunen har i følge helse- og omsorgstjenesteloven et lovpålagt ansvar å tilby innbyggerne fastlegetjenester. Kommunen kan yte fastlegetjenester enten ved at kommunen selv yter tjenestene eller ved å inngå avtale med private tjenesteytere.

Legeforeningen anbefaler at leger som dekker «legeløse» lister må få vikarlønn på lik linje med innleide vikarer og at tiltaket iverksettes automatisk etter 8 ukers fravær.

Karmøy kommune har utfordringer med å rekruttere vikar i hjemler der fastlegene har sagt opp og sluttet. Det er kontaktet flere vikarbyrå som heller ikke kan tilby leger til kommunen. Flere av hjemlene er for tiden driftet med redusert vikardekning. Det foreslås derfor å kompensere leger i næring som kan bidra til å dekke legeløse lister utover 8 uker. Der legen har fraskrevet seg ansvaret for selv å drifte hjemmelen kan det innvilges overføring av basistilskuddet for avtroppende lege til kollegial vikar/vikarer. I tillegg foreslås det å tilføre ekstratilskudd til legesenteret for å dekke opp avtroppende leges driftskostnader. Tiltaket kan gjennomføres med en individuell avtale med hver enkelt avtroppende lege og med kollegial vikar.

Tiltaket vil gjennomføres i en ekstraordinær situasjon, der alle andre tiltak for å rekruttere fast eller vikar er prøvd, herunder vikarbyrå. Tiltaket vil ikke undergrave legenes plikt til kollegial vikaravtale de første 8 ukene. Tiltaket er problematisk fordi avtroppende lege har et økonomisk driftsansvar i hjemmelen fram til ny lege starter. Dette vil det oftest være strid om. Tiltaket vil kunne motivere til ansvarsfraskrivelse.

Kostnad:

- Avtroppende leges basistilskuddet overføres (utgjør 56 250 kr månedlig for 1000 listeinnbyggere)
- I tillegg betales en andel av felleskostnader (anslagsvis 10 000 - 30 000 kr månedlig)

Tiltaket anbefales.

Tiltaket avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet i tiltaket.

Fast ansatte leger ved legevakt

Det vises til tiltak «frivillig legevakt». Rekrutteringssvikt og ledige fastlegehjemler, samt økt antall leger som innvilges vaktfritak medfører økt vaktbelastning for legene som deltar i vakt. Det vurderes som hensiktsmessig å tilsette faste leger ved legevakten. Fast tilsatte leger ved legevakten kan inngå i turnus og dekke opp en andel av kveld, natt og helgevakter og vil supplere fastlegenes vaktdekning.

Legeforeningen forslår å tilsette flere fast tilsatte leger i legevakt.

Tiltaket kan ha en stabiliserende effekt på fastlegeordningen ved å ha en positiv effekt på vaktbelastningen for fastlegene og kan føre til at etablerte fastleger klarer å stå i jobben. Etablerte fastleger vil dermed kunne skjermes for en høy vaktbelastning og bidra til at de klarer å stå i fastlegejobben.

Utfordringen understreker sårbarheten ved dagens legevaktordning og behovet for å samle legevaktbemanningen på Haugalandet. Karmøy legevakt har jevnlike utfordringer med å dekke opp nødvendige legevakter, det samme har Haugesund legevakt. Utfordringene vil øke framover på grunn av fastlegemangelen og det vil være sannsynlig at det kan oppstå dager uten lege i legevakt /akuttmedisinsk beredskap. Dette må forhindres og tiltaket bør prøves ut. Det er likevel usikkert om fast tilsatte leger i legevakt er den ideelle løsningen i kommunen. Erfarne fastleger vurderes som den best kompetente legevaktlegen når det gjelder å gjøre gode og helhetlige pasientvurderinger. Faste stillinger i legevakt kan tiltrekke unge, uerfarne leger med begrenset kompetanse som jobbsøkere. Det er usikkert om erfarne leger velger å stå i fast legevaktarbeid over tid, og tiltaket kan medføre ustabilitet i bemanningen. Det kan også eventuelt gi økte rekrutteringsutfordringer, ved at mulige søker til fastlegehjemmel heller velger å søke legevaktstilling og at også etablerte fastleger ønsker å søke på stillingen. Fastlegekrisen medfører likevel at dette tiltaket må forsøkes for å stabilisere fastlegeordningen og redusere risikoen for å stå uten lege i vakt.

Kostnad: Fast tilsatte leger går inn i dagens vaktordning på tilsvarende vilkår som dagens leger i vakt og vil dermed ikke generere en økt kostnad i forhold til dagens kostnadsnivå. Det forutsettes at den fast tilsatte legen genererer like mye inntekter i form av refusjon og egenandeler som privat tilsatte leger. Omgjøring av en andel av vaktene til faste stillinger vil derfor trolig ikke gi økte lønnsutgifter. Dersom dette ikke gir budsjettmessige konsekvens, vil administrasjonen starte en gradvis rekruttering av fast tilsatte leger ved legevakten.

Tiltaket anbefales.

Tiltaket avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet i tiltaket.

Reisevaksinerings

Legeforeningen (ALU) har foreslått å starte med kommunal reisevaksinerings for å avlaste fastlegene med denne oppgaven. Reisevaksinerings er en fastlegeoppgave og Karmøy kommune har ikke et eget tilbud om reisevaksinerings. En av fastlegene hadde inntil 2021 et tilbud om reisevaksinasjon ut fra eget vaksinasjonscenter på Oasen.

Mange kommuner gir et kommunalt tilbud om reisevaksinerings og samler smittevernarbeid, voksenvaksinerings, helsetjeneste til flyktninger og tuberkulosearbeid i en tjeneste. Ålesund og Stavanger kommune har etablert slike kontor. Forholdene ligger for tiden til rette for å opprett et eget vaksinasjons- og smittevernkontor i Karmøy. I koronapandemien har kommunens smittevernarbeid vært betydelig styrket og hatt høy prioritet. Karmøy kommune har samlet koronaarbeidet ved koronasenteret på Bygnes. Det er foreløpig planlagt for bemanning ved koronasenteret ut året for å gjennomføre planlagt koronavaksinerings. Det har vært felles bemanning mellom koronasenter (smittevern), helsestasjonens tuberkulosearbeid og helsetjeneste til flyktninger. Det er opparbeidet god kompetanse på pandemihåndtering, smittevernarbeid og

vaksinering og det er gode IT systemer for formålet. I forbindelse med mottak av personer som flyktet fra Ukraina har personalet arbeidet vekselvis med flyktningarbeid og korona, slik at kompetansen er naturlig utvidet. Med gode og velegna lokaliteter som befolkningen kjenner godt kan vi starte et nytt vaksinasjons- og smittevernkontor i Karmøy. Et slik kontor kan omfatte:

- Koronaberedskap/koronaarbeid
- Reisevaksinering og rådgivning før utenlandsreiser
- Voksendvaksinering/oppvaksinering – diverse vaksiner
- Helsestasjon flyktning
- Arbeid med Tuberkulose
- Influensavaksinering og pneumokokkvaksinering
- Evt. smittevernrådgivning

Fordelen med dette er at fastlegene kan avlastes i arbeidet med reisevaksinasjon. Enkelte fastleger vil fortsatt tilby reisevaksinasjon dersom de ønsker det. For kommunen vil det være en fordel å ha en etablert organisasjon og infrastruktur som opprettholder en god kompetanse og beredskap innen pandemihåndtering, smittevern og vaksinasjon. Ved å samle tilbudet på ett sted kan det gis et bedre og bredere tilbud til befolkningen.

Kostnad: Noen av disse oppgavene vil generere inntekter, særlig reisevaksinering og voksendvaksinering som dekker økte personalutgifter. Personalressurser tilknyttet flyktninghelsetjeneste (0,75+1) og tuberkulosearbeid (0,25) innlemmes i tjenesten. Personalressurser knyttet til flyktninghelsetjenesten varierer ut fra antall flyktninger som kommunen mottar. Tiltaket vil organisatorisk tilknyttes kommunal legetjeneste.

Tiltaket anbefales.

Kommunal sykeforsikring ved sykdom

Rettigheter til sykefravær og sykepenger gjelder ved fast tilsetning, men ikke i privat næringsdrift. Legeforeningen (ALU) har foreslått innføring av sykeforsikring som dekker 60 % av tapte inntekter de første 16 dagene fram til dette dekkes av NAV / SOP (sykehjelp og pensjonsordning for leger).

Fordelen med ordningen er at det gir trygghet for fastlegen ved sykdom og bidrar til at unge leger vurderer privat næringsdrift. Ulempen kan være at det fører til økt sykefravær blant fastlegene, redusert legestabilitet og økt press på kollega for å dekke opp fravær. Det er usikkert om dette vil bidra positivt til å rekruttere og beholde leger i kommunen og gi mer fastlegetjeneste til pasientene. Innføring av en kommunal sykeforsikring vil rokke med næringsmodellen og føre til utviskede skiller mellom kommunal stilling og næringsdrift. Erfaring med innføring av en midlertidig praksiskompensasjon ved koronafravær viser at en slik ordning fører til et stort administrativt arbeid å håndtere.

Kostnad: Avtaleverket har ikke sats for praksiskompensasjon ved sykdom. I avtalen mellom KS og legeforeningen, SFS 2305, er det avtalt praksiskompensasjon på 2787 kr dagen ved fravær etter nattlegevakt. Ved å benytte samme satsen er det beregnet kostnad. Dersom 24 leger tar ut 24 sykedager hver årlig utgjør dette 1,6 mill. kroner. I tillegg kommer kostnader til administrativt arbeid med informasjon, attestering, anvisning og utbetaling.

Tiltaket anbefales ikke.

Frivillig legevakt

Fastlegene er forpliktet til å delta i legevaktordning ut fra forskrift om fastlegeordning i kommunene og avtaler mellom KS og legeforeningen og skal dekke vaktplanen for legevakt. Som supplement benyttes vikarleger utenfor kommunen (oftest fra sykehuset).

Legeforeningen har foreslått å innføre legevakt som en frivillig ordning i påvente av en revidering av avtalen mellom KS og legeforeningen, SFS 2305. Det er enighet mellom KS og legeforeningen om at leger i kommunene skal sikres en forsvarlig arbeidstidsordning. De vurderer behov for regulering som

sikrer legene et bedre vern enn i dag for både å beholde dagens leger og legge til rette for økt rekruttering av fastleger. De har bedt regjeringen om å legge til rette for endringer samtidig med at kommunene har rammevilkår som gjør det mulig å oppfylle «sørge for» ansvaret for øyeblikkelig hjelp til befolkningen.

Karmøy kommune har ansvar for at det er en lege i vakt hele døgnet og er derfor helt avhengig av fastlegene for å ha en forsvarlig legedekning i kommunen. Ved sykdom og fravær er det kun fastlegene som kan tilkalles på kort varsel. Vikarer tilsatt på sykehuset har ikke vaktplikt og kan ikke beordres om nødvendig. Flere av fastlegene søker fritak for legevakt. Fritak innvilges ut fra bestemte kriterier som alder og sosiale og helsemessige vektige grunner. Bemanning av legevakten er derfor særdeles krevende i en tid med mangel på nyrekruttering av leger. Det er stor risiko for uforvarlig drift dersom dette tiltaket innføres.

Tiltaket anbefales ikke.

Tiltaket må sees i sammenheng med tiltak «Fast ansatte leger ved legevakt», som kan redusere belastningen noe, men ikke frita fastlegen for vaktplikt.

Gjenkjøpsgaranti

Mange kommuner har innført gjenkjøpsgaranti for fastleger. Ved tildeling av en legehjemmel i privat næringsdrift tilbyr kommunene å kjøpe tilbake hjemmelen i løpet av de første 2-3 årene, dersom legen ønsker å slutte og ikke får solgt hjemmelen. Eksempel på en slik garanti er Stavanger kommune som tilbyr gjenkjøp på 95 % av kjøpesum på maks 800 000 innen 3 år.

Legeforeningen i Karmøy ønsker en ordning med gjenkjøpsgaranti fra kommunen. Gevinsten for kommune er at det kan øke rekrutteringen og bedre legedekningen. For legen minskes den økonomiske risikoen med å investere i en fastlegehjemmel og kan føre til at legen tar risikoen med å starte i praksis. En utilsiktet konsekvens er at det kan motivere en lege som er usikker på videre drift til å si opp når det nærmer seg 3 år for å utløse garantien. Vi kan da risikere redusert stabilitet i fastlegeordningen. Ved å innføre en slik ordning vil en også rokke ved grunnprinsippene i næringsdrift og det medføre at overgangssummen blir presset høyere enn markedet skulle tilsi. Lege som skal overta vil også være mer villig til å betale mer og dermed presse opp prisnivået.

Den store utfordringen med ordningen er likevel at den er ulovlig ifølge utredning gjort av KS advokatene, på oppdrag fra Kristiansand kommune, datert 14.03.22. Deres vurdering er at kommuner ikke har adgang til å stille garantier til fastleger etter kommuneloven § 14-19, da fastlegevirksomhet må anses som næringsvirksomhet etter kommunelovens regler. «Kommuner og fylkeskommuner kan ikke stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv, hvis garantien innebærer en vesentlig økonomisk risiko eller er stilt for næringsvirksomhet. Et tilsagn om kausjon eller annen økonomisk garanti som en kommune eller fylkeskommune stiller for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv, er bare gyldig hvis vedtaket om å stille garantien er godkjent av departementet. Ved godkjenningen skal departementet bare vurdere om garantien er i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen. Departementet kan ikke godkjenne garantier i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen. Er garantien godkjent av departementet, regnes den ikke som ugyldig, selv om den er i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen.

Garantier for små beløp er unntatt fra kravet om godkjenning. Et garantitilsagn for små beløp er ikke gyldig hvis mottakeren av garantien forsto eller burde ha forstått at garantien er i strid med første ledd.» Slike garantier vedtas av kommunestyret.

KS sin utredning er kommet etter at mange kommuner har vedtatt slike gjenkjøpsgarantier. Kristiansand kommune valgte å ikke innføre gjenkjøpsgaranti når de fikk avklart at tiltaket var ulovlig. Stavanger kommune hadde innført gjenkjøpsgaranti før denne utredningen ble kjent og har reist spørsmål om gyldighet av utredningen til KS, saken ligger til behandling i Kommunaldepartementet.

En søker til en ledig legehjemmel har stilt krav om en slik garanti for å tiltre for å redusere egen økonomiske risiko i en oppstartsfase i privat næringsdrift. For å kunne rekruttere både denne legen og eventuelle andre leger senere, kunne rådmannen ønsket å innføre denne ordningen. Rådmannen kan likevel ikke anbefale kommunestyret å innføre en ulovlig garantiordning. Det er en risiko for at en ulovlig gitt garanti i neste omgang er ugyldig og vil være uten verdi. Dette vil være en risiko for legen.

Kostnad: Inntil 760 000 pr lege som slutter og får garantien utbetalt.

Tiltaket anbefales ikke.

Tiltaket må sees i sammenheng med det anbefalte tiltaket «Oppstartstilskudd til nytilsatte leger».

Forsterket basistilskudd for innbyggere utover 1000 på listen

Basistilskuddet til hver innbygger utgjør pr dd 675 kroner inntil 1000 innbyggere og 544 kroner for innbyggere som overstiger 1000 på listen. Knekkpunktet på 1000 innbyggere ble innført i 2020 som del av «Handlingsplan for allmennlegetjenesten 2020-2024» og formålet er at legen skal kunne redusere listelengde uten for stort økonomisk tap.

Mange leger ønsker seg kortere innbyggerlister, og begrunner dette med økt arbeidsmengde. Karmøy har en gjennomsnittlig listelengde på 1307 innbyggere pr lege, K 10 kommuner har 1132 og landet for øvrig har 1021. I 2017 var listelengden i Karmøy på 1524 pasienter, reduksjonen er som følge av legenes ønske om reduserte lister. Det ville vært ideelt å fortsatt redusere den gjennomsnittlige listelengde, spesielt ved at de største listene ble redusert. Konsekvensen ville være at svært mange innbyggere vil stå uten fastlege.

På bakgrunn av pågående fastlegekrise og manglende nyrekruttering kunne det vært hensiktsmessig i en overgangsperiode å honorere leger som har flere enn 1000 innbyggere på listen ved at basistilskuddet på 675 kroner også gis for innbyggere over 1000 på listene. Tiltaket måtte vært av midlertidig karakter i påvente av at rekrutteringstiltak vil ha effekt, slik at fastlegene har mulighet til å redusere listestørrelsen.

Tiltaket ville ikke kommet alle leger til gode, men honorert leger med lange pasientlister og ville vært et stabiliseringstiltak i påvente av at andre rekrutteringstiltak ville ha effekt. Tiltaket vil være i strid med nasjonal handlingsplan for legetjenestens målsetting om reduserte listelengde. Karmøy kommune har et mål om å redusere det gjennomsnittlige listenivået i kommunen, spesielt med tanke på de største listene. I takt med økning av antall fastleger i Karmøy kommune vil det kunne innvilges en reduksjon av listetak.

Administrasjonen har vurdert det midlertidige tiltaket på bakgrunn av den prekære fastlegemangelen i kommunen. Legegruppen anbefaler ikke tiltaket og anbefaler at ressursene benyttes til å styrke basisfinansiering inntil 1000 innbyggere. Ut fra en helhetlig vurdering anbefales ikke tiltaket. Det foreslås heller et forsterket basistilskudd opp til 1000 innbyggere.

Kostnad: Dersom legen hadde fått det samme basistilskuddet for alle innbyggere også over knekkpunktet på 1000 innbyggere ville det utgjort 131 kroner ekstra (mellomlegget mellom 675 kroner og 544 kroner). Tiltaket ville eksempelvis gitt en lege med 1500 innbyggere på listen tilskudd på 5458 kroner mer pr måned, dvs. 65 496 kroner årlig. Legene i Karmøy har totalt 10164 innbyggere som overstiger 1000 på listene. Total kostnad for et slikt tiltak ville vært om lag 1,4 mill. kroner.

Tiltaket anbefales ikke.

Tiltaket må sees i sammenheng med «Forsterket basistilskudd opp til 1000 innbyggere til alle leger i næringsdrift»

Tiltaksplan for å rekruttere og stabilisere fastlegeordningen i Karmøy kommune

Iverksatte tiltak i plan for legetjenesten 2018-2024 videreføres. I tillegg foreslås følgende nye tiltak:

Tiltak	Beskrivelse/hensikt	Resultat/finansiering
Oppstartstilskudd	Engangstiltak som gjelder for nyrekrutterte fastleger i privat næring, 200 000 det første året, 200 000 det andre året. Redusere risiko ved nyrekruttering til næring. Rekrutteringstiltak.	to leger i 2022, 4 leger i 2023 og 4 leger i 2024 Kostnad: 400 000 kr. som strakstiltak i 2022, 1,2 mill. kr. det 1. året, deretter 1,6 mill. kr. årlig.
Forsterket basistilskudd opp til 1000 innbyggere	Kompensasjon til alle leger i privat næring for innbyggerliste opp til 1000. Stabiliseringstiltak.	Tidsavgrenset tiltak Kostnad: 2,4 mill. kr. årlig
ALIS støtte i spesialiseringssløp	Tilskudd på opptil 300 000 inntil 5 år tilskudd fra H. dir. Rekrutterings- og stabiliseringstiltak.	Gjelder nye LIS3 (ALIS) Kostnad: Dekkes av tilskudd
Styrket administrativ ressurs i forbindelse med fastlegeordning og ALIS	Oppfølging av kommunal legetjeneste og ALIS løp. Rekrutterings- og stabiliseringstiltak.	Kommunale fastleger og lister uten lege, Leger i ALIS. Kostnad: 900 000 kr. årlig inkl sos utgifter
Økt grunntilskudd i nullhjemmel	Øke grunntilskudd til 800 innbyggere ved 0 hjemmel. Listeinbyggere overføres listen. Rekrutteringstiltak.	2 nye fastleger pr år. Kostnad: Inntil 200 000 kroner det første året. 600 000 kroner det andre året.
Kollegial vikarordning utover 8 uker for leger i næringsdrift.	Kompensasjon til kolleger i privat næringsdrift for å dekke legeguløse lister utover 8 uker. Stabiliseringstiltak.	Gjelder ved ubesatte hjemler i næringsdrift. Kostnad: Basistilskudd og 10-30 000 månedlig i utgifter. Anslag: årlig 360 000 kr.
Overtakelse av ubesatte hjemler/oppsettelse av kommunalt legesenter	Gjelder hjemler det ikke rekrutteres i. Kommunen har ansvar for legetjeneste til pasientene. Vurdere drift av hjemmel - Vikar i privat drift - Kommunal drift av hjemmel Vurdere å utvide/etablere kommunalt legesenter. Rekrutterings- og stabiliseringstiltak.	Kostnad: 2022 det er avsatt inntil 3 mill. kroner. I kst sak til overtakelse av hjemmel og planlegge oppstart legesenter. Kostnad: opprette kommunalt legesenter, avsettes 2,4 mill. krone i 2023, opprettelse av hjemler inntil 600 000 kroner
Legevakt	Tilsette i faste stillinger ved legevakten Vil redusere vaktbelastningen for fastleger. Stabiliseringstiltak.	Innføres gradvis dersom ikke økonomiske konsekvenser av tiltaket. Kostnad: ingen
Reisevaksinasjon	Opprette vaksinekontor for reisevaksine Vil redusere arbeidsmengde for fastlegene. Stabiliseringstiltak.	Innføres dersom inntektene dekker utgiftene. Kostnad: ingen
Totalkostnad		Anslag på inntil 8 mill. kr. i 2023

Det er usikkerhet knyttet til kostnadsanslagene ut fra hvor mange hjemler kommunen vil måtte overta og drifte og hvor mange nye fastleger som tilsettes. De enkelte tiltakene vil avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet.

Rådmannens vurdering

Utviklingen i fastlegeordningen og den økende rekrutteringsutfordringen i hele landet har gjort at svært mange kommuner ser at det er nødvendig med ekstraordinære tiltak for å rekruttere og stabilisere fastlegeordningen i påvente av at det kommer nye nasjonale tiltak. Det har vært krevende å rekruttere fastleger til Karmøy i mange år, siden april 2022 har situasjonen forverret seg betydelig. Totalt er det for tiden 8 ledige legestillinger, derav 6 hjemler i næringsdrift. Flere leger varsler også at de vurderer å slutte. Det er stor risiko for at situasjonen kan forverre seg.

En gruppe bestående av representanter fra legene og representanter fra administrasjonen har utarbeidet en tiltaksliste. Fastlegeordningen er en kompleks ordning der privat næringsdrift og finansiering er blandet med offentlige oppgaver. Mange ønskede tiltak kan gi effekt, samtidig som de også kan gi utilsikta og uheldige konsekvenser. Tiltakene som innføres må også være lovlige. Det er derfor forsøkt gjort rede for fordeler og ulemper, effekter og uheldige konsekvenser for hvert enkelt tiltak. Ut fra dette er det valgt ut prioriterte tiltak som anbefales i en tiltaksliste. Rådmannen vurderer at det er nødvendig å forslå ekstraordinære tiltak for å rekruttere og beholde fastleger i Karmøy kommune.

Tiltakslisten vil revideres ut fra nasjonale tiltak som er varslet i statsbudsjettet for 2023 og innarbeides i budsjettforslag for 2023.

Rådmannens tilråding

Rådmannen tilrår at vedlagte tiltaksliste i saken vedtas. Merknader på anslagsvis 8 mill. kroner innarbeides i rådmannens forslag til budsjett- og økonomiplan for 2023. Dette er midler som vil være i tillegg til demografiendringer som legges til helse- og omsorgstjenestens budsjett. Det er usikkerhet knyttet til kostnadsanslagene ut fra hvor mange hjemler kommunen vil måtte overta og drifte og hvor mange leger som tilsettes. Oppstartstøtte på 200 000 kroner pr lege pr år i 2 år tilrås innført umiddelbart slik at det gjelder nyrekrutterte leger fra og med 1. oktober 2022. Dette belastes kommunestyrets disposisjonspost i 2022, hvor det allerede er avsatt inntil 3 mill. kroner. Tiltakene revideres i forbindelse med statsbudsjettet og budsjett og økonomiplan for 2023 og 2024. De enkelte tiltak vil avsluttes dersom staten kommer med tiltak som ivaretar formålet.

Vedlegg:

Innspill rekrutteringstiltak fra legeforeningen januar 2022 (2) (1)

Legeforeningen innspill fra ALU møte juni 22

Rettslig vurdering av hvorvidt garantier ved inngåelse av fastlegeavtaler er lovlige

Tiltaksplan iverksatte og foreslåtte tiltak for å rekruttere og stabilisere fastlegeordningen i Karmøy kommune

Saksbehandler: Bjørn Andersen

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
025/22	Hovedutvalg oppvekst og kultur	15.06.2022
075/22	Formannskapet	29.08.2022
074/22	Kommunestyret	19.09.2022

Ny skole sone 2

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar å bygge én ny skole på allerede ervervet tomt på Åkra, til erstatning for barneskolene Grindhaug, Ådland og Åkra. Skolene Grindhaug, Ådland og Åkra blir da lagt ned når ny skole står klar.
2. Oppdatert kostnadsestimat innarbeides som del av økonomiplan 2023-2026

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 15.06.2022 - 025/22

1. Karmøy kommunestyre vedtar å bygge én ny skole på allerede ervervet tomt på Åkra, til erstatning for barneskolene Grindhaug, Ådland og Åkra. Skolene Grindhaug, Ådland og Åkra blir da lagt ned når ny skole står klar.
2. Oppdatert kostnadsestimat innarbeides som del av økonomiplan 2023-2026
3. Det forutsettes at Karmøy kommune prioriterer nødvendige trafikale grep.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 15.06.2022:

Behandling:

Nytt punkt 3: Nødvendige trafikale tiltak, foreslått av Wenche Lindtner, Senterpartiet
Det forutsettes at Karmøy kommune prioriterer nødvendige trafikale grep.

Alternativ 2, foreslått av Per Magnus Mannes, Karmøylista

Karmøy kommunestyre vedtar å bygge en ny skole på ervervet tomt i Åkrahamn, til erstatning for

barneskolene Åkra og Ådland. Skolene Åkra og Ådland blir da lagt ned når ny skole står klar.
Grindhaug skole består som idag.
Trafikksikkerhet, avstand og samhold er stikkord.
Per M. Mannes KL

Mannes (KL) forslag fikk 2 stemmer (1 KL, 1 H, Sæbø) og falt.
Rådmannens innstilling vedtatt med 6 stemmer mot 3 (1 Sp, 1 H, Sæbø, 1 KL).
Lindtners tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

HOK- 025/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar å bygge én ny skole på allerede ervervet tomt på Åkra, til erstatning for barneskolene Grindhaug, Ådland og Åkra. Skolene Grindhaug, Ådland og Åkra blir da lagt ned når ny skole står klar.
2. Oppdatert kostnadsestimat innarbeides som del av økonomiplan 2023-2026
3. Det forutsettes at Karmøy kommune prioriterer nødvendige trafikale grep.

Formannskapet 29.08.2022:

Behandling:

Helge Thorheim, Gruppeleder Karmøylista, foreslått av Helge Thorheim, Karmøylista
Karmøy kommunestyre vedtar å bygge en ny skole på ervervet tomt i Åkrehamn til erstatning for barneskolene Åkra og Ådland. Skolene Åkra og Ådland blir lagt ned når ny skole står klar.
Grindhaug skole består som i dag.
Trafikksikkerhet, avstand og samhold er stikkord.

Thorheim (KL) fremmet følgende forslag:

*Karmøy kommunestyre vedtar å bygge en ny skole på ervervet tomt i Åkrehamn til erstatning for barneskolene Åkra og Ådland. Skolene Åkra og Ådland blir lagt ned når ny skole står klar.
Grindhaug skole består som i dag.
Trafikksikkerhet, avstand og samhold er stikkord.*

Votering:

Innstillingen ble vedtatt med 6 mot 5 (1 KL, 3 H, 1 R) stemmer for forslag fremsatt av Thorheim (KL).

FSK- 075/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar å bygge én ny skole på allerede ervervet tomt på Åkra, til erstatning for barneskolene Grindhaug, Ådland og Åkra. Skolene Grindhaug, Ådland og Åkra blir da lagt ned når ny skole står klar.
2. Oppdatert kostnadsestimat innarbeides som del av økonomiplan 2023-2026
3. Det forutsettes at Karmøy kommune prioriterer nødvendige trafikale grep.

Bakgrunn

Spørsmål i tilknytning til bygging av en ny skole på Åkra har vært oppe til drøfting ved ulike anledninger i over 20 år. Skoletomt til formålet ble avsatt i reguleringsplan i 2011, og i 2016 kjøpte kommunen tomt som ligger i tilknytning til Åkra Idrettspark.

I forbindelse med kommunestyrets behandling av økonomiplan 2021 - 2024, desember 2020, fattet kommunestyret følgende vedtak under sak KST 176/20, verbale punkter:

«Karmøy kommunestyre er utolmodig med å bygge ny skole på ervervet tomt i Åkrehamn. Etter modell fra Torvastad (Håland/Hauge) og Kopervik (Eide/Stokkastrand) ber kommunestyret om sak som belyser de pedagogiske og økonomiske effektene ved sammenslåing av skoler i sone 2 (utenom Sevland). Forutsetningene er å bygge 1 skole til erstatning for 2, eller bygge 1 skole til erstatning 3 skoler. I den politiske saken skal det redegjøres for hvor mye av finanskostnadene ved investering i nybygg som kan dekkes inn av sparte driftsmidler».

I juni 2021, sak KST 086/21, fikk kommunestyret til behandling sak med en foreløpig utredning av skolestruktur i Sone 2, jf. kommunestyrets bestilling et halvt år tidligere. I rådmannens forslag til vedtak ble det anbefalt videre utredning av alternativet som innebærer en sammenslåing av de tre skolene Grindhaug, Ådland og Åkra i ett nytt skolebygg.

Kommunestyret fattet følgende vedtak i saken:

KST- 086/21 Vedtak [i sak 21/5760]:

- 1. Kommunestyret slår fast at det skal bygges ny skole på Åkra, på ervervet tomt i tilknytning til idrettsanlegget.*
- 2. Kommunestyret ber om at prosessen rundt skolestruktur på Åkra går så raskt som mulig. Rådmannen legger frem endelig sak om skolestruktur våren 2022, etter at nødvendige høringer er gjennomført.*
- 3. Det er ønskelig at alle aktuelle skolekretser får uttale seg, slik at grunnlaget for ny sak blir godt forankret. Kommunestyret ber derfor rådmannen om å gå videre med utredning av alternativ 1 om mulig sammenslåing av Grindhaug, Ådland og Åkra skole i ett nytt bygg.*
- 4. Dersom utredningen viser at andre løsninger enn alternativ 1 vil være mer fremtidsrettet, så ber kommunestyret Rådmannen om å også synliggjøre dette i kommende sak.*

Rådmannen har etter ovennevnte vedtak i kommunestyret gått videre i sin utredning og på nytt vurdert saken. En har da tatt utgangspunkt i de premisser kommunestyret har lagt

gjennom vedtak i KST sak 176/20 (desember 2020) og KST sak 086/21 (juni 2021). Videre har en i stor grad lagt til grunn de samme saksopplysninger som i de tidligere sakene behandlet av kommunestyret. Dette i den utstrekning forhold ikke har talt for at en burde gjennomføre aktuelle beregninger på nytt.

Dagens situasjon

Rådmannen ser ikke at situasjonen i Sone 2 med hensyn til skolene Grindhaug, Åkra og Ådland er særlig endret i forhold til de beskrivelser som er gitt i KST sak 086/21.

Åkra skole

Skolen består av en bygningsmasse som er sammensatt av hovedbygning og gymnastikksal. Den eldste delen er fra 1913, med to tilbygg fra nyere tid. De siste årene er det gjort noen endringer/ forbedringer, slik at flere rom er tilgjengelige for undervisning og lager.

Garderobe- og toalettforhold er også blitt forbedret. Mellomtrinnet har nå kroppsøving i ny idrettshall, noe som også samlet sett bidrar til en bedring av fasilitetene. Samtidig setter arbeidsforholdene for både lærere og elever begrensninger i organiseringen av undervisningen. Uteområdet er lite og ikke i tråd med dagens normer. God organisering, tilpasning og mindre oppgraderinger gjør likevel at det fungerer i det daglige. Det har lenge vært et sterkt ønske om en ny skole, et syn som tilkjennegis i mange ulike fora, herunder gjennom nylige mottatte høringssvar.

Ådland skole

I forhold til elev- og klassetall, har skolen god dekning på rom til undervisningsformål. Areal til andre fasiliteter så som til personal er noe i underkant av normalkravet for nybygg. Det er imidlertid også mulighet for endringer innenfor allerede eksisterende areal. Deler av dette kan gjennom omdisponering bedre dekke opp aktuelle behov. Utearealet har god størrelse, og standard ved skolen totalt sett er generelt god. Skolens personale er i hovedsak fornøyd med lokalitetene og arbeidet fungerer godt.

Grindhaug skole

Skolen er utvidet og oppgradert i flere omganger. Romkapasitet og standard på klasserom og spesialrom er bra. Dette gir grunnlag for variert og godt tilrettelagt undervisning. De ansatte disponerer mindre areal enn det som i dag er normen for nye skolebygg. For de praktiske forhold synes dette likevel å fungere tilfredsstillende. Skolens ledelse mener de har gode lokaliteter for både elever og ansatte. Dette bidrar til at en kan gi et godt og variert pedagogisk tilbud.

Elev- og klassetall ved ulike alternativ basert på elev- og klassetall for skoleåret 21/22

I dag er det til sammen 32 klasser med 622 elever ved de tre skolene.

ELEV TAL - MÅLF ORM - KLASSETAL														21/22			
	Åkra skole				Ådland skole				Grindhaug skole				Åkra, Ådland, Grindhaug SUM I DAG				
	bm	nn	sum	klasser	bm	nn	sum	klasser	bm	nn	sum	klasser	bm	nn	sum	klasser	
1. kl.	0	20	20	1	6	6	6	1	0	50	50	2	0	76	76	4	
2. kl.	0	21	21	1	19	19	19	1	13	53	66	3	13	93	106	5	
3. kl.	0	26	26	1	16	16	16	1	27	26	53	2	27	68	95	4	
4. kl.	0	19	19	1	20	20	20	1	11	28	39	2	11	67	78	4	
5. kl.	12	13	25	2	19	19	19	1	0	41	41	2	12	73	85	5	
6. kl.	12	18	30	2	13	13	13	1	21	21	42	2	33	52	85	5	
7. kl.	17	20	37	2	20	20	20	1	23	17	40	2	40	57	97	5	
Sum:	41	137	178	10	0	113	113	7	95	236	331	15	136	486	622	32	

Tabell 1: Viser den enkelte skole og summen av de tre skolene slik status er i dag.

Befolkningsutvikling og prognoser

Når en skal vurdere fremtidig elevtall innen Sone 2 og den enkelte skolekrets, har en på kort sikt viktige data i oppdaterte fødselstall og oversikt over bosatte i sonen inne ulike aktuelle årsklasser. I denne saken bygger en i all hovedsak videre på de data som er innhentet/ elevtallsprognose lagt til grunn i KST sak 171/20.

Styring og utvikling i boligbygging i Karmøy skjer for det meste gjennom arealdisponering i kommuneplanen, reguleringsplaner, tilhørende teknisk tilrettelegging og andre forhold som må være på plass for at utbygging er i samsvar med gjeldende regelverk.

Boligbygging blir oftest utført av private byggefirma som med utgangspunkt i vedtatte planer tar kontakt med grunneiere for kjøp av tomteareal. Dermed kan det oppstå situasjoner der skolen i det aktuelle området får for liten kapasitet i forhold til utbyggingsplaner. Det motsatte kan også skje - at den tiltenkte utbygging/ endring i demografimønster ender opp annerledes enn først forespeilet. En kan altså risikere at en skole blir (bygget) for liten eller at en har for stor kapasitet. Kapasiteten vil også svinge gjennom årene.

Utbyggingsmønsteret har endret seg de siste årene. Mens det tidligere ble bygget ut større boligfelt som ofte medførte en tydeligere demografisk endring ved at mange «like» boenheter ble etablert innen en kort tidsperiode, går tendensen nå mer i retning av bygging i mindre felt.

I Karmøy har det de siste årene vært en økning i bygging av leiligheter. Her er det stort sett eldre som flytter inn, mens den tidligere (ene)boligen blir overtatt av familier med barn. Dette fører til en utvikling hvor flere elever kommer fra modne, etablerte boligområder hvor det foregår en mer langsiktig og dynamisk demografisk endring, med økt spredning i befolkningssammensetningen.

Endringene i utbyggingsmønsteret gjør det vanskeligere å forutse utvikling i fremtidige elevtall. Tidligere kunne en med utgangspunkt i erfaringstall bedre beregne tilveksten av elever, blant annet etter størrelsen på et boligfelt under planlegging og utbygging. Gitt den retning utbyggingsmønsteret de siste årene har utviklet seg, bør en i tillegg til tidligere enklere beregningsmodeller nå ta høyde for større usikkerhetsmomenter som fremkommer gjennom mer sammensatte forhold.

Store areal i Åkraområdet har de siste årene blitt «satt på vent» på grunn av uavklarte forhold i tilknytning til den såkalte «omkjøringsveien». Hva som skjer videre i den saken vil ha betydning for trafiksikkerhetsforhold som videre vil ha betydning for områder avsatt til boligbygging. Eventuelle konsekvenser som følge av vedtak av ny kommuneplan med nye mål og prioriteringer vil også kunne få betydning for utbygging og struktur i Åkra- området.

Grindhaug skole:

Prognosene viser at skolen vil ha et nokså stabilt elevtall på rundt 320 elever. Skolen har kapasitet til å klare en moderat tilvekst og fungerer godt med hensyn til undervisningsareal.

Åkra skole:

Skolen har i dag 180 elever. Det kunne vært rundt 20 flere, men disse går i dag på Grindhaug skole da Åkra skole p.t. ikke har bokmålsundervisning på 1. - 4. trinn. Prognosene viser

nedgang til 169 elever på det laveste. Tar en høyde for den stansen det har vært i utbygging de siste årene, er det rimelig å legge til grunn et fremtidig middeltall for skolekretsen Åkra på 180 elever.

Ådland skole:

Skolen har i dag 113 elever. Prognosene viser at elevtallet går ned til 84 på det laveste. Skolen har 1 klasse pr. trinn, og tilveksten synes å ha vært noe ujevn. Klassenes størrelse varierer i dag med elevtall fra 6 til 20 elever på trinnene. Et antatt fremtidig gjennomsnittstall på 95 elever synes rimelig å legge til grunn som fremtidig prognose.

Bygging av én ny skole - Alternativ I - (til erstatning for Grindhaug, Ådland og Åkra)

I vedtaket (KST 086/21 Vedtak [i sak 21/5760]) har rådmannen fått i oppdrag:

«...å gå videre med utredning av alternativ 1 om mulig sammenslåing av Grindhaug, Ådland og Åkra skole i ett nytt bygg».

En slik ny skole vil med det samlede elevtallsestimatet få 595 elever. Videre må det med grunnlag i etablerte tradisjoner innen de tre skolekretsene i Sone 2, antas at en også fremover vil ha en situasjon med språkdelling på de fleste klassetrinn. Om en tenker «tradisjonell» klassestruktur, bør en ny skole rigges for 31 «klasser».

Rådmannen er også bedt om følgende:

«Dersom utredningen viser at andre løsninger enn alternativ 1 vil være mer fremtidsrettet, så ber kommunestyret Rådmannen om å også synliggjøre dette i kommende sak.»

Ut fra det som har fremkommet gjennom tidligere politisk behandling av spørsmål i tilknytning til ny skole i Sone 2, herunder slik saken står per i dag, legger rådmannen til grunn at «...andre løsninger...» i denne saken ville være et Alternativ II hvor en ved bygging av ny skole kun slår sammen Ådland og Åkra. Dette samtidig som Grindhaug da fortsetter som egen skole. Videre har rådmannen avgrenset drøftinger i denne saken mot eventuelle justeringer av skolekretsgrenser som følge av den endelige situasjonen med hensyn til skoler i Sone 2.

Romprogram for Alternativ I vurdert ut fra valg av pedagogisk profil ved Stangaland skole (sammenlignbar størrelse)

I romprogrammet til Stangaland skole er det tatt med idrettshall. Ved bygging av ny skole i Åkra-området er det alt dekning for kroppsøvdelen i den nye Åkrahallen. Utgangspunktet i sammenligningen blir da det som trengs av areal til undervisning (klasserom, grupperom, spesialrom ol.), administrasjon, arbeidsplasser personal, SFO og andre funksjoner.

Alt. 1: Tre skoler slått sammen til en skole (som Stangaland skole)

Nettoareal	Bruttoareal
5 888 m ²	8 243 m ²

Rådmannen mener at den pedagogiske profilen som ligger til grunn for bygging av skolene

Stangaland og Veia, er godt begrunnet. Fleksibilitet og variasjon er viktige tema. Et skolebygg skal ha lang levetid og fungere, ikke kun innen skiftende pedagogiske retninger over tid, men i det daglige arbeidet på skolen. Et nybygg, som lagt til grunn ved bygging av Stangaland og Veia, vil gi personalet meget gode forutsetninger for tilrettelegging av god og fremtidsrettet undervisning. Samtidig vil elevene få topp moderne lokaler for læring og lek.

Elever og ansatte ved Åkra skole er de som klart synes å få mest igjen ved bygging av ny skole. Nåværende elever ved Ådland skole vil trolig merke størst overgang til en ny og større skole – fra et mindre og tett miljø til en større skole med flere å forholde seg til. Samtidig vil dette også for den enkelte elev kunne oppleves positivt, da det ved for små klasser kan bli vanskelig for elever å finne klassevenner med samme interesser. Det kan også være utfordrende eksempelvis å være den eneste gutten eller jenta i klassen. Over tid og særlig for nye elever, vil overgangen til et større miljø gå seg lettere til, samtidig som en får positive effekter gjennom et totalt sett større og bredere skoletilbud enn det en mindre skole er i stand til å gi.

Størrelsen på skolen vil ha betydning for rekruttering av ansatte i skolen. Det er mange og relativt sett små skoler i Karmøy. Erfaringen viser at en på de største skolene har flere lærere som følger opp ett klassetrinn. Dette gjør at lærere kan få undervise i de fagene hvor de har sin spesialkompetanse eller mestrer best.

Ved de minste skolene er det mindre rom for fleksibilitet i forhold til hvilke fag en underviser i, da en kontaktlærer underviser stort sett klassen i alle fag. Dette gjør at det er vanskelig å tilsette 5. - 10. trinn lærere som i utdanningen sin bare har tre undervisningsfag. Opplæringsloven sier at for å undervise i norsk, engelsk og matematikk må en ha minimum 30 studiepoeng i faget. Det vil ellers være mer attraktivt for en nyutdannet lærer å jobbe på en større skole, da det er flere ansatte som en kan samarbeide med og lære av.

Prof. Thomas Nordahl ved Senter for praksisrettet utdanningsforskning, Høgskolen i Innlandet, har på bestilling fra Hamar kommune, nylig utgitt rapporten *“Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring”*, se vedlegg 1. I rapporten skriver han i sammendraget;

“Flere av studiene peker på en svak tendens til kurvlineære sammenhenger, det vil si at det er en svak positiv sammenheng mellom skolens størrelse og elevenes læringsutbytte opp til et vist punkt, og at det deretter blir en svak negativ sammenheng når skolene blir større. De ulike studiene peker her i litt ulike retninger, men det kan se ut til at et slikt punkt for ideell skolestørrelse ligger på mellom 500 – 700 elever for barneskoler. Samtidig er det viktig å understreke at de skolefaglige prestasjonene statistisk sett bare vil synke marginalt om skolene er større eller mindre enn dette.”

Økonomi

Ressurstildeling til undervisning, administrasjon, SFO og støttefunksjoner

Tildeling av personalressurser til den enkelte skole, følger i dag av kommunens felles tildelingsmodell for skoleressurser. Her er det dels mange parametere som blir ivarettatt, både tallmessig (kvantitativt) og etter vurdering (kvalitativt). Flere avtaleverk setter minstestandard for tildeling av ressurser til ulike elevgrupper. I tillegg kommer tildeling med bakgrunn i enkeltelevers rettigheter, språkdeling, antall deltakere i skolefritidsordning, alderssammensetning blant personalet etc. De minste skolene blir også tildelt noen ressurser for å opprettholde tilstrekkelig antall voksne på skolen og nødvendig fleksibilitet.

Til sist må det sikres at alt kan ivaretas med hensyn til avtale- og regelverk, de enkeltes rettigheter og barnets beste.

Hovedfordelingen av ressurser følger imidlertid av antall elever innenfor de ulike alderstrinn. «Pedagognormen» fastsetter at det skal være en pedagogdekning med én pedagog per 15 elever på 1. – 4. trinn, og én pedagog per 20 elever for 5. – 10. trinn.

«Klassebegrepet» finnes ikke lengre i kommunens ressursmodell eller innen regelverket. Så lenge en i Karmøy ikke opererer med fådelte skoler, vil det imidlertid kunne ha ressursmessig betydning når en elevgruppe på et trinn ligger svært lavt eller i et ugunstig tallmessig område i forhold til det praktisk mulige med hensyn til gjennomføring av undervisning. Dette medfører ofte at det ut fra gruppestørrelse og skolens fysiske fasiliteter likevel må opprettes flere «klasser» i fysisk forstand – fysisk adskilte elevgrupper som til enhver tid vil ha behov for et minimum av bemanning. Konsekvensen av opprettelse av flere slike klasser er at ressursene får en noe annen fordeling enn hva som vil være naturlig utfra elevtall.

Dette forholdet kan også slå noe uheldig ut uavhengig av størrelsen på den enkelte skole, men generelt er fleksibiliteten for å håndtere denne problemstillingen bedre ved de større skolene. Faktum er likevel at innenfor visse rammer, følger hovedtyngden av ressurser den enkelte elev og det til enhver tids gjeldende elevtallet ved den/ de aktuelle skolen(e). Den samlede fleksibiliteten medfører imidlertid at en generelt vil se stordriftsfordeler i de større skolene i forhold til de mindre. Dette vil som nevnt også bero på de tekniske fasilitetene ved skolen.

Rådmannen har gjort en vurdering av ressursituasjonen ved sammenslåing av de tre skolene til en ny større skole. Basert på det kvantitative og kvalitative «daglige» ressursarbeidet som gjøres i karmøyskolen, ressursituasjonen og ressursmodeller som er gjeldende, status gjennom de siste år - både for de tre aktuelle skolene og generelt i karmøyskolen, mener rådmannen at en vil kunne oppnå en besparelse på fire pedagogstillinger. Den største gevinsten i denne sammenheng ligger i at skolene Åkra og Ådland vil gå inn i en større enhet, mens det isolert sett på personalsiden vil være mindre besparelser ved at Grindhaug inngår i en ny og større skole.

Bygg og drift

Store kostnader er forbundet med investeringer i nybygg, ombygginger, rivning og årlig forvaltning for drift og vedlikehold av bygninger. Det er viktig at mengden av ressurser forbundet med dette blir holdt så lavt som mulig sett helhetlig over byggets levetid, samtidig som den ønskede kvaliteten blir opprettholdt. Dette gjelder for så vidt for alle skoleanlegg i Karmøy.

Byggekostnader

Ved kostnadsberegning i tilknytning til bygging av ny skole, Alternativ 1, har en tatt utgangspunkt i størrelse på nye Stangaland skole herunder pedagogisk profil.

Alt. 1: Tre skoler slått sammen til en skole (som Stangaland skole)

Nettoareal	Bruttoareal
5 888 m ²	8 243 m ²

I kostnadsoverslaget som fulgte KST sak 086/21 baserte seg på de kalkyler som på tidspunktet ble benyttet i forbindelse med budsjett for ny Stangaland skole, og ny Veia skole. Rådmannen har på nytt utredet et kostnadsestimat for ny skole på Åkra – med utgangspunkt i at en går videre med Alternativ I – at skolene Grindhaug, Ådland, Åkra slås sammen til en ny skole;

Alternativ I

Grindhaug, Ådland og Åkra samlet i en ny skole.

Nytt bygg for 31 klasser, 595 elever (middeltall) og uten idrettshall. Kostnad ved grunnnerverv holdes utenfor, men byggemodning tas med.

Nettoareal	Bruttoareal
5 888 m ²	8 243 m ²

Byggekostnad: 437 millioner kroner.

Forbehold:

Kostnadskalkylen er ikke basert på et prosjekteringsunderlag. Dette innebærer at det tas forbehold om grunnforhold, overvannshåndtering og sanering/flytting av eventuelle høyspentkabler.

Det vises ellers til vedlegg 2 for nærmere detaljer i tilknytning til kostnadsoverslaget.

Vedlegg 2: Oppdatert kostnadsoverslag byggekostnad ny skole Alternativ I

Verdi av fraflyttede bygg

Ådland skole	6 millioner kroner.
Åkra skole	8 millioner kroner.
Grindhaug skole	15 millioner kroner.

Dette er grove og usikre anslag. Eventuell salgsverdi er i stor grad avhengig av hva en kjøper tillates å nytte eiendommen til innen gjeldende eventuelt endrede planformål. Salgsinntektene for aktuelle (nedlagte) skoler kan betraktes som fratrukket i byggekostnadskalkyle for ny skole.

Livssyklus kostnader ved et skoleprosjekt / bygging av ny skole er summen av kapitalkostnad og alle kostnader til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling i brukstiden og restkostnad ved avhending. I tilknytning til sak(er) om bygging av ny skole på Åkra, har kommunestyret bedt rådmannen synliggjøre «...hvor mye av finanskostnadene ved investering i nybygg som kan dekkes inn av sparte driftsmidler». Dette er også gjort – sist ved fremleggelse av sak KST – 086/21.

Endring personalkostnader

Med hensyn til personalkostnader vises det til ovenstående vurdering av mulig innsparingspotensial. Direkte lønns- og sosiale kostnader for en pedagogstilling utgjør ca. 760 000 kroner. Lagt til grunn at en ved Alternativ I kan spare inn fire pedagogstillinger, vil dette gi en innsparing på 3,040 millioner kroner årlig (2022). Videre har årlig gjennomsnittlig lønnsvekst i perioden 1991 – 2021 utgjort ca. 4,1 % (SSB). Dette legges derfor til grunn også i

perioden fremover.

Endring andre driftskostnader

For skoledrift (kostnader i tilknytning til den daglige operative drift ved skole og skolefritidsordning), følger dette den enkelte elev / deltaker i SFO og er derfor ikke relevant i den videre vurderingen i denne saken.

Tekniske driftskostnader

Hva gjelder tekniske driftskostnader, er disse samlet sett summert for de tre skolene i dag på ca. 5,8 millioner kroner per år. Ved et alternativ I (tre skoler i én) er estimatet at tekniske driftskostnader vil ligge på 3,8 millioner kroner per år (2022). En ny skole vil således ha en antatt besparelse på 2,0 millioner kroner per år i forhold til dagens situasjon med tre separate skoler. Årlig gjennomsnittlig endring i konsumprisindeks i perioden 1991 – 2021 har vært ca. 2,1 %.

En gjennomsnittlig kommunal deflator for de siste 30- år er dermed ca. 3,4 %.

For å beregne innsparingspotensialet på personalkostnader (undervisningspersonell) legges det i det videre til grunn at kostnadene vil øke med 4,1 % årlig fremover.

For de tekniske driftstjenestene, herunder vedlikehold og tilhørende tjenester, legges det til grunn et anslag i kostnadsvekst lik kommunal deflator 3,4 %.

Som mål på inflasjon fremover, vises det til Norges Banks gjeldende pengepolitiske strategi, hvor konsumprisvekst over tid forsøker å styres mot 2 % årlig.

Samlet innsparing i driftskostnader

Gitt ovenstående forutsetninger, hvor det spares inn 3,040 millioner kroner i personalkostnader (undervisningspersonell) og 2,0 millioner kroner i tekniske driftskostnader årlig, med tilhørende respektive anslag på kostnadsvekst og inflasjon, vil nåverdien av dette i et 40- årsperspektiv utgjøre 286 millioner (2022) kroner i innsparing (positiv nåverdi).

Byggekostnad

Fast rente i et 25- års perspektiv anslås i dag å ligge på 3,4 %. Rentenivå utover 25 år finnes det i dag ikke direkte markedsdata på. Renteberegning i et 40- års perspektiv gir større usikkerhet med hensyn til renterisiko. Med bakgrunn i en antatt risikofri rente på 4 % over tid, og kommunen som låntaker, er det realistisk å legge til grunn et rentenivå på 3,7 %.

Gjeldende kalkyle for byggekost er 437 millioner kroner. Trekker en ut en antatt salgsgevinst ved avhending av de tre skolene som tenkes avvirket (29 millioner kroner), står en igjen med 408 millioner kroner som må skaffes til veie for å finansiere bygging av den nye skolen. For modelleringen sin del, kan investeringen tenkes finansiert gjennom et annuitetslån med 40 års løpetid og 3,7 % årlig rente.

Dette vil for kommunen gi en årlig negativ kontantstrøm på 19,7 millioner kroner. Hensyntatt 2 % inflasjon utgjør dette imidlertid oppsummert over 40 år på 538 millioner (2022) kroner (negativ nåverdi).

Samfunnsøkonomisk perspektiv

De to nåverdiberegningene ovenfor gir imidlertid ikke et særlig meningsfylt grunnlag i denne

saken for å vurdere de totale kostnadene eller gevinstene ved å gjennomføre det tiltenkte prosjektet. Om en skulle rettfærdiggjøre en slik ren kalkulatorisk tilnæringsmetode, måtte en også prissatt +/- «alle andre» faktorer som antas påvirket i et (samfunns)økonomisk perspektiv ved gjennomføring av prosjektet – og ikke kun enkeltelementer «stykkevis og delt». I tillegg måtte en tatt stilling til generell risiko ved prosjektets gjennomføring.

Konkrete eksempler i så måte ville være;

Frafall av kostnader i tilknytning til ellers fremtidige nødvendige investeringer ved dagens tre eksisterende skoler for å opprettholde akseptabel funksjon, gevinst ved at det trolig blir enklere å rekruttere personell til en ny større skole enn til tre mindre skoler, verdien av bedre læringsmiljø for elevene og bredere kompetansemiljø for de ansatte, kostnad for den enkelte elev ved lengre skolevei, trafikkikkerhetsforhold, betydningen (positive og negative) av ringvirkninger for Åkra som bysentrum ved at det bygges én ny større skole til erstatning for tre eldre skoler osv. (Denne «listen» er ikke prioritert eller uttømmende).

En slik «full» samfunnsøkonomisk analyse blir sjelden gjennomført i kommunale prosjekter med omfang som i dette tilfellet. Rådmannen har imidlertid forsøkt å svare opp de konkrete enkeltelementene (innsparing i driftskostnader) kommunestyret har etterspurt, uten at prosjektets generelle gjennomføringsrisiko er hensyntatt som del av beregningen.

Vurdering

Som en ser av beregningen, er i utgangspunktet bygging av en ny skole ulønnsomt i et forenklet finansielt perspektiv gitt de konkrete kalkulatoriske forutsetningene. Dette når en kun regner på selve byggekostnaden, besparelser i personalkostnader (undervisning) og tekniske driftskostnader hvor en for alle disse tre har tall-kalkyler med ulik grad av sikkerhet. En har imidlertid ikke en oppsummering av den aggregerte samfunnsøkonomiske effekten et slikt investeringsprosjekt antas å ville ha uttrykt i en positiv (eller negativ) pengeverdi. En har heller ikke – hverken for de tre kalkylene eller så langt i vurderingen – tatt stilling til økonomisk usikkerhet/risiko ved gjennomføring av et slikt prosjekt.

På den annen side, hva kommunen sparer ved at en investerer i ett nytt skolebygg, og dermed slipper fremtidige investeringer i tilknytning til tre eldre bygg av varierende kvalitet, er ikke synliggjort (tallfestet). Likeledes er heller ingen andre av de ovenfor eksemplifiserte opplistede forhold av positiv (eller negativ) økonomisk verdi tallmessig uttrykt. Positive samfunnsøkonomiske effekter kan som eksempel her være at alle elever og ansatte ved tre eksisterende skoler høyst sannsynlig får et bedre læringsmiljø både ute og inne, hvor elever og ansatte vil oppleve en mer moderne skole i nybygg med mer variert skoletilbud. Bygging av en ny stor skole i Åkrehamn vil gi alle elever og ansatte på Åkra nye og gode lokaler.

Rapporten til Prof. Nordahl om skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring, indikerer at det er fornuftig å legge opp til en skolestørrelse på ca. 600 elever som vil være tilfellet om en slår sammen tre skoler på Åkra. Selv om det nok ikke er skolestørrelsen som har størst betydning for elevenes læringsutbytte, er det likevel en faktor en bør ha med seg når en planlegger bygging av en ny skole.

En annen faktor er muligheten for å rekruttere ansatte med riktig kompetanse. En stor skole vil gi større fleksibilitet for at ansatte med en faglig bredde kan jobbe sammen om undervisningen, fremfor i en liten skole hvor en lærer må undervise i de fleste fag for klassen. De ansatte får et større fagmiljø, med en variert og faglig godt sammensatt kompetanse som i seg selv gir verdi for læringsmiljøet, utviklingen i karmøyskolen og

attraktivitet i forhold til rekruttering. Ny skole med størrelse for ca. 600 elever vil ha alle forutsetninger med hensyn til å kunne tilby fremtidsrettet undervisning av høy kvalitet i et godt og attraktivt pedagogisk fagmiljø.

Sak om bygging av ny skole i Åkra-området har hovedsakelig sin bakgrunn i situasjonen ved Åkra skole. Dette går både på plass, ute og inne, og tidsmessighet på bygningsmassen. Kommunestyret har i KST- 086/21, sak 21/5760 vedtatt at det skal bygges en ny skole på Åkra, og bedt rådmannen gå videre med Alternativ I. Innenfor rammene av vedtaket, bes også rådmannen synliggjøre andre alternativ enn Alternativ I dersom utredningen skulle vise at andre løsninger er mer fremtidsrettet.

Rådmannen har vurdert de ulike elementene fra sitt forrige saksfremlegg. Rådmannens vurdering og beskrivelse av de respektive saksforhold er i stor grad de samme som tidligere. Samtidig har rådmannen på nytt vurdert om det er andre momenter som bør trekkes inn i saken på nåværende tidspunkt.

Kostnadskalkylen for bygging av en ny stor skole hvor Grindhaug, Ådland og Åkra slås sammen i en ny skole er endret. Det oppdaterte kostnadsestimatet viser at en ny skole nå antas å bli langt dyrere enn lagt til grunn i KST sak 21/5760.

Da sak KST- 086/21 ble lagt frem, var kommunen midt i byggefasen av nye Stangaland skole. Vurderingen som da ble gjort var at budsjett for bygging av Stangaland skole (tilsvarende størrelse og elevtall) kunne legges til grunn ved etablering av en ny skole etter Alternativ I på Åkra. Vurdert på nytt i dag, viser dette seg ved nærmere utredning og kontroll/ oppdatering av kostnadskalkyler, å være en for enkel tilnærming. Nye kalkyler viser derfor en langt høyere kostnad for bygging av ny skole gitt alternativ I enn det rådmannen presenterte i KST sak 086/21.

Rådmannen har også i sin vurdering av personell, funnet grunnlag for å endre tidligere anslag over mulige besparelser. Med bakgrunn i ny vurdering, er dagens anslag at en kan spare inn kostnader tilsvarende fire pedagogstillinger ved å slå sammen tre skoler til én sett i forhold til dagens situasjon.

Driftskostnader teknisk er etter kontroll lagt til grunn som tidligere, mens driftskostnader operativ skoledrift er tatt ut av sammenligningsgrunnlaget. Sistnevnte følger i dag i all hovedsak den enkelte elev.

Med hensyn til demografiske forhold er gjeldende status oppdatert med dagens tall. Rådmannen har i sin utredning ikke sett nye momenter som trekker i retning av å endre prognoser i forhold til demografiske framskrivninger eller pedagogiske vurderinger.

De pedagogiske effektene antas å bli størst for elevene og de ansatte som i dag er på Åkra skole. De vil få et mye bedre læringsmiljø både ute og inne. Utemiljøet blir variert med ulike arenaer og tilgang på ny Idrettshall for alle.

Elever og ansatte fra Ådland og Grindhaug vil også oppleve en mer moderne skole i nybygg, men både Ådland og Grindhaug har i dag godt fungerende skoleanlegg. Elevene fra Ådland er nok de som vil oppleve en størst plutselig endring, fra en liten og oversiktlig skole til ei langt større enhet. Samtidig vil de møte et mer variert skoletilbud, noe som kan bli en positiv opplevelse. Ny skole med størrelse på ca. 600 elever vil uansett ha alle forutsetninger med

hensyn til å kunne tilby fremtidsrettet undervisning av høy kvalitet i et godt og attraktivt pedagogisk fagmiljø.

Rådmannen har i denne saken tatt utgangspunkt i ny oppdatert kalkyle for byggekostnad Alternativ I og forsøkt å belyse hva dette vil innebære i forhold til totalkostnad angitt i 2022 kroner. På samme måte er også besparelser i form av pedagogstillinger (undervisning) og tekniske driftskostnader estimert og angitt i 2022 kroner. Disse tre beregningene kan betraktes hver for seg isolert sett, men utgjør kun tre elementer i et fullstendig samfunnsøkonomisk totalbilde hvor også prosjektets samlede risiko til sist ville måtte bakes inn i beregningen med positiv eller negativ verdi for de ulike elementene.

Karmøy kommunestyre har i sak KST- 086/21 vedtatt at det skal bygges ny skole på Åkra. Ved en økonomisk tilnærming, kan en da legge til grunn at kommunestyret så langt har vedtatt at det i alle tilfeller er en positiv samfunnsøkonomisk verdi å gjennomføre bygging av en ny skole på Åkra – en har bare ikke tatt stilling til den mest fremtidsrettede løsningen. Videre er rådmannen bedt om å arbeide videre med Alternativ I, samtidig som en også skal vurdere eventuelle andre løsninger. Om andre løsninger er mer fremtidsrettede skal dette synliggjøres i saken som nå legges frem.

Rådmannen har lagt til grunn at det mest aktuelle alternativet på «...andre løsninger...» i denne saken, foruten Alternativ I, ville være Alternativ II, hvor en kun slår sammen Ådland og Åkra i en ny skole, samtidig som Grindhaug fortsetter som egen skole. Rådmannen har i så måte vurdert Alternativ II som en annen mulig løsning, men ikke funnet at dette er en bedre eller mer fremtidsrettet vei å gå. Grunnen til dette er at rådmannen finner det mest fremtidsrettet å ha kun en skole på Åkra, som størrelsesmessig vil være sammenliknbar med Stangaland skole. Dette vil da være en skole for ca. 600 elever og sånn sett være i tråd med Prof. Nordahls anbefalte skolestørrelse. Denne løsningen vil også kunne gjøre skolen mer attraktiv som arbeidsplass og derav gi en bedre rekrutteringssituasjon. Selv om kostnadskalkylen isolert sett viser at det er kostbart å bygge en ny stor skole på Åkra, og naturligvis rimeligere å bygge en mindre skole (som i Alternativ II), mener rådmannen at bygging av én stor skole som erstatning for skolene Ådland, Åkra og Grindhaug vil være det mest fremtidsrettede og samfunnsøkonomiske mest lønnsomme.

Høring

Rådmannen sendte medio april ut høringsbrev hvor det ble gjort rede for situasjonen og rådmannens anbefaling i denne saken som gjengitt ovenfor. Frist for å inngi hørings svar var 3. juni d.å. Kommunalsjef oppvekst og kultur m.fl. har i tillegg deltatt på møter med FAU ved skolene Grindhaug og Åkra, og det har vært avholdt omvisning for ansatte og FAU-representanter ved de tre skolene på nye Stangaland skole. Gjennom dette har flere av de som antas å ville bli berørt av en eventuell omlegging av skolestrukturen i Sone 2 også hatt mulighet til å stille spørsmål i tilknytning til saksforholdet og høringsbrevet. De har videre kunnet få et innblikk i hvordan en ny større skole kan bygges og pedagogisk organiseres, ref. nye Stangaland skole, og ellers gitt mulighet til å stille utdypende spørsmål i forhold til høringsbrevet.

Det har innkommet 13 høringsinnspill, som alle er vedlagt saken:

Vedlegg 3: Høringsinnspill.

Det henvises i sin helhet til de mottatte høringsinnspill.

Rådmannen registrerer at de fleste av høringsinnspillene er negative eller nøytrale til en sammenslåing av alle de tre skolene Grindhaug, Ådland og Åkra til en stor skole. Videre er det delte meninger om hvorvidt det er positivt eller negativt for den enkelte elev å gå på en stor eller en mindre skole. Sammenslåing av skoler og økning i skolens elevtall blir trukket frem både som positivt og negativt med hensyn til læringsmiljø og psykososialt miljø.

Særlig to forhold blir særskilt trukket frem i de respektive hørings svar;

Trafikksikkerhet

Det stilles spørsmål ved hvorfor det i rådmannens høringsbrev [og for så vidt også i denne saksfremstillingen] i liten grad synes å være tatt høyde for trafikale forhold og trafikksikkerhetstiltak. Det er korrekt at dette er viet liten plass i høringsbrevet og i denne saksfremstillingen. Dette betyr ikke at rådmannen ikke er opptatt av trafikale forhold og sikker skolevei for alle. Rådmannen mener imidlertid at dette må endelig vurderes og utredes i en senere del av prosessen i samarbeid med andre myndigheter, når en har tatt stilling til hvilken ny skole som skal bygges.

Hallkapasitet

Det tas opp i flere høringsuttalelser at hallkapasiteten på Åkra ikke er tilstrekkelig om en legger ned de tre aktuelle skolene og baserer ny skoledrift på de resterende idrettsanlegg i området. Det er korrekt at en eventuell full avhending av de eksisterende skolene og tilhørende idrettsfasiliteter vil gi en netto nedgang i innendørs hallflate i Åkra- området i forhold til gjeldende situasjon i dag. Rådmannen er imidlertid av den oppfatning at dette bør løses gjennom en mer effektiv utnyttelse av de idrettsanlegg en har i dag. Dette heller enn bygging av en egen idrettshall i tilknytning til ny skole som flere synes å mene det ellers vil være behov for om skolene Åkra, Ådland, Grindhaug legges ned.

Rådmannens oppsummering/ konklusjon

Når det skal bygges ny skole på Åkra i Sone 2, anbefaler rådmannen fortsatt kommunestyret å velge Alternativ I – ny skole hvor Ådland, Åkra og Grindhaug slås sammen til én skole. Dette til tross for at flere av høringsinnspillene er noe negative til dette forslaget. Basert på den samlede kunnskap rådmannen i dag sitter med i forhold til samfunnsøkonomiske effekter ved realiseringen av et slikt prosjekt, sett opp mot andre alternativer, inkludert erfaringer med sammenslåing av skoler, fremstår dette som den beste og mest fremtidsrettede løsningen.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Nordahl rapport

Vedlegg 2 - Oppdatert kostnadsoverslag byggekostnad ny skole Alternativ 1

Vedlegg 3 - Høringsinnspill

Saksbehandler: Pål Nygård

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
018/22	Hovedutvalg helse og omsorg	15.06.2022
073/22	Formannskapet	29.08.2022
075/22	Kommunestyret	19.09.2022
020/22	Eldrerådet	14.06.2022
020/22	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	14.06.2022

Drifts- og ressursanalyse pleie- og omsorgstjenester

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret tar drifts- og ressursanalysen til orientering. Rådmannen innarbeider tiltak i budsjettforslag eller med egen sak til kommunestyret.

Eldrerådet 14.06.2022:

Behandling:

Kommunalsjef helse og omsorg hadde en god orientering om saken og eldrerådet håper å bli medtatt i videre oppfølging av saken.

Eldrerådet støtter enstemmig rådmannens innstilling.

ELD- 020/22 Vedtak:

Kommunestyret tar drifts- og ressursanalysen til orientering. Rådmannen innarbeider tiltak i budsjettforslag eller med egen sak til kommunestyret.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 14.06.2022:

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne støtter enstemmig innstillingen.

RFM- 020/22 Vedtak:

Kommunestyret tar drifts- og ressursanalysen til orientering. Rådmannen innarbeider tiltak i budsjettforslag eller med egen sak til kommunestyret.

Hovedutvalg helse og omsorg 15.06.2022:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

HHO- 018/22 Vedtak:

Kommunestyret tar drifts- og ressursanalysen til orientering. Rådmannen innarbeider tiltak i budsjettforslag eller med egen sak til kommunestyret.

Formannskapet 29.08.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 073/22 Vedtak:

Kommunestyret tar drifts- og ressursanalysen til orientering. Rådmannen innarbeider tiltak i budsjettforslag eller med egen sak til kommunestyret.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I desember 2021 – sak nr 132/21 - vedtok kommunestyret under kulepunkt 32 følgende:

«Kostnadskontroll: Det pågående arbeidet med kostnadskontroll har gitt gode resultater og forutsigbare rammer for drift og investering. Kommunestyret forventer at kostnadskontroll fortsatt gis høy prioritet innenfor alle kommunes ansvarsområder. Kommunestyret ønsker at det foretas benchmarking (sammenligninger) med andre aktuelle kommuner. Det forventes at administrasjonen håndterer sakskomplekset ved hjelp av egne ressurser.»

Administrasjonen gjennomførte en anskaffelse høsten 2021. Oppdraget med analysen ble tildelt Rune Devold AS. Arbeidet med drifts- og ressursanalyse for pleie- og omsorgstjenestene startet opp februar 2022. I arbeidet med sammenlikning har Rune Devold AS en egen database som omfatter mellom 60 og 70 kommuner. Den bygger på individdata fra kommuner i ulike størrelser, med et mangfold av driftsstrukturer og til sammen over 37 000 brukere. Dette ansees å være et sikrere grunnlag for sammenlikning enn en generell sammenlikning på systemnivå. Hovedfunnene i analysen ville neppe vært mulig ved kun å benytte KOSTRA. Rapporten var ferdig 17. april.

Drifts- og ressursanalyse omsorgstjenester - metode

I utarbeidelsen av analysen har Rune Devold tatt utgangspunkt i tre kilder til informasjon, IPLOS-individdata disse er hentet fra fagprogrammet Profil, regnskaps- og/eller årsverksdata. I arbeidet med å innhente informasjon har administrasjonen helse og omsorg vært involvert. I tillegg til virksomhetsleder og avdelingsledere i sektor omsorg samt ledelsen ved bestillerkontoret.

Alle data fokuserer på ansikt til ansikt (ATA)-tjenester. Det vil si summen av vedtak om tjenester som skal ytes den enkelte bruker sammenstilles med årsverk og regnskap for 2021/lønn for personell i turnus.

Hovedtrekk i analysen

Analysen til Rune Devold viser følgende hovedtrekk:

- *«Omfang av tjenester som blir utført av Hjemmetjenestene er ikke bærekraftig. Det er svak sammenheng mellom brukernes behov og mengde tjeneste som ytes. Lav effektivitet. Dette har store økonomiske konsekvenser.*
- *Hjemmetjenestene har meget høy produktivitet. De opplever stort tidspress for å kunne svare på de rause vedtakene (den lave effektiviteten).*
- *Sykehjemmene har god effektivitet og god produktivitet.*
- *Bolig og miljøarbeidertjenesten (BOM), drift av boligene har god effektivitet og god produktivitet.*
- *Miljøarbeidertjenestenes hjemmetjenester er produktive. Effektivitet (brukerbehov) er ikke*

undersøkt. Organiseringen som selvstendig enhet, adskilt fra de øvrige hjemmetjenestene, bør vurderes i forhold til effektivitet og potensiale for samordning.»

Devold definerer produktivitet og effektivitet slik:

- Produktivitet: Om tilbudet produseres kostnadseffektivt (produktivitet): Her måler vi hvor mye mannskap en setter inn; antall på jobb – turnuskapasitet – i forhold til sum brukerbehov målt i vedtak om ATA-tid. Det tas hensyn til indirekte tid, f.eks. reisetid, oppdrag der det går 2:1, tid til utrykning på trygghetsalarmer, planlegging osv.). Turnuskapasitet og lønnsregnskap er kilder sammen med IPLOS-data.
- Effektivitet: om tjenestene tildeles effektivt; er det er de riktige brukerne som har tjenester på ulike trinn i trappa og om mengde tjeneste speiler behovet (pleietyngden).

De høye kostnadene blir i analysen til Devold forklart med at «det er lite som tyder på at de er forhold knyttet til folkehelse som berettiger at tildeling av hjemmetjenester i Karmøy skal ligge 60-70% over snittet ellers i landet (sammenlikning med om lag 32000 brukere i databasen). Merkostnader er estimert til 40-45 mill kr. Raus praksis for tildeling av tjenester innen hjemmetjenestene over lang tid har trolig bidratt til høye forventninger i befolkningen.»

I rapporten peker Devold blant annet på følgende årsaker til de høye kostnadene:

- Skjønnsutøvelsen innenfor det mulighetsrommet lovverket gir er raus. Dette er først og fremst kostnadsdrivende der tjenestene ytes 1:1 hos brukere som bor hjemme/utenfor bofelleskap. Der tjenestene ytes i et kollektiv som sykehjem eller i boliger innen Bolig/miljøarbeidertjenesten (BOM) påvirkes kostnadene i stor grad gjennom organiseringen av bistanden og kostnadseffektiv koordinering.
- Karmøy mangler oppdaterte kriterier for vurdering av brukernes behov og tildeling av tjenester der det framgår klart om hvordan nåløyet er for å få tjenester. Eksisterende mal for saksbehandlingen er ikke behandlet politisk.
- Miljøarbeidertjenestens hjemmetjenester har et høyt nivå målt i timer. Halvparten er kjernetjenester, den andre halvparten er sammensatt av diverse andre tjenester. Mal for saksbehandling sier ikke noe om hvordan et slikt bilde kan/skal koordineres til en helhetlig tjenesteyting. Praksis kan være kostnadsdrivende. Organisering av hjemmetjenester i BOM avviker noe fra det vi vanligvis ser. Ofte dekkes disse tjenestene av de ordinære hjemmetjenestene, eller med mannskap fra boligdrifta. På Karmøy er det både en egen organisert miljøarbeidertjeneste til hjemmeboende, men også noen hjemmeboende som får tjenester fra personalet i et bofelleskap. Det er noe uklart hvor skillet mellom de ulike hjemmetjenestene går (somatisk hjemmetjeneste, hjemmetjeneste i BOM og hjemmetjeneste i ROP) og hvordan brukerne fordeles dvs hvilke brukere som hører til hvor. Vi er usikre på effektiviteten, men produktiviteten er ok for drift av kjernetjenestene (sykepleie, praktisk bistand og praktisk bistand opplæring).
- BPA-ordningen har påfallende mange vedtak som nærmer seg 1:1 bemanning i brukerens våkne tilstand. Mal for saksbehandling gir ikke føringer i den retningen. Det er kanskje grunnlag for å anta at BPA-tjenestene bidrar til de høye kostnadene totalt sett. I så fall må det møtes med liknende kartlegging som er gjort for boligene i BOM.
- Praktisk bistand, praktisk bistand opplæring og helsehjelp i hjemmet (tidligere hjemmesykepleie) ytes samlet. Det betyr at innbyggeren får færre å forholde seg til. Noen av tjenestene blir utført av ansatte som har utdanning på høyskolenivå der krav på kompetanse er fagskole eller assistentnivå. Vedtak om tildeling av tjenestene fattes for hver enkelt av tjenestene, men utførelsen skjer samlet (se eget punkt om lønnsvirkning nedenfor). Sykepleiere yter praktisk bistand og praktisk bistand opplæring – dette fordyrer.
- Legedekningen i sykehjem er høy sammenliknet med Kgr 10 og landet 0,78 timer/beboer/uke i

Karmøy, 0,57 i Kgr 10 og landet. Dette er bra for kvaliteten på tjenestene, men er samtidig en kostnadsdriver. Ved å redusere legekapasiteten i samsvar med landsgjennomsnittet ville oppnås en innsparing på om lag 2,2 mill kr.

- Ledelsen i BOM rapporterer forholdsvis god dekning for vernepleier/annen relevant høgskole og relevant fagutdanning. Det har vært utstrakt satsning på å øke kompetansen gjennom oppkvalifisering av ansatte. Dette har en i stor grad lyktes med. Økt kompetanse vil normalt føre til høyere kostnader.
- Norheim sykehjem drifter med et pasientgrunnlag og driftsform som er mer kompetansekrevene enn snittet ellers. Årsverkene der er i snitt nesten 0,2 mill kr dyrere enn snittet for alle sykehjemmene.
- De ordinære somatiske hjemmetjenestene er skilt fra psykisk helse og (ROP) rus, ambulerende miljøarbeidertjeneste er også en egen selvstendig enhet adskilt fra de andre. Denne organiseringen er svakt forenlig med krav til samordning og tverrfaglighet.
- I tillegg kommer at de organiserer hver sin ambulerende tjeneste på dag-kveld samt to ulike nattpatroljer (hjemmetjenestene og ROP). Dette borger ikke for muligheter til samordning og effektivitet.
- Enheter i BOM med drift på mer enn en lokasjon: Rusvikveien 3b/c, Østhusveien og Mosbronveien. Disse oppnår svakere koordineringseffekt enn de andre. De årlige merkostnadene ved dette er summarisk estimert; merkostnadene ligger i intervallet 3-4 mill kr, estimatet er usikkert basert på at disse enhetene kunne oppnådd samme grad av koordinering som snittet for de øvrige, rundt 17%.
- I BOM observeres knappe ressurser til lederstøtte. Dette sparer kommunen flere millioner på, så langt ser det ikke ut til å slå ut i økte kostnader.
- Lederstrukturen innen BOM reduserer kostnadene. 6 avdelingsledere har ansvar for 2 boliger hver uten at dette er kompensert med annen faglig ledelse i boligene, det er med andre ord flat struktur under avdelingsleder. 6 innsparte lederårsverk utgjør 4,8 – 6 mill kr.
- Bygningen som huser Norheim sykehjem har fysisk adskilte avdelinger/etasjer. Dette bidrar til økte kostnader til nattevakter og fravær av samhandling på tvers av avdelingene på dagtid. Nattevaktskostnadene er minimum 4 mill kr høyere enn nødvendig (2 mill pr nattevaktsordning).

I rapporten til Devold kommer det frem høye kostnader som følge av rause vedtak for brukere med hjemmetjeneste. Anslaget til Devold er 40-45 mill kr. Videre mener Devold at sykehjemmene har en bemanning som jevnt over ligger 2 – 3 årsverk under modellberegnet nivå pr avdeling. Devold skriver at et forsiktig anslag vil være at sykehjemmene totalt sett drifter med minst 20 årsverk mindre enn de kunne hatt. Devold mener besparelsen utgjør minst 16,8 mill kr. Devold mener at BOM drifter med en samlet koordineringseffekt på 16,8%. Devold beregner den årlige økonomiske effekten av dette til 33,9 mill kr. Devold skriver at samlet økonomisk effekt av påvist nøkternt forbruk utgjør drøyt 80 mill kr. Drifts- og ressursanalysen er vedlagt saken.

Administrasjonens videre arbeid

Den 19. mai hadde Rune Devold gjennomgang med rapporten med ledelsen i omsorg, bestillerkontoret, tillitsvalgte og verneombud. I samlingen startet en planlegging av videre arbeid med de ulike funnene i rapporten.

Rune Devold presenterer sin rapport i kommunestyremøte 19. september.

Rådmannens kommentarer

Rådmannen er tilfreds med at hovedfunnet i rapporten sier at kommunen har høy produktivitet, og deler bekymringen for at tjenestenivået i hjemmetjenesten er for høyt til å være bærekraftig fremover.

Rapporten gir et godt bilde over de mulighetsområdene det er i sektor omsorg. Administrasjonen vil se på hvilke av tiltakene/områdene en mener er mest formålstjenlig å jobbe videre med.

Rådmannen vil vurdere de enkelte forslagene og evt komme tilbake med saker eller omtale forslagene i budsjettet for 2023.

Vedlegg:

1149 Rapport 2022-04-17

Saksbehandler: Jakob Bråtå

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
017/22	Hovedutvalg helse og omsorg	15.06.2022
072/22	Formannskapet	29.08.2022
076/22	Kommunestyret	19.09.2022

Barneverntjenesten - tilstandsrapport 2021

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret tar rapporten «Kvalitetsrapport fra Barneverntjenesten for Karmøy og Bokn 2021» til orientering.

Hovedutvalg helse og omsorg 15.06.2022:

Behandling:

Barnevernsleder Jakob Bråtå presenterte resultatet fra tilstandsrapporten innledningsvis i forkant av behandlingen av saken.

Innstilling enstemmig vedtatt.

HHO- 017/22 Vedtak:

Kommunestyret tar rapporten «Kvalitetsrapport fra Barneverntjenesten for Karmøy og Bokn 2021» til orientering.

Formannskapet 29.08.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 072/22 Vedtak:

Kommunestyret tar rapporten «Kvalitetsrapport fra Barneverntjenesten for Karmøy og Bokn 2021» til orientering.

Saksutredning

Fra 1.1.2021 ble det lovbestemt at kommunestyret minst én gang i året skal få en redegjørelse om

tilstanden i barneverntjenesten (bvl § 2-1 nytt åttende ledd).

Kommunens øverste politiske og administrative ledelse har det overordnede ansvaret for at barneverntjenesten forvaltes i tråd med gjeldende regelverk og at tjenestene er forsvarlige.

Kommunen har ansvar for styringen av barnevernet og for å ha en systematisk kontroll som sikrer at den kommunale barnevernstjenesten utfører sitt arbeid i tråd med regelverket, slik at barn og familier får den hjelpen de har behov for. Både kommuneloven og barnevernloven har bestemmelser som skal sikre dette.

Tilstandsrapport gir både politikere, kommuneansatte og befolkningen innsikt i hvordan barnevernet jobber, og hvilke problemstillinger tjenesten møter. Videre kan tilstandsrapporten legge grunnlaget for dialog om prioriteringer og forventninger. Rapporten vil også bidra til mer åpenhet og innsikt i barnevernets arbeid.

Barneverntjenesten har i flere år lagt frem en form for tilstandsrapport til Hovedutvalg for omsorg en gang i året. Fokuset har vært med bakgrunn i fakta fra Kostra-rapportering. Dette har vært viktig styringsinformasjon for både administrasjonen og politisk utvalg. Nå er altså Tilstandsrapportering lovpålagt, og det skal fremlegges for kommunestyret.

Tilstandsrapporten vedlegges saken.

Rådmannens vurdering og tilråding

Rådmannen vurderer tilstanden i barneverntjenesten i Karmøy og Bokn som god.

Barneverntjenesten er en velfungerende virksomhet som drifter godt i tråd med kravene i barnevernloven og øvrige rammer for virksomheten med barnets beste i fokus. Det jobbes strukturert, personellet har høy faglighet og det er også god stabilitet i bemanningen.

Rådmannen tilrår at kommunestyret tar tilstandsrapporten «Kvalitetsrapport fra Barneverntjenesten for Karmøy og Bokn 2021» til orientering.

Vedlegg:

Kvalitetsrapport fra barneverntjenesten 2021

Saksbehandler: Sindre Nygaard

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
077/22	Kommunestyret	19.09.2022

Gnr. 64, bnr. 816 - Forlengelse av festekontrakt

1. Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmann gis fullmakt til å inngå ny festeavtale med Åsebøen FUS Barnehage AS.

Saksutredning

Sammendrag

Åsebøen FUS Barnehage AS ønsker utvidelse av eksisterende festekontrakt i forbindelse med utbygging. Ved opptak av lån fra husbanken stilles det krav til at festekontrakten minst svare til resten av lånets løpetid med tillegg av fem år etter midlertidig brukstillatelse/ferdigattest er gitt. Lånetaker har oppgitt nedbetalingsplan på 30 år.

Åsebøen FUS Barnehage AS ønsker å endre festekontraktens utløp fra år 2043 til år 2058 (Dvs. 36 år regnet fra år 2022 = 1 års byggetid + det nye Husbanklånets løpetid 30 år + 5 år).

Bakgrunn for saken

Saks- og faktaopplysninger

Fester har oppført barnehagebygg på eiendommen, og festeeiendommen drives i sin helhet med barnehageformål. Husbanken har pant i festeretten. Festekontrakten har løpetid på 36 år gjeldende fra 01.06.2007 og utløper 01.06.2043.

Kommunestyret i Karmøy vedtok 22.03.2021 endring av detaljreguleringsplan «Planid. 3048 Åsebøen barnehage – gnr. 64 bnr. 816 mfl.» ved å omregulere nabotomten gnr. 64 bnr. 384 fra bolig til barnehageformål (område BHA2) slik at det er mulig å utvide eksisterende barnehage.

Åsebøen Fus Barnehage AS har sendt søknad om finansiering for utvidelse av eksisterende barnehage som er under behandling i Husbanken. Karmøy kommune v/ Barnehagesjefens stab har anbefalt Husbanksøknaden med utvidelsen 02.12.2020 (vedlegg 02)

Det er gitt dispensasjon for arealnormen for lekeareal senest 20.04.2021 fra Karmøy kommune v/ Barnehagesjefens stab i påvente av utvidelse av barnehagen (vedlegg 03).

Husbanken fikk ny ramme for lån til barnehager etter revidert nasjonalbudsjett i juni 2021, og lånesøknaden for utvidelsesprosjektet er tatt opp til behandling. Det er signalisert at barnehageprosjektet vil få lånetilsagn. Imidlertid krever Husbanken pant for det nye lånet i

eksisterende festetomt gnr. 64 bnr. 816, i tillegg til eiendommene som eies direkte av Åsebøen FUS Barnehage AS:

- Så lenge Husbanken har pantelån som hviler på eiendommen, skal festekontrakten minst svare til resten av lånets løpetid med tillegg av fem år. Dette regnes fra dato som lånet utbetales som vil tilsis ca. 6 måneder etter at det er gitt midlertidig brukstillatelse / ferdigattest for nybygg barnehage. Husbanklånets løpetid vil være 30 år.
- Det skal komme fram av festekontrakten at den ikke kan sies opp, heves eller avvikles på annen måte, uten samtykke fra Husbanken.
- Festekontrakten skal tinglyses. For å kunne realisere utvidelsen av eksisterende barnehage, innebærer dette at det må tinglyses nye vilkår til eksisterende festekontrakt.

Vurdering

For å sikre Åsebøen FUS barnehage AS en sikkert og fremtidig drift anser vi det som hensiktsmessig å inngå en ny festeavtale på følgende vilkår.

Vederlag endres til kr. 200.000 per år med årlig indeksregulering. Første gang 01.01.23.

1. Festekontraktens utløp endres fra år 2043 til år 2058 (Dvs. 36 år regnet fra år 2022 = 1 års byggetid + det nye Husbanklånets løpetid 30 år + 5 år).
2. Så lenge det hviler pant til fordel for Husbanken på festeeiendommen, kan ikke festekontrakten sies opp, heves eller avvikles på annen måte, uten samtykke fra Husbanken.
3. Festekontrakten med nye vilkår skal tinglyses.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen gis fullmakt til å inngå ny festekontrakt i henhold til vedtak.

Vedlegg:

Søknad om forlengelse av festekontrakt gnr 64 bnr 816

Kopi festekontrakt - Vedlegg 1

Barnehagesjefens stab - Dispensasjon arealnorm - Vedlegg 3

Barnehagesjefens stab - Anbefaling av Husbanksøknad - Vedlegg 2

Saksbehandler: Bergitte Hatteland Flatebø

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
081/22	Hovedutvalg teknisk og miljø	21.06.2022
078/22	Kommunestyret	19.09.2022

Plan 3042 - sluttbehandling - Ytraland industriområde/Sundvegen 561 - 74/77 mfl. - detaljregulering

Karmøy kommunens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar detaljregulering 3042 for Ytraland industriområde med tilhørende reguleringsbestemmelser (vist på kart sist datert 21.06.22.), jf. plan- og bygningslovens § 12-12.
2. Planen kunngjøres og grunneiere og rettighetshavere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg teknisk og miljø - 21.06.2022 - 081/22

1. Kommunestyret vedtar detaljregulering 3042 for Ytraland industriområde med tilhørende reguleringsbestemmelser (vist på kart sist datert 21.06.22.), jf. plan- og bygningslovens § 12-12.
2. Planen kunngjøres og grunneiere og rettighetshavere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

Hovedutvalg teknisk og miljø 21.06.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HTM- 081/22 Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar detaljregulering 3042 for Ytraland industriområde med tilhørende reguleringsbestemmelser (vist på kart sist datert 21.06.22.), jf. plan- og bygningslovens § 12-12.
2. Planen kunngjøres og grunneiere og rettighetshavere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

SAKSREMLEGG:

RH Oppmåling har på vegne av OKK-Invest AS ved Ove Kenneth Kvalavåg utarbeidet forslag til privat reguleringsplan for plan 3042 Ytraland industriområde.

Formålet med planen er å få eksisterende industriområde, som ligger i et LNFR-område – og som delvis består av ulovlig oppførte bygg – regulert til industri/lager slik at området fortsatt kan brukes, og at ulovlige bygg kan godkjennes i etterfølgende byggesøknadsprosesser. En av hovedproblemstillingene, i tillegg til at dagens aktivitet ikke er i tråd med overordnet plan/mangler reguleringsplan, er at området er tilknyttet en vann- og spillvannsledning som tilhører kommunen ved Borgaredalen miljøpark. Kapasitet på vannledning og spillvannsledning har vært et gjentakende problem i flere år, som kommunen nå ønsker å få regulert og avklart. Planforslaget omfatter et areal på ca. 11,6 daa.

OVERORDNA PLANER:

Planforslaget omfatter arealer som i kommuneplanen er vist til LNFR.

I henhold til Regional plan for samordnet areal og transport på Haugalandet, er plassering i tråd med føringene gitt i kapittel 4.4.1 Lokalisering av næringsvirksomheter, kategori C, men plasseringen ligger ikke langs hovedveinettet. Industriområdet er fjernt fra annen bebyggelse, og egner seg for ikke-besøksintensiv industri, slik som f.eks. lagerformål med tungt utstyr som kan virke støyende/sjenerende på naboer.

EKSISTERENDE FORHOLD:

Reguleringsplan:

Planområdet er uregulert.

Vann, avløp, overvann/flomvei, brannvann og renovasjon:

Kommunen ved sektor VAR/Borgaredalen miljøpark, har en egen vannledning som går til planområdet (til pumpehus driftet av kommunen) og en spillvannsledning fra Borgaredalen miljøpark som går gjennom planområdet ut i sjø. Disse ledningene driftes av miljøparken, og er ikke en del av det offentlige vann- og avløpsnettverket, selv om vannet i ledningen kommer fra det offentlige anlegget via Borgaredalen. Spillvannsledningen er utløp for sigevann fra Borgaredalen miljøpark og det tas jevnlig prøver at sigevannet.

Flere av dagens bygg, både godkjente og ikke-godkjente bygg, er tilknyttet vann- og spillvannsledningene gjennom rørleggermeldinger. Rørleggermeldingene er godkjente, men er delvis basert på uriktig informasjon fra daværende søker, da rørleggermeldingene ble sendt inn.

Fra Borgaredalen miljøpark sin side, har det tidvis vært et problem at vannkapasiteten til miljøparken har vært mangelfull, på grunn av at industriområdet har brukt mye vann. Spillvannsledningen er i utgangspunktet ikke ment som avløpsledning, men fungerer som dette for industriområdet. Kapasitet og kontroll på utslipp via Borgaredalen miljøpark sin spillvannsledning har også vært en utfordring. En målsetning med reguleringsplanarbeidet har derfor vært å avklare videre bruk av vann, og bruk av spillvannsledningen.

Annet (eksisterende bebyggelse mv.):

Kommunen var positiv til å få regulert området, da området allerede var godkjent planert og med et godkjent bygg, samt at området ble brukt av KHV, som var en større hjørnesteinsbedrift i kommunen med mange ansatte. Underveis i planprosessen ble selskapet slått konkurs. Eiendommen som ligger innenfor planområdet, ble fraskilt KHV før konkursen, og er derfor videreført gjennom Plan-Invest AS.

I dag er området derfor mindre viktig med tanke på arbeidsplasser enn det var ved oppstartstidspunktet.

Det er hekkende hubro i nærheten av området. Det er derfor utarbeidet en konsekvensutredning for å avklare om regulert formål kan fungere i nærheten av en hubro-lokalitet. Det er i den sammenheng lagt vekt på at næringsområdet har eksistert i mange år, og at Borgaredalen miljøpark også ligger i nærheten av hekkeområdet for hubro.

Sundvegen – som er adkomstvei til industriområdet – er tidvis smal. Det er derfor utarbeidet en konsekvensutredning for å avklare forventet mertrafikk og utfordringer mtp. veisystemet.

Selv om planområdet ligger i et LNF-område, er hele planområdet for lengst opparbeidet og planert som industriområde, godkjent både gjennom plan- og bygningsloven og jordloven. Landbruksinteressene er derfor fraværende innenfor planområdet.

PLANFORSLAGET:

Generelt:

Planen legger opp til at eksisterende 5 av 6 bygg skal kunne bestå, mens et bygg skal rives. Det åpnes ikke for økning i bebyggelse. Hver bygning utgjør et bestemmelsesområde i plankartet. Bygning i bestemmelsesområdene #1, #4 og #5 skal brukes til kontor/lager, bygning i bestemmelsesområdene #2 og #3 skal brukes til lager. Innenfor bestemmelsesområde #6 skal det oppføres en privat vanntank fra et grunnvannsborehull.

Det tillates kun etablering av industri med tilhørende anlegg. Industrien skal bestå av lager/logistikk med parkering, og det tillates ikke servicebedrifter. Dermed sikrer planen lav besøksintensiv drift. Kontor er kun tillatt i tilknytning til industridriften. Det er ikke tillatt med generell kontorvirksomhet.

Det er ikke tillatt å etablere virksomhet i området som overstiger 50 dBA på dagtid (06-18), 45 dBA på kveldstid (18-22) og helligdager samt 40dBA om natten.

I tillegg har kommunen en pumpestasjon i området, og en eksisterende bod tillates brukt til renovasjonspunkt. Hele området skal gjerdes inn. Privatrettslige avtaler sikrer adkomst for kommunen og ev. andre grunneiere som trenger adkomst gjennom området.

Sakshistorikk:

I 2004 ble det gitt tillatelse etter jordloven for fradeling av to parseller fra en landbrukseiendom, som lå i tilknytning til en eksisterende bedrift på Ytraland. Samme år ble det også gitt dispensasjon fra LNFR-formål for samme areal (samt areal rundt eksisterende industribygg) til industriformål, totalt 5,6 daa. I 2004 ble det dessuten gitt tillatelse til planering av deler av det nordre området.

De to byggene i det sørøstre hjørnet (gnr. 74/77) er godkjente til næringsformål. Det er fire ulovlige oppførte bygg nord på området. Selv om disse byggene fjernes, er mesteparten av arealet likevel godkjent planert og brukt til parkering/lager. Kommunen har også et kommunalteknisk bygg innenfor planområdet.

Det har vært noe bygg/anlegg like utenfor plangrensene, som enten er ryddet opp i eller skal ryddes opp i. Disse skal ikke være en del av reguleringsplanen for industriformål.

Vann, avløp, overvann/flomvei, brannvann og renovasjon:

Det er stor avstand til offentlig vann- og avløpsnett, og dermed sannsynlig at en slik tilknytning vil være kostbar å gjennomføre. Det er derfor sett på andre løsninger.

Vannforsyning:

4 av 5 bygg skal fortsatt være tilknyttet Borgaredalen miljøpark sin vannledning. Det femte bygget (#3 i plankartet) skal forsynes med vann fra privat vanntank (fra #6 i plankartet). Dette er først og fremst for å forsyne vann til utvendig spyleplass. All utvendig vannforbruk skal skje gjennom privat vann som ikke kommer via vannledning fra Borgaredalen miljøpark. Disse to vannforsyningsystemene skal være helt adskilt.

Kommunen vil inngå privatrettslig avtale som regulerer vannforbruket fra Borgaredalen miljøpark sin vannledning. Ved etablering av privat vanntank fra borehull, antas det at forbruket fra kommunens vannledning reduseres. Det kan uansett ikke forventes at forbruket via denne ledningen kan økes. En eventuell utvidelse av bygningsmassen utover bestemmelsesområde #1-5 vil utløse krav om at vannforsyning skal være sikret iht. PBL § 27-1. Da må vannforsyning etableres gjennom nye private anlegg, eller tilkobling til offentlig vannanlegg. Planen åpner for øvrig ikke opp for utvidelse – kravet er likevel satt for å tydeliggjøre konsekvenser at en ev. fremtidig utvidelse.

På grunn av dagens begrensete vannforsyning, vil dette gi begrensende føringer for hvilken drift og virksomhet som kan etableres innenfor planområdet. Dette er et forhold som kommunen anser formålstjenlig, da det ikke er ønskelig å oppskalere industrivirksomheten ut over dagens forhold.

Avløp/spillvann:

Området knyttes til eksisterende spillvannsledning, eid og driftet av Borgaredalen miljøpark (kommunal virksomhet). Det er begrenset kapasitet på spillvannsledningen. Det tillates kun en utvendig spyleplass, og denne må være under tak for å hindre regnvann inn i spillvannsledningen. Ved utvidelse av bygningsmassen ut over det planen gir grunnlag for, vil det være krav om at bortledning av avløpsvann skal være sikret iht. PBL § 27-2, noe som ev. betyr tilknytning til det offentlige avløpsnett. Planen åpner for øvrig ikke opp for utvidelse – kravet er likevel satt for å tydeliggjøre konsekvenser at en ev. fremtidig utvidelse.

Eksisterende privat kommunalt eid sigevannsledning skal ikke merbelastes med sanitærvann ut over dagens belastning. Også dette vil gi begrensende føringer for hvilken drift og virksomhet som kan etableres innenfor planområdet, og som kommunen – på lik linje som for vannforsyning - anser formålstjenlig, da det ikke er ønskelig å oppskalere industrivirksomheten ut over dagens forhold.

Overvann/flomvei:

Overvann er vist i skisse til teknisk plan. Det eksisterer overvann godkjent i rørleggermelding på det øvre området, og skissen viser fremtidig løsning hvis nedre område asfalteres. Rent overvann fra planområdet går direkte til bekk. Ved etablering av tiltak som kan medføre forurensning av overvann, må det komme frem av søknad om godkjenning av tiltak. En evt. fremtidig økning i avrenning må fordrøyes. Planbestemmelse ivaretar dette.

Alt overvann går til bekk som føres videre via stikkrenne under Sundvegen, derfra et kort strekk ned til sjøen. Stikkrennen er et 1000 mm betongrør. Fagkyndig har utført en kapasitetsberegning med hensyn til nedslagsfelt. Se skisse til teknisk plan for mer beskrivelse.

Det eksisterer allerede i dag en godkjent vaskeplass som har oljeutskiller på øvre område som er tilkoblet spillvann. Oljeutskiller og nedslagsfelt til oljeutskiller skal skjermes for nedbør. Eventuelle nye oljeutskillere eller utvidelse av avrenning til eksisterende oljeutskiller vil utløse krav om påkobling til et avløpsanlegg. Alternative løsninger kan være privat utslipp eller utbygging av kommunalt avløpsnett iht. PBL § 18-1. Da planen ikke åpner for utvidelser, må dette ev. skje gjennom en reguleringsendring/dispensasjon.

Brannvann:

Planområdet har ikke brannvanndekning, og ved godkjenning av nye byggetiltak må brannvannskapasitet vurderes i tråd med teknisk forskrift. Valgt løsning må komme frem i en evt. teknisk plan.

Skisse til teknisk plan viser at en skal etablere vanntank for brannslukking og vann til utendørs bruk. Vann skal hentes fra privat borehullkilde. Det er regulert i bestemmelsesområdet #6 som avsettes til tank. Brannvann må sikres før godkjennelse av de per i dag ulovlig oppførte byggene.

Barn og unge og folkehelse:

Området ligger langt fra boligbebyggelse og er allerede etablert som et industri/lagerområde. Det er i konsekvensutredning for trafikk anslått en nedgang i trafikk ift. drift i 2018 gitt dagens situasjon, og en eventuell ubetydelig framtidig vekst i trafikk. Samtidig blir siktforholdene i avkjørsel inn til planområdet utbedret (siktlinjer). Dette forutsetter en faktisk reduksjon av fartsgrensen fra 80 til 60 km/t ved avkjørsel fra planområdet, som fylkeskommunen har gitt positive signaler om å kunne gjennomføre. Det antas derfor at planen ikke medfører negative konsekvenser for barn og unge.

Veibelastning på Sundvegen får ingen vekst iht. konsekvensutredning for trafikk. Det må påregnes at mye av trafikkbelastningen på Sundvegen, også mtp. tungtransport, kommer fra Borgaredalen miljøpark.

Manglende busstilbud og fravær av g/s-vei fram til planområdet, bidrar til at planen fremmer bilbruk foran sykkel/gange, og planforslaget fremmer derfor ikke folkehelsen. Det er imidlertid i dag en bussrute forbi området (som ikke fantes ved planoppstart) som gir en viss mulighet for bruk av buss til/fra industriområdet.

Positive faktor:

Planen etablerer siktlinjer ved avkjørsel, dette fører til økt sikkerhet langs Sundvegen. I tillegg sperres industriområdet av for å unngå uønskede hendelser.

Konsekvensutredninger:

Konsekvensutredningene er samlet i ett dokument, men er utarbeidet av RH Oppmåling (trafikk, og samlet vurdering) og Ecofact (naturmangfold og naturressurser).

Planarbeidet har pågått over lang tid, og konsekvensutredningene er derfor fra 2019. Det står her nevnt om bygging av ny hall vest i planområdet (på nedre del av det planerte området nærmeste fylkesveien). Dette har forslagsstiller i ettertid gått bort i fra, slik at planen ikke legger opp til nye bygg innenfor planområdet, heller en reduksjon (1 bygg skal fjernes). Til gjengjeld skal det anlegges en vanntank for privat vann med vannforsyning fra et borehull.

Kommunen har sjekket Naturbase og finner ikke ny informasjon som tilsier at konsekvensutredningene fra 2019 ikke fremdeles kan legges til grunn. Vest for våtmarka, sør for planområdet, er det høsten 2021 observert ei vannrikse (fugl). Vannriksa oppholder seg i våtmarksområdet, og ikke på selve industriområdet som ligger høyere opp i terrenget nord for våtmarka. Kommunen vurderer at nærhet til industriområdet har lite betydning for vannriksa, også fordi industriområdet har eksistert i mange år, forut for registrering av arten høsten 2021.

Kommunen viser til vurderingene gjort av fagkyndig vedrørende naturmangfoldlovens §§ 8-12 under, og slutter seg til de vurderingene som er gjort.

Deler av samlet konsekvensutredning og del-konsekvensutredning for naturmangfold er unntatt offentligheten, jf. § 24, tredje ledd 2. punktum. Dette gjelder opplysninger som letter gjennomføring av handlinger som kan skade deler av miljøet som er særlig utsatt, eller truet av utrydding (hubro).

Utvalgt informasjon om nærmere stedsangivelse er derfor sladdet i konsekvensutredningen.

Naturmangfold:

Selve planområdet har liten verdi for flora, men planområdet grenser til en større, sammenhengende kystlynghei, som er en naturtype som er rødlista som sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken, 2018).

Det er også hekkende hubro i nærheten av området, som er rødlista som sterkt truet (EN) på den Norske rødlista for arter (Henriksen og Hilmo, 2015). Den har samme status på den Norske rødlista for arter i 2021.

I konsekvensutredningen er 0-alternativet tatt utgangspunkt i drift i 2018, selv om området ikke er regulert til industriformål, og flere bygg var ulovlig oppført. Området var imidlertid lovlig planert og fradelte til nærings/industriformål, også med lovlig oppført bygg i sør. Hva som da kan regnes som et korrekt 0-alternativ, kan være vanskelig å avgjøre. Virksomheten har pågått over lang tid, og eventuelle negative faktorer for naturmangfoldet (særlig mtp. hubro), er vanskelig å avgjøre om skyldes lovlig bruk av arealet til industrivirksomhet, eller drift basert på delvis ulovlig oppførte bygg. Administrasjonen har derfor lagt vekt på at planen bidrar til reduksjon i bygningsmasse, inngjerding, og regulering av både støyningrensere og type virksomhet. Det tillates ikke annet enn industri i form av lagerfunksjoner med tilhørende kontorer, som har lav besøksintensivitet.

Avbøtende tiltak:

Det er ingen aktuelle, avbøtende tiltak, siden konsekvensen på naturmangfoldet er vurdert som ubetydelig.

Vurderinger etter naturmangfoldlovens §§ 8-12:

Naturmangfoldlovens §§ 8 - 12 inneholder retningslinjer for å forhindre tap av biologisk mangfold ved inngrep i naturområder. De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven (§§ 8-12) skal legges til grunn både ved saksforberedelse og når en treffer beslutninger, jmfør naturmangfoldlovens § 7. Under følger en gjennomgang av de aktuelle paragrafene, sett opp mot det planlagte tiltaket.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.»

Eksisterende kunnskap på hubro er hentet fra både Viltbasen og fra personlig kommunikasjon med lokalkjent som har kartlagt hubro i området (Bjørn Arne Hveding, pers. medd., 16. desember 2019), og kunnskapsgrunnlaget for hubro vurderes derfor som godt. Siden det ikke er utført ny kartlegging i området er det likevel vanskelig å ha en total oversikt over arts- og naturmangfoldet i området.

Kunnskapsgrunnlaget må imidlertid ses i sammenheng med sakens karakter og risiko for å skade på naturmangfoldet. I lys av tiltakets påvirkningsgrad, samt nærområdets (kystlyngheias) karakter (mange potensielle hekke- og næringsområder for både hubro og gjøk) og utbredelse, vurderes denne mangelen ikke å være avgjørende for å belyse tiltakets konsekvenser for naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe

forvaltningstiltak.»

§ 9 sees i sammenheng med § 8 (kunnskapsgrunnlaget) og at det før inngrep i naturen skal foreligge tilstrekkelig kunnskap om naturverdier som vil influeres av tiltaket, også i arealer som går utover selve plangrensen. Med grunnlag i kunnskapsgrunnlag og tiltakets karakter, vurderes det ikke å foreligge en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

§ 10 sikrer at flere inngrep vurderes samlet i forhold til eventuelle negative konsekvenser for naturområder og økosystem. Med grunnlag i tiltakets karakter og det faktum at tiltaket er vurdert å ha ubetydelig konsekvens, er gjeldende paragraf lite aktuell i vurdering av tiltaket.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

«Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.»

Tiltaket vil i tilknytning til planområdets avgrensning ikke ha noen konsekvens for verdifulle naturforekomster. Aktuell paragraf vil allikevel være gjeldende med alt arbeid i tilknytning til den aktuelle anleggsprosessen, og vil omfatte skader på naturmiljøet utenfor planområdet hvis tiltakshaver bærer skyld. Dette gjelder i særlig grad den tilgrensende kystlyngheia, og de arter (hubro og gjøk) som er knyttet til denne.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

«For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.»

Under byggearbeidet bør det etter beste evne unngås unødig skade på naturmiljøet. Siden det aktuelle tiltaket ikke vil føre til endret bruk eller ekstra belastning, er kravet i paragrafen oppfylt. Dette gitt at tiltaket ikke overskrider plangrensene gitt i detaljplanen.

Kravene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 blir oppfylt.

Økonomiske konsekvenser:

Borgaredalen miljøpark (som kommunal virksomhet) må inngå privatrettslige avtaler med eiere av industriområdet om fremtidig bruk av vann- og spillvannsledningen, samt tinglyste avtaler om veiretter til og gjennom planområdet.

Avvik fra kommunale, regionale og statlige normer:

Frisikt i avkjørsel til industriområdet er lavere enn dagens fartsgrense på 80 km/t har krav om. Overgang av fartsgrense fra 60 km/t til 80 km/t skjer rett før avkjørselen, hvis man kommer fra sør og kjører nordover. Fagkyndig har bekreftet at Statens vegvesen og fylkeskommunen kan tillate at fartsgrensen (skilt) kan flyttes til nord for avkjørselen, for å kunne ha lavere krav til frisikt i avkjørselen. Flytting av fartsgrenseskilt kan ikke reguleres, men forutsettes gjennomført etter planfasen. Siktlinjene er i henhold til regionale normer for 60 km/t fartsgrense.

SAKSBEHANDLING:

Forslag til reguleringsplan ble behandlet av hovedutvalg teknisk og miljø 1.gang i møte den 15.03.22.

– sak 033/22, og følgende vedtak ble fattet:

Hovedutvalg teknisk og miljø vedtar ved 1. gangsbehandling at forslag til detaljreguleringsplan 3042 Yttraland industriområde – gnr. 74/77 mfl., datert 15.02.22, legges ut til offentlig ettersyn. Berørte grunneiere varsles, jf. plan- og bygningsloven § 5-2 og § 12-10.

Planforslaget har vært utlagt til offentlig ettersyn i tidsrommet 29.03.22-10.05.22.

Følgende uttalelser er kommet inn etter offentlig ettersyn:

A: Offentlige myndigheter

1. Rogaland fylkeskommune, Plan-, miljø og samfunnsavd 05.05.22
2. Statsforvalteren i Rogaland 03.05.22
3. Statens vegvesen 02.05.22
4. Direktoratet for mineralforvaltning 21.04.22
5. Mattilsynet 20.04.22
6. Haugaland brann og redning IKS... 11.04.22

De innkomne uttalelsene er vurdert og vedlagt.

For sammendrag og vurdering, se vedlegget «Merknadsvurdering».

RÅDMANNEN SIN VURDERING:

Forslag til reguleringsplan er behandlet i samsvar med bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Det foreligger ikke innsigelse fra fylkeskommune eller statlig fagmyndighet, og planen kan godkjennes av kommunestyret.

Høringsrunden har ikke avdekket vesentlige konflikter knyttet til planforslaget. Rådmannen vil i denne sammenheng vise til vedlagt «Merknadsvurdering».

Det er gjort følgende endringer i planforslaget etter offentlig ettersyn:

- Mindre justering av planbestemmelser tilknyttet Borgardalen avfallsanlegg. Endringer i rødt:

§ 3 Utbygging av samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur skal kun skje i henhold til godkjent teknisk plan.

Ved utvidelse av bygningsmassen ut over det planen gir grunnlag for, vil det være krav om at vannforsyningen skal være sikret iht. PBL § 27-1. Det tillates ikke i bestemmelsesområde #3 tilknytning til vannledning tilhørende Borgardalen avfallsanlegg. Denne er ikke en del av det kommunale vannforsyningsanlegget.

Ved utvidelse av bygningsmassen ut over det planen gir grunnlag for, vil det være krav om at bortledning av avløpsvann skal være sikret iht. PBL § 27-2.

Eksisterende sigevannsledning fra Borgardalen avfallsanlegg skal ikke merbelastes med sanitærvann ut over dagens belastning.

Vassdrag skal ikke merbelastes som følge av økt avrenning fra tette flater. Plan for overvannshåndtering og utforming/dimensjonering av fordrøyningsanlegg skal vedlegges byggesak eller teknisk plan.

§ 19 Alt utendørs vannforbruk, til blant annet spyleplass og brannvann, må komme fra egen brønn/tank og skal være fysisk skilt vannledning tilhørende Borgardalen avfallsanlegg.

Det tillates kun 1 spyleplass. Spyleplassen skal være under tak.

Oljeutskiller og nedslagsfelt til oljeutskiller skal skjermes for nedbør. Eventuelle nye oljeutskillere eller utvidelse av avrenning til eksisterende oljeutskiller vil utløse krav om påkobling til **annet** avløpsanlegg.

Alternative løsninger kan være privat utslipp eller utbygging av kommunalt vann- og avløpsnett iht. PBL § 18-1.

- Lagt inn annen veggrunn-grøntareal med en bredde på 3 meter langs fv. 4826, nord for f KV1, iht. krav om sikkerhetszone i Håndbok N101 og uttalelser fra Rogaland fylkeskommune og Statens vegvesen. Følgende planbestemmelse er lagt inn for formålet:

§ 25 Annen veggrunn kan være rabatter, fyllinger og skjæringer, siktsoner mot vegkryss mv. Arealene skal matjorddekkes og tilsås med plen eller annen lav vegetasjon.

Forslag til reguleringsplan følger i hovedtrekk opp dagens forhold innenfor planområdet, selv om dette er i strid med kommuneplanens arealdel. Det har vært kommunens ønske om å få virksomheten til å bli regulert, og dermed ha bedre styring på utvikling av området. I planarbeidet har det vært lagt vekt på at planforslaget ikke skal medføre økt aktivitet enn det som allerede er der, og at vann, avløp, brannvannsikring og overvann skal sikres gjennom etterfølgende teknisk plan og byggegodkjenning.

Rådmannen sin konkrete vurdering er at planforslaget oppfyller målsetningene over, selv om det er et reelt problem at området ikke er tilknyttet offentlig eller privat vann- og avløpsnett. Dette setter store begrensninger på videre utvikling av industriområdet og bruken, et forhold som er vanskelig å regulere gjennom en reguleringsplan. Det er derfor betimelig å vurdere om området heller bør tilbakeføres til LNFR-areal, i tråd med kommuneplanens arealdel. Men med sakens historikk, allerede godkjente bygg (i sør), godkjente rørleggermeldinger og godkjente planering av arealet (etter plan- og bygningsloven og jordloven), er det vanskelig å se at området kan tilbakeføres til LNFR-formål. Administrasjonen har derfor lagt vekt på at området blir regulert og der type industrivirksomhet er begrenset med lav besøksintensivitet, og at det gjennom planarbeidet sikres bedre vann- og avløpsstyring, overvannshåndtering, friskt og brannvannløsning enn ved dagens forhold.

Det er i denne gjennomgangen ikke foreslått endringer i planforslaget som betinger nytt offentlig ettersyn. På bakgrunn av det som er sagt over, vil rådmannen anbefale at planforslaget med tilhørende bestemmelser, datert 21.06.22, godkjennes.

Vedlegg:

Planbestemmelser - Plan 3042 - Sluttbehandling

Oversiktskart

Plankart - Plan 3042-htm2

Kommuneplan - utsnitt

Planbeskrivelse - Plan 3042 - Sluttbehandling

ROS-analyse

Situasjonsplan

VA skisse
Skisse til brannvannløsning
Konsekvensutredning
Diverse vedlegg - kart og avklaringer
Merknadsvurdering - plan 3042 - Sluttbehandling
Uttalelse fra Mattilsynet
Uttalelse fra Haugaland brann og redning IKS - Ytraland industripark Planid 3042
Uttalelse fra Statsforvalteren i Rogaland
Uttalelse fra Rogaland fylkeskommune
Uttalelse fra Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
Uttalelse fra Statens vegvesen
Merknader til oppstart samlet

Saksbehandler: Yvonne S. Løvseth

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
080/22	Hovedutvalg teknisk og miljø	21.06.2022
079/22	Kommunestyret	19.09.2022

Plan 5101 - sluttbehandling - Stølsbakken - detaljregulering

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar detaljregulering 5101 for Stølsbakken med tilhørende reguleringsbestemmelser (vist på kart sist datert 23.08.22), jf. plan- og bygningslovens § 12-12.
2. Planen kunngjøres og grunneiere og rettighetshavere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg teknisk og miljø - 21.06.2022 - 080/22

1. Kommunestyret vedtar detaljregulering 5101 for Stølsbakken med tilhørende reguleringsbestemmelser (vist på kart sist datert 23.08.22), jf. plan- og bygningslovens § 12-12.
2. Planen kunngjøres og grunneiere og rettighetshavere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

Hovedutvalg teknisk og miljø 21.06.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HTM- 080/22 Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar detaljregulering 5101 for Stølsbakken med tilhørende reguleringsbestemmelser (vist på kart sist datert 23.08.22), jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

2. Planen kunngjøres og grunneiere og rettighetshavere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

Sammendrag

Formålet med planen er å tilrettelegge for 3 stk. eneboliger og ivareta automatisk fredet kulturminne. Planforslaget omfatter et areal på ca. 4,4 daa. Kulturminnet er en gravhaug med høy verneverdi. Dette legger føringer for utforming av planforslaget, og videre for planlagt bebyggelse innenfor planens boligområde. Byggehøyde er vist i plankart og angitt i planbestemmelsene. Antall enheter er basert på en vurdering av hva som vil være minst skjemmende mot kulturminnet. Planområdet ligger i Stølsbakken, mellom Norheim og Spannatoppen.

Bakgrunn for saken

Saks- og faktaopplysninger

Planprosess

Varsel om igangsetting av reguleringsarbeid er gjort i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningslovens § 12-8. Frist for merknader var 14.01.21.

Forslag til reguleringsplan ble behandlet av hovedutvalg teknisk og miljø 1.gang i møte den 15.03.22. – sak 034/22, og følgende vedtak ble fattet:

1. *Hovedutvalg teknisk og miljø vedtar ved 1. gangsbehandling at administrasjonen gjør endringer i planforslaget i henhold til kommunalsjef teknisk sin vurdering og at forslag til detaljreguleringsplan 5101 for Stølsbakken, gnr/bnr 149/416, datert 15.03.22, legges ut til offentlig ettersyn etter endringer. Berørte grunneiere varsles, jf. plan- og bygningsloven § 5-2 og § 12-10.*

Planforslaget har vært utlagt til offentlig ettersyn i tidsrommet 21.03.22-10.05.22.

Planstatus

Reguleringsplaner:

Planområdet er uregulert i dag. Det grenser til detaljreguleringsplan 5015 Spannatoppen godkjent 25.03.2014 og reguleringsplan 513-2 Spanne, del av gnr 149 kons. og frittliggende bolig, godkjent 01.04.2008.

Kommuneplanen:

Området er vist til bolig i kommuneplanens arealdel.

Regionale planer:

I henhold til Regional plan for samordnet areal og transport på Haugalandet (ATP), skal området ha en utnyttelse på 2,5 boliger/daa.

Forslagsstiller

Holon Haugesund har fremmet planforslaget på vegene av JHG Eiendommer.

Eiendomsforhold

Eiendom gnr/bnr 149/416 er i privat eie. Planforslaget omfatter også et automatisk fredet kulturminne som ligger delvis på eiendom gnr/bnr 149/127, også i privat eie.

Innkome merknader / Uttalelse fra parter

Følgende uttalelser er kommet inn etter offentlig ettersyn:

A: Offentlige myndigheter

1. Rogaland fylkeskommune, plan-, miljø- og samfunnsavd. 19.05.22
2. Statsforvalteren i Rogaland 05.05.22
3. Statens vegvesen, region Vest 19.04.22
4. Haugaland brann og redning IKS... 11.04.22

B: Private og organisasjoner

Ingen merknader innkommet fra private og organisasjoner.

De innkomne uttalelsene er vurdert og vedlagt.

For sammendrag og vurdering, se vedlegget «Merknadsvurdering».

På bakgrunn av uttaler fra Statsforvalteren i Rogaland og fra fylkesdirektøren i Rogaland fylkeskommune er det gjort mindre justeringer i planbestemmelser. Endringene er spesifiseringer av planbestemmelsene.

Vurdering

FNs bærekraftsmål

For å oppnå FNs bærekraftsmål nr. 11, gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige burde det vært flere enheter i planforslaget, med en annen bygningstypologi enn enebolig. Det er allerede mange eneboliger i området.

På den annen side, oppfyller hensyn til kulturminnet at kulturminnet bidrar til lokal identitet, ivaretagelse av historien og et større sammenhengende grøntområde, som bidrar til god helse (fysisk og mental helse), og samtidig beskytter det insekter, karplanter og andre arter i engen rundt kulturminnet (bærekraftsmål nr. 3 og 15).

Økonomiske konsekvenser

Kommunen skal overta offentlig fortau for drift og vedlikehold.

Beredskap

ROS – analysen avdekker ikke hendelser hvor det må settes inn ekstra tiltak som resultat av alvorlig eller svært alvorlig risiko.

Tiltak er gjort i planen for å ivareta automatisk fredet kulturminne. Avkjørsel til vei anlegges med siktsoner.

Fortau opparbeides langs eiendommen. Dette løser ikke hele strekningen som er uten fortau i Stølsbakken, men senere prosjekter må få tilsvarende krav om fortau langs «sin» grense til veggen.

Områdets karakter, tilpasning til omgivelsene

Utnyttelsesgrad og høyder

Utnyttelsesgrad er satt til 40% i samsvar med bestemmelsene til kommuneplanens arealdel.

Høyder er satt for hver enkelt tomt slik at siktlinjer fra kulturminnet i FRI1 skal bevares. Høydene står i kart og i bestemmelser.

Estetiske kvaliteter

Boligene skal med første etasje delvis inn i terrenget. Det skal ikke oppføres støttemurer parallelt med grensen mot friområdet over 1 meter. Dette er for å unngå terrenginngrep som kan virke skjemmende på kulturminnet. Illustrasjoner av utforming av bygninger og terreng gjøres førende gjennom planbestemmelsene.

Bosetting

Bygningene skal ha samme formspråk seg imellom, men det er ikke satt krav til farge- eller materialvalg. Området er utbygd over lengre tid, med varierende hustyper og formspråk. Det er derfor ikke sett på som hensiktsmessig å kreve at nye boliger skal være innenfor et spesielt formspråk, annet enn at innad i planen skal de relatere til hverandre.

Folkehelse

Planforslaget ligger innenfor gangavstand til barneskole, barnehage, idretts- og friluftsområder og sentrumsfunksjoner. Ungdomsskole ligger på Vormedal, utenfor gangavstand.

Fylkesrådmannen har gitt faglig råd om at siden det ikke stilles krav til felles uteoppholdsareal i henhold til Areal- og transportplanen for Haugalandet, må det sikres minimum 30 kvm privat uteoppholdsareal på hver tomt. Dette er tatt med i planbestemmelsene. Dette innebærer ikke at det er krav om 30 kvm plutting eller lignende, men at der er minimum 30 kvm med plutting, hage, plen og annet som har kvaliteter som et uteoppholdsareal. Parkeringsplasser, snuplass og annet areal som asfalteres for lignende bruk regnes ikke som uteoppholdsareal.

Planforslaget omfatter ellers bare 3 boenheter, og antas å ha liten innvirkning på folkehelsen og

kriminalitetsforebygging.

Barn og unge

Ved tre enheter er det ikke krav til lekeplass i planforslaget. Det er 50 meter til nærmeste lekeplass, og 300 meter til nærmeste ball – løkke.

Stølsbakken er skolevei, og vei til idrettsanlegget på Norheim, samt til friområdet Moksheimskogen. Stølsbakken er stengt for gjennomkjøring i nord ved miljøgata Spannavegen, men mangler fortau i østlig del. Planforslaget har krav til opparbeiding av fortau langs sin del av Stølsbakken.

3 enheter vil ha liten innvirkning på dekningsgraden i barnehager og skoler i området, som for øvrig har ledig kapasitet.

Universell utforming

Bygninger oppføres i henhold til TEK17. Fortau anlegges 2,5 meter bredt, og følger stigningen til eksisterende veg (Stølsbakken).

Nærmiljø og friluftsliv

Området ligger mellom to mulige turruter, Spannhelgalandsvegen og Moksheimstien. Begge rutene går parallelt sørover mot Vormedal. Det er 5 – 7 minutter å gå til idrettsanlegg og barneskole. Planområdet ligger mellom Norheim sentrum (Oasen) og Raglamyr, og har dermed kort vei til alle sentrumsfunksjoner. Oasen ligger i ca. 10 minutters gangavstand, mens Raglamyr ligger i ca. 15 – 20 minutters gangavstand, avhengig av ruten man tar.

Nærmiljøet ellers består av boligområdet Spannatoppen og boligfelt med eneboliger tilknyttet Stølsbakken i nord og nordøst, landbruksområder i sør, boligområder i sørvest mot Norheim sentrum og boligområder i nordvest. I nord krysser Stølsbakken inn på miljøgaten Spannavegen (stengt for gjennomkjøring mot Spannavegen), og i sør krysser Stølsbakken inn på Norheimvegen.

Naturmangfold

Jordsmonnet i planområdet består av skrinne overflatedyrket jord (beitemark). Masser vil bli benyttet i planområdet etter utbygging. Dersom det skulle bli overskuddsmasser, er det krav om plan for bruken av jorden i planbestemmelsene før det gis igangsettingstillatelse.

Planområdet er sjekket opp mot Artsdatabanken og Naturbase. Det er ikke registrerte arter eller miljø som krever spesielle tiltak. Det er heller ikke forhold ved stedet som tilsier at det skal være sjeldne eller truede arter i området. Før igangsetting skal stedet undersøkes for fremmede arter etter forskrift om fremmede organismer på grunn av faren for spredning fra hager i nærområdet. Ved funn må dette håndteres for å hindre videre spredning.

Landbruk

Arealet har tidligere vært benyttet til beitemark. Det er ikke i drift i dag. Planbestemmelsene åpner for at friområdet i planforslaget kan beites som skjøtselsform.

Kulturminner, kulturmiljø

I planområdet er et automatisk fredet kulturminne (vist med H730). Det er et gravminne som har høy bevaringsverdi i henhold til uttalen fra kulturminnemyndighetene. Gravhaugen har siktlinjer til gravhauger på Karmøy, blant annet Rehaugene og Storhaug. Siktlinjene er vesentlige for forståelsen av kulturminnet. For å ivareta siktlinjene er det satt restriksjoner på høyde i plankartet, og det kan ikke bygges nærmere kulturminnet enn det som er vist i kartet som boligformål. Dette skal hindre at kulturminnet skjemmes (kulturminneloven § 3).

Teknisk infrastruktur

En fremtidig utbygging av området kan knyttes til offentlig ledningsanlegg. Det er utarbeidet en skisse til teknisk plan som viser hvordan slik tilknytning i prinsippet kan løses (se side 15 i planbeskrivelsen).

Overvannshåndtering

Det må anlegges et fordrøyingsmagasin før overvannet går inn på eksisterende ledningsnett.

Vann og slokkevann

Vannforsyning kobles til kum 7121. Kapasitetsberegning viser at det kan tas ut 20 l/s fra denne, som er nok til brannvann ved frittliggende småhus.

Avløp

Spillvann kobles til spillvannskum ved siden av brannkum.

Avfallshåndtering

Boligene skal ha renovasjonspunkt på egen eiendom.

Strømforsyning

Strømforsyning i området er en gammel 230 V luftledning som forsyner 20 enheter. Det er ikke mulig å knytte til flere enheter uten tiltak som frigjør kapasitet.

Fibernet

Det er tilstrekkelig utbygd fibernet.

Samordnet areal og transport

Trafikk

Planområdet har tilkomstvei Stølsbakken, som blir forsynt fra samleveg Norheimsvegen. Stølsbakken er skolevei for barn til og fra Norheim barneskole, men også for gående og syklende til/fra idrettsanlegget på Norheim samt friluftsområdet Moksheimskogen. Stølsbakken er sperret for gjennomkjøring mot Spannavegen i nord, og mangler fortau i østre del.

Sikkerhet

Det er ikke registrerte trafikkulykker i Stølsbakken. I krysset Stølsbakken – Norheimvegen er der registrert to utforkjøringer, en hver i henholdsvis 2003 og 2006. De registrerte ulykkene er over 10 år gamle, og antas ikke å være relevant for dagens trafiksituasjon

Avkjørsel mot Stølsbakken skal anlegges med siktsoner i henhold til kommunalteknisk norm.

Gange, sykkel

Stølsbakken er del av skoleveien til/fra barneskolen på Norheim, og til idrettsanlegg og friluftsområdet Moksheimstien. Østre deler av Stølsbakken er ikke anlagt med fortau. Planforslaget stiller krav om fortau langs den strekningen planområdet dekker.

Parkering

Hver boenhet skal ha to parkeringsplasser på egen grunn, garasje plass inkludert, i henhold til

bestemmelsene til kommuneplanens arealdel.

Støyhåndtering

Det er ikke krav om støyutredning eller støyhåndtering i planforslaget. I henhold til kommunalteknisk norm kommer dette når en gate/vei har ÅDT 1500. Stølsbakken har ikke en slik trafikkmengde.

Grunnforhold

Det er ikke oppdaget forhold i grunnen som tilsier behov for tiltak.

Samlet vurdering

Forslag til reguleringsplan er behandlet i samsvar med bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Det foreligger ikke innsigelse fra fylkeskommune eller statlig fagmyndighet, og planen kan godkjennes av kommunestyret.

Høringsrunden har ikke avdekket vesentlige konflikter knyttet til planforslaget. Rådmannen vil i denne sammenheng vise til gjennomgangen av de enkelte uttalelsene i den vedlagte merknadsvurderingen.

Rådmannens konkrete vurdering av planen er at det er gjort vurderinger av kulturminnet i planområdet, og nødvendige tiltak i planforslaget for å ivareta bevaringsverdien til kulturminnet. Dette går på bekostning av tettheten (bolig/daa) i planforslaget, men dette anses som et nødvendig grep i akkurat denne planen. Det er ikke gitt protester på dette i innkomne merknader og uttalelser.

Planforslaget oppfyller ellers de kravene kommunens normer og planbestemmelser til kommuneplanens arealdel stiller.

Rådmannens konklusjon

Det er i denne gjennomgangen ikke foreslått endringer i planforslaget som betinger nytt offentlig ettersyn. På bakgrunn av det som er sagt over, vil rådmannen anbefale at planforslaget med tilhørende bestemmelser, datert 23.08.22, godkjennes.

1.

Vedlegg:

Plankart

Planbestemmelser

Oversiktskart

Planbeskrivelse

Beregning fordrøyningsmagasin

Skisse til teknisk plan

K1813-01 Skisse til teknisk plan - 28.05.2021

K1813 - 201 Lengdeprofil trase og fortau

Sol_skyggediagram

Oppriss - Høydeplassing

Oppriss - kulturminne-boliger

Skisseprosjekt - Illustrasjon 1

Skisseprosjekt - Illustrasjon 2

ROS-analyse

Merknadsvurdering etter offentlig ettersyn

merknader sammenslått-komprimert
Rogaland fylkeskommune-Regionalplanavd.-16.12.20
Rogaland fylkeskommune - Seksjon for kulturarv-11.01.21
Hensynssoner Stølsbakken
Cecilie Tellefsen og Eirik Styve -12.01.21
Fylkesmannen i Rogaland-22.12.20

Saksbehandler: Lene Yvonne Kvilhaug

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
012/22	Hovedutvalg administrasjon	01.09.2022
078/22	Formannskapet	05.09.2022
080/22	Kommunestyret	19.09.2022

Endring av tittel på kommunens øverste administrative leder

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar å ta i bruk tittelen kommunedirektør for kommunens øverste administrative leder.
2. Stillingstittelen endres fra og med 1. november 2022

Hovedutvalg administrasjon 01.09.2022:

Behandling:

Innstillingen vedtatt med 11 stemmer mot 1 (H).

HUA- 012/22 Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar å ta i bruk tittelen kommunedirektør for kommunens øverste administrative leder.
2. Stillingstittelen endres fra og med 1. november 2022

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Representanten Hop (Ap) fremmet følgende oversendelsesforslag i kommunestyrets møte 09.05.2022:

«Ber om at administrasjonen ser på muligheten for å bytte tittel fra rådmann til kommunedirektør. Grunnen er todelt, for det første er kommunedirektør en kjønnsnøytral tittel, for det andre ble det i 2018 bestemt at rådmannstittelen skulle byttes ut med kommunedirektør. Til slutt kan det i tillegg nevnes at flertallet av norske kommuner har byttet tittel etter at loven ble iverksatt i 2018. Forslaget oversendt formannskapet uten realitetsbehandling.»

Formannskapet oversendte i sitt møte 23.05.2022 enstemmig saken til rådmannen for utarbeidelse av sak.

Saks- og faktaopplysninger

Ny lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) ble vedtatt i Stortinget i juni 2018, og

iverksatt fra høsten 2019. I ny kommunelov er tittelen kommunedirektør benyttet for stillingen som kommunens øverste administrative leder.

Flere norske kommuner har endret tittel på sin øverste administrative leder til kommunedirektør, i tråd med lovens ordlyd. Det er imidlertid ikke lovfestet at man må benytte seg av kommunedirektør som tittel på kommunens øverste administrative leder. Det vil si at det er opp til hver enkelt kommune å bestemme hvilken stillingstittel man ønsker å benytte.

I forbindelse med utarbeidelse av ny kommunelov anbefalte imidlertid flertallet i kommunelovutvalget å lovfeste kommunedirektør som obligatorisk tittel for kommunens øverste administrative leder. Dette da det er en kjønnsnøytral tittel som også i større grad vil være mer selvforklarende enn den mye brukte tittelen «rådmann». Kommunal- og moderniseringsdepartementet mente også at det hadde gode grunner for seg å lovfeste kommunedirektørtittelen da det er et mål i seg selv å ha kjønnsnøytrale stillingstitler, samt at det vil virke klargjørende at lederen av den kommunale administrasjonen har den samme tittelen i alle kommunene.

Forslaget møtte imidlertid en del motstand under høringsrunden, og forslaget fra kommunelovutvalget ble ikke vedtatt. Dette blant annet på bakgrunn av det ville være å anse som et visst inngrep i det kommunale selvstyret dersom det ble lovfestet at kommunene måtte benytte én særskilt stillingstittel. Videre ble det også vist til at det ikke er en utbredt misforståelse blant innbyggere og andre om hvem som er den øverste administrative lederen, dette på tross av ulike stillingstitler. Departementet viste imidlertid til at hensynene som lovutvalget viste til var legitime og kom med en oppfordring til kommunene om å benytte den kjønnsnøytrale tittelen som loven benytter på kommunens øverste administrative leder (se forarbeidene, Prop. 46 L (2017–2018), 9.3).

Rådmannen er positiv til å endre stillingstittelen fra «rådmann» til «kommunedirektør» i tråd med lovens betegnelse. En slik kjønnsnøytral stillingstittel fremstår klart mer tidsriktig enn dagens rådmannstittel. Haugesund, Utsira, Bokn og Vindafjord har allerede endret tittel på sin øverste administrative leder til kommunedirektør. Rådmannen ser fordelen med at det vil være klargjørende om man benytter lik stillingstittel i kommunene.

Rådmannen foreslår at endringene trer i kraft fra og med 1. november 2022. Dette grunnet behov for noe tid til å innarbeide endringen i organisasjonen, herunder i saksbehandlingssystemet, maler, eventuelle bestillinger og endringer på nettsiden mv. Det må likevel påregnes en overgangsperiode hvor rådmannstittelen og kommunedirektørtittelen overlapper grunnet allerede påbegynte saksframlegg.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen er positiv til å endre rådmannstittelen til kommunedirektør. Det foreslås at endringen trer i kraft fra og med 1. november 2022.

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
081/22	Kommunestyret	19.09.2022

Samlesak for referatsaker

Underliggende saker:

031/22, Månedsbrev fra Skatteetaten for mai 2022

032/22, Månedsbrev fra Skatteetaten for juni 2022

033/22, Månedsbrev fra Skatteetaten for juli 2022

034/22, Oversendelsesforslag fra kommunestyret 13.06.22

035/22, Protokoll fra interkommunalt utvalg idrettssektoren 31.05.22

036/22, Sykefravær første halvår 2022

037/22, Kraftledning Blåfalli-Gismarvik – stort behov for rask realisering

038/22, Utlysning prosjektskjønn - 10 millionar til fornyings- og innovasjonsprosjekt i kommunane

KARMØY KOMMUNE

Dato: 07.09.2022

Arkivsak-ID.: 22/7960

JournalpostID: 22/54069

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
082/22	Kommunestyret	19.09.2022

Samlesak for spørsmål

Saksbehandler: Magne Aartun

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

U. off. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 2

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
087/22	Formannskapet	05.09.2022
083/22	Kommunestyret	19.09.2022

Kjøp av tomtearealer fra Hans Holst og Anna Eegs legat

Vedlegg:

Verdivurdering - Eiendomsmegler 1 2018

Verdivurdering - Takst team 2019

Signert av legat - kjøpekontrakt Hans Holst og Anna Eegs legat